

Vysoká škola Karla Engliš, a.s.

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2015

Marta Kyršová

Vysoká škola Karla Engliše, a. s.

**Legální držitelé zbraní jako další prvek
obraný a ochrany obyvatelstva ČR
v kontextu současné bezpečnostní situace
v Evropě**

(Bakalářská práce)

Vypracovala: Marta Kyršová

Vedoucí práce: Doc. Ing. Ludvík Juříček, Ph.D.

Brno, duben 2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a vypracovala jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná a že jsem v práci neporušila autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně, dne 30. dubna 2015

.....

podpis

Poděkování

Děkuji doc. Ing. Ludvíku Juříčkovi, Ph.D., a odbornému konzultantovi Ing. Zdeňku Maláníkovi, DCv. za vedení a odbornou pomoc při zpracování bakalářské práce. Dále sdružení Lex, z.s. za podporu při získávání respondentů a také samotným respondentům, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření. Mé díky také patří všem, které nastolené téma zaujalo a bylo pro ně impulzem pro aktivní přístup k nápravě naší upadající evropské civilizace.

Anotace

Autor práce: Marta Kyršová

Název práce: Legální držitelé zbraní jako další prvek obrany a ochrany obyvatelstva ČR v kontextu současné bezpečnostní situace v Evropě

Vedoucí práce: Doc. Ing. Ludvík Juříček, Ph.D.

Počet stran: 61

Škola: Vysoká škola Karla Engliš, a.s.

Typ práce: Bakalářská práce

Rok: 2015

Přílohy: 3/25 stran

Tato bakalářská práce se zabývá posouzením názoru Generálního tajemníka Interpolu Ronalda Noble, že jedním ze způsobů ochrany měkkých cílů proti útokům je umožnit občanům nosit zbraně pro vlastní ochranu. Z provedené analýzy bezpečnostního prostředí v Evropě, porovnání legislativ evropských zemí a zvážení některých uskutečněných útoků a napadení vyplývá, že by taková koncepce mohla fungovat, avšak ve většině evropských zemí není politicky průchozí. Situace v ČR je ovšem odlišná od západoevropských zemí, a proto lze návrh pana Noble realizovat v naprosto jiném rozměru. Jeho myšlenku lze rozpracovat do základních konceptů občanské služby, přípravy občanů na mimořádné události i k obraně státu a účasti legálních držitelů zbraní na obraně i ochraně obyvatelstva v ČR. V provedeném dotazníkovém průzkumu souhlasila s konceptem branného kurzu a účasti legálních držitelů zbraní na obraně i ochraně obyvatelstva prostřednictvím členství v Národní gardě většina respondentů.

Klíčová slova: legislativa, střelné zbraně, bezpečnost, morální úpadek, násilí, imigrace, terorismus, aktivní střelec, Evropská unie, NATO, občanská služba, branný kurz, obrana, ochrana obyvatelstva, Národní garda

Annotation

Thesis author: Marta Kyršová

Title: Legal gun owners and their role in civil protection and defence of the Czech Republic in view of the current security situation in Europe

Head teacher: Doc. Ing. Ludvík Juříček, Ph.D.

Numb. of pages: 61

School: Karel Englis College Inc.

Type of thesis: Bachelor thesis

Year: 2015

Annex: 3/25 pages

This bachelor thesis aims to evaluate a concept suggested by Interpol Secretary General Ronald Noble, that solution to the attacks on soft targets could be arming civilians so they could protect themselves. After analysing the current security situation in Europe, comparing firearms legislation in various European countries and taking into account cases of successful defensive use of weapons, conclusion can be drawn supporting this model. However the current political situation in Europe prevents its implementation. As the situation in Czech Republic is entirely different, this concept could be taken to a whole new level. It could incorporate civilian service, basic training in military and civil protection and participation of legal gun owners in civil protection and defence of the Czech Republic by means of their service in a Home guard. A questionnaire survey reveals, that most respondents agreed with the concept of basic training in military and civil protection and with the participation of legal gun owners in civil protection and defence of the Czech Republic via their service in a Home guard.

Key words: legislation, firearms, security, moral decline, violence, immigration, terrorism, active shooter, European Union, NATO, civilian service, basic training in military and civil protection, defence, civil protection, Home guard

Obsah

Úvod	7
1 Analýza současného bezpečnostního prostředí v Evropě	8
1.1 Co je to bezpečnost	8
1.2 Morální úpadek západní společnosti	9
1.3 Evropská unie	14
1.4 NATO	16
1.5 Terorismus	19
1.6 Imigrace	22
1.7 Nevojenské hrozby	29
2 Zbraňová legislativa v zemích EU	31
2.1 Zbraňová legislativa v ČR	31
2.1.1 Rozdělení zbraní a střeliva	32
2.1.2 Zbrojní průkaz	33
2.1.3 Povinnosti držitele zbrojního průkazu	34
2.2 Příklady zbraňové legislativy některých evropských zemí	36
3 Některé mýty a fakta o zbraních	41
3.1 Držitelé zbraní jsou agresivní a něco si tím kompenzují	43
3.2 Zbraň jen do rukou profesionálům	45
3.3 Na ochranu máme policii	46
3.4 Aktivní střelci	46
4 Řešení do budoucna	49
4.1 Příprava občanů na mimořádné události i k obraně státu a občanská služba	52

4.2	Legální držitelé zbraní podílející se na zajištění bezpečnosti státu	54
	Závěr	59
	Seznam použité literatury	61
	Tabulky, grafy, obrázky	67
	Kliparty, ilustrační foto a obrázky	68
	Seznam použitých obrázků, tabulek a grafů	69
	Příloha č. 1 - Hoří celý dům	70
	Příloha č. 2 - Postoj občanů k obraně ČR - dotazník	71
	Příloha č. 3 - Postoj občanů k obraně ČR - vyhodnocení průzkumu	75

Úvod

„Mír je, když se střílí jinde,“ prohlásil česko-polský esejista Gabriel Laub. Evropa měla posledních 70 let štěstí a mohla si žít v relativním bezpečí právě proto, že se válčilo jinde. S koncem studené války a rozpadem bipolárního světa se sice na první pohled bezpečnostní situace změnila k lepšímu, avšak rizika ani hrozby nezmizely, pouze změnilly svou formu i projevy a staly se mnohem komplexnějšími. Obzvláště patrný je nárůst extremismu a náboženského terorismu. Generální tajemník Interpolu Ronald Noble v rozhovoru pro ABC News po teroristickém útoku ve West Gate Mall v Keni prohlásil, že dnešní otevřená společnost má v podstatě dvě možnosti, jak se chránit proti podobným útokům na měkké cíle – vytvořit ochranné perimetry nebo umožnit občanům nosit zbraně pro vlastní ochranu.(1) Právě tento výrok generálního tajemníka Interpolu spolu s aktuálním děním na Ukrajině i na Blízkém a Středním východě mě inspirovaly k tomu, věnovat se ve své bakalářské práci posouzení použitelnosti návrhu pana Noble – tedy zda mohou legální držitelé zbraní vůbec nějakým způsobem přispět k zajištění své vlastní bezpečnosti i bezpečnosti v Evropské unii.

Stanovené cíle práce:

- **posouzení použitelnosti návrhu pana Noble a jeho rozpracování do základních konceptů občanské služby, přípravy občanů na mimořádné události a účasti legálních držitelů zbraní na obraně i ochraně obyvatelstva v ČR**
- **vyvolání celospolečenské diskuse vedoucí k případné změně dosavadního systému obrany a ochrany obyvatelstva v ČR tak, aby se posílila aktivní spoluúčast a spoluodpovědnost jednotlivých občanů na ní**

V teoretické části práce je vypracována analýza současného evropského bezpečnostního prostředí a zbraňové legislativy některých zemí EU. **Praktická část práce** zahrnuje dotazníkový průzkum mezi běžnou a střeleckou veřejností, porovnávající postoje k obraně státu a úroveň znalostí a praktických dovedností držitelů zbraní k zajištění osobní obrany, a dále posouzení, nakolik by byl ozbrojený občan pro bezpečnost ČR přínosný (a má-li tedy mít místo v bezpečnostní strategii ČR) a zda by takový koncept mohl být vhodný i pro ostatní země EU.

1 Analýza současného bezpečnostního prostředí v Evropě

Až do nedávné minulosti byla bezpečnost v Evropě vždy spojována spíše s bezpečností vojenskou, což není příliš překvapivé vzhledem k tomu, jak bohatou válečnou historií za sebou Evropa má. Množství národů a kultur mezi sebou neustále soupeřilo o to, kdo bude mít hlavní slovo. Silná a dobře vyzbrojená armáda byla klíčem k zastrašení protivníka, upevnění vlastní pozice či odražení případné agrese. Co vzejde, když se do této rivality přimíchá navíc značná dávka nacionalismu nebo ideologie, se Evropa přesvědčila ve 20. století hned několikrát. I když ta poslední globální válka byla „jen“ studená, jak Východ, tak Západ vehementně zbrojily a připravovaly se na ozbrojený střet katastrofických rozměrů. Obě strany si uvědomovaly, že použijí-li zbraně hromadného ničení, nebude již cesty zpět, a tak se toto soupeření naštěstí odehrávalo spíše zpravodajskými způsoby a dodávkami konvenčních zbraňových systémů do zemí třetího světa, kde spolu navzájem zápolila idea demokracie a idea komunismu. Železná opona rozdělovala Evropu na dva nesmiřitelné tábory, které měly jasnou představu o tom, kdo je jejich nepřítel. S postupným uvolňováním napětí, odzbrojováním a konečným rozpadem Sovětského svazu přišla euforie, neboť zlo bylo poraženo a svět konečně mohl žít svobodně a v bezpečí. Ze dne na den zmizela hrozba války, zavládl optimismus a armády, bezpečnostní analytici a bezpečnost jako taková již podle mnohých humanistických názorů nebyly potřeba. Až po několika letech se přišlo na to, že rizika ani hrozby ze světa nezmizely, jen změnilly svoji formu a projevy. A tak svět vedle čistě vojenské či politické bezpečnosti rozšířil bezpečnostní agendu ještě o potenciální hrozby nevojenského charakteru.

1.1 Co je to bezpečnost?

Bezpečnost bývá obvykle vymezována jako neexistence hrozeb, tzn. projevů nebo jednání, které mohou poškodit zájmy či způsobit škodu na straně ohroženého. (2, s. 94) Je podstatný rozdíl mezi vnímáním rizik běžnými občany, které zajímá např. kriminalita, a státem, který sleduje spíše hrozby vnějšího napadení. Avšak je třeba mít na paměti, že i v bezpečnosti vše souvisí se vším. Ohrožuje-li něco stát, znamená to ohrožení i pro občany a naopak. V mnoha evropských zemích se z občanů stal pouze objekt, který je nutné chránit bez toho, že by se na ochraně sám nějak významněji podílel. Luxus, kdy se o všechno stará stát, si Evropa již nebude moci dlouho dovolit. Vzhledem k tomu, že občané, instituce a další subjekty státu jsou navzájem propojeny, by se na zajišťování bezpečnosti mělo podílet co nejvíce aktérů a nemělo by zůstat vymezeno pouze pro záchranné, silové a represivní složky, což je určitým

zdrojem nevyváženosti. Extrémním příkladem individuální odpovědnosti a zapojení občanů v zajištění vlastní obrany je bezesporu stát Izrael. Díky politické a bezpečnostní situaci v regionu se musejí na bezpečnosti podílet všichni. Muži i ženy bez rozdílu nastupují povinnou vojenskou službu.

Rozšíření bezpečnostní agendy o politické, ekonomické, environmentální a společenské hrozby (3, s. 61, 87, 113, 139, 165) po aktivní účasti obyvatelstva přímo volá. Dosavadní systém, v němž je bezpečnost vnímána jako služba, kterou si občan u státu objednal, zaplatil a nemíní se v ní tedy angažovat, je cestou do pekel. Tato kapitola shrnuje bezpečnostní rizika, která v současnosti ohrožují Evropu nejvíce, a krátce hodnotí stav některých mezinárodních bezpečnostních a politicko-vojenských organizací, kterých je ČR členem.

1.2 Morální úpadek západní společnosti

Pan Samuel Huntington se ve své knize *Střet civilizací* zamýšlel nad budoucností Západu a západní kultury a jeho poznatky velmi dobře odrážejí i současné trendy v Evropě. „Základním problémem Západu je to, zda se zcela nezávisle na všech vnějších nebezpečích dokáže zastavit a zvrátit proces vnitřního úpadku. Dokáže se Západ obnovit, uspíší jeho konec postupující vnitřní hniloba anebo se poddá jiným, respektive obojí, ekonomicky a demograficky dynamičtějším civilizacím? Daleko významnější než problémy ekonomie a demografie jsou problémy morálního úpadku, kulturní sebevraždy a politické nejednotnosti Západu.“ (4, s. 370, 371)

Mezi nejčastěji udávané projevy civilizačního úpadku bývají uváděny:

- nárůst asociálního chování, které se projevuje zejména ve formě zločinnosti, užívání drog a násilí obecně
- úpadek „sociálního kapitálu“, tedy členství v dobrovolných sdruženích
- úpadek rodiny, zvyšující se počet rozvodů, nemanželských dětí, těhotenství mladistvých, neúplné rodiny
- stále nižší oddanost vědění a intelektuálním aktivitám, projevující se klesající úrovní dosaženého vzdělání

V případě Evropy se tyto konkrétní projevy liší stát od státu a mohou mít různou intenzitu nebo se projevovat specifickým způsobem, v němž se odráží mentalita lidí dané země. Je třeba také dodat, že v některých případech je na vině i sám multikulturalismus. Přistěhovalci z odlišných společností si v některých případech nadále ponechávají původní hodnoty, zvyky a kulturu. Pro většinu Asiatů je například získání dobrého vzdělání alfou a omegou života,

jejich potomci zpravidla patří mezi premianty třídy a svou pílí ve školních zařízeních leckdy předčí děti místních. Naproti tomu značná část z již druhé generace Turků narozených v Německu stále nepřijala německou kulturu za svou. Uzavření do své komunity, kde se vzdělávají v souladu se svými kulturními zvyklostmi a potřebami, mají pak jen velmi malou šanci uplatnit se na trhu práce ve většinové společnosti.

S úpadkem „sociálního kapitálu“ se v Evropě bude spíše potýkat generace dětí narozených v posledních letech, protože tradice místních sportovních nebo zájmových klubů je v Evropě stále ještě zakořeněna, pouze se poněkud liší ve svých formách. Zatímco například v České republice mívá nejčastěji formu hobby nebo volnočasové aktivity (modelářství, včelařství, zahrádkářství apod.), pro Velkou Británii je typický tzv. „volunteering“, tedy „dobrovolnictví“. Lidé se angažují spíše v charitativních nebo společensky prospěšných aktivitách a zdarma pracují například v tzv. „charity shops“ – charitativních obchodech, kde se z prodeje darovaných věcí financuje humanitární pomoc. Často jsou také členy „klubu přátel“, který se angažuje v práci pro místní komunitu. Podle Evropského dobrovolnického centra se jisté formě dobrovolnické činnosti věnuje asi na 100 milionů Evropanů, což je přibližně každý sedmý. V budoucnu tedy bude hodně záležet na tom, zda se podaří zaujmout podobnými aktivitami i mládež, pro kterou počítače, návštěvy zábavních center či diskotéky představují mnohem lákavější formu, jak trávit svůj volný čas.

Hordy dánských studentů, přijíždějících do ČR za levným alkoholem a nechávajících po sobě spoušť v podobě zdemolovaných hotelových pokojů, šokovaly svým agresivním chováním českou veřejnost. Bohužel toto chování se stává běžným i v mnoha dalších západoevropských zemích. Zejména pak ve Velké Británii. Čtyřiadvacetihodinová dostupnost alkoholu spolu s příznivou cenou způsobila nárůst jeho konzumace zejména mezi 15–16letými teenagery.

Ilustrační foto 1 a 2: Alkohol, metla lidstva

Alkohol je významným faktorem podílejícím se na nárůstu násilné kriminality v Británii, 44 % procent případů má totiž příčinu právě v alkoholu. (5, s. 3-6, 26) Podle zprávy britského ministerstva vnitra se odhaduje, že ročně na každých 100 000 obyvatel připadne 1 000 občanů, kteří se stanou obětí násilné kriminality související právě s jeho konzumací. Účet za nadměrné pití stojí britskou společnost každý rok na 21 miliard liber v podobě poškozené infrastruktury, léčebných výloh a nemocenské, neboť každý pátek a sobotu tvoří 75 % pacientů v nemocnicích právě osoby intoxikované alkoholem. Ty navíc v pracovním procesu zameškají celkově 17 milionů pracovních dní ročně. (5, s. 3-6, 26) Podle dat uveřejněných Generálním ředitelstvím pro zdraví a ochranu spotřebitele EU zemře na následky nadměrné konzumace alkoholu v zemích Evropské unie ročně 195 000 lidí. (6)

Náležitá pozornost je věnována i vzrůstající konzumaci nelegálních drog, proto jsou investovány nemalé finanční prostředky do osvěty mládeže. Nebezpečný je však všeobecný

společenský trend „lehkovážnosti a nezodpovědnosti“, kdy západní společnost konzumaci některých drog příliš neodsuzuje. Kouření marihuany nebo užívání tzv. tanečních drog nepatří k něčemu, za co by se měl dnes člověk stydět. Velmi nebezpečnou se stává také závislost

na lécích, především spotřeba těch proti bolesti nebo depresi se v západním světě velmi rozšířila. Jen velmi málo konzumentů je však obeznámeno s rizikem závislosti. Čím dál víc lidí má problém zvládat příliš rychlý životní styl, založený na vrcholných a vyčerpávajících výkonech v rámci pracovního procesu. Aby nastolenému tempu stačili a eliminovali jeho negativní doprovodné jevy v podobě úzkostí, depresí, neustálého napětí nebo nespavosti, nechávají si mnozí od lékaře předepsat na své emoční a psychické potíže léky. Přestože by se měly užívat jen krátkodobě, řada pacientů vzápětí zjistí, že bez nich již nemohou dále „fungovat“ a pokud lékař jejich dalším žádostem nevyhoví, shání je pak různým pokoutním způsobem, třeba po internetu. Problémem je však i konzumace běžně dostupných léků proti bolesti. Lidé je často berou již „preventivně“, aby je ze stresu v zaměstnání nebolela hlava nebo aby se mohli o to víc odvázat na večírku a druhý den byla jejich kocovina mírnější. Informace z médií, že Američané spotřebují 80 % celosvětové produkce bolest tišících léků, ukazuje, že by se tato hrozba

neměla podceňovat. (7) Někteří jedinci totiž přestávají své každodenní problémy řešit a pouze hledají „účinný lék“ na to, jak je přestat vnímat. I když dnešní věda a zdravotnictví umí zázraky a kvalita lidského života se jejich přičiněním významně zvýšila, může se stát, že příští generace nebudou schopny naplnit vize politiků o aktivní pracovní činnosti až do věku 70 let.

Bohužel se závislostí na alkoholu, drogách a lécích jde ruku v ruce také násilná kriminalita. S těmito jevy částečně souvisí i nový fenomén, který má v mnoha západoevropských zemích stejné charakteristiky, jaké lze pozorovat v amerických černošských ghettech, a který se navíc šíří stále hlouběji do Evropy. Je to tzv. „gang culture“ – kultura gangů, která např. pro Velkou Británii představuje závažný problém. Zatímco v ČR i v dalších středoevropských zemích EU tvoří gangy z velké části dospělí, kteří si svoji obživu zajišťují prostitucí, prodejem drog, zbraní apod., v západních zemích se často jedná o gangy pouliční, operující viditelně v ulicích a terorizující místní komunitu. Působí v nich převážně teenageři ve věku 14–19 let, ale výjimkou nejsou ani desetileté děti. Gangy vznikají zejména v chudších čtvrtích nebo sociálně vyloučených přistěhovaleckých lokalitách. I když jsou tvořeny zpravidla mužskými potomky černošských přistěhovalců, stále častěji se stávají členy gangů i příslušníci většinové společnosti. Ani ženy v těchto aktivitách nezůstávají pozadu a začaly vytvářet vlastní, čistě ženské gangy. Gangy bojují mezi sebou navzájem o kontrolu svého území, které mnohdy sestává jen z jedné ulice nebo sídlištního bloku, tzv. „postcode wars“. S tím, jak se čím dál víc jejich členů zapojuje do výroby a prodeje drog, však střety nabírají na intenzitě; valná většina členů je proto vyzbrojena alespoň noži. Chce-li však gang získat větší respekt, nesmí chybět ani zbraně palné, po kterých je mezi členy velká poptávka. Právě gangy jsou příčinou vysoké kriminality páchané s palnou zbraní ve Velké Británii. Jen v samotném Londýně operuje na 250 pouličních gangů, o kterých policie ví. (8) Gangy na internet umisťují svá propagační videa, ve kterých zavražďují své protivníky, a neostýchají se zabít člena konkurenčního gangu přímo v nákupním centru nebo si pro něj dojet až ke školní budově. Jsou také zapojeny do celé řady nelegálních aktivit. Vedle výroby drog a pašování zbraní tvoří největší část jejich obživy hlavně vloupání a ozbrojená přepadení. V posledních letech bylo v Londýně zadrženo několik gangů, které páchaly svá loupežná přepadení ve vlacích a autobusech MHD. Například dvacetičlenný gang takto operoval v příměstských vlacích východního Londýna. Na jedné ze zastávek se členové gangu, vyzbrojeni mačetami, basebalovými pálkami a noži, nahrnuli do vlaku a než vlak dojel do cílové stanice, byli všichni cestující okradeni a mnoho z nich i brutálně fyzicky napadeno. Z vyšetřování se zjistilo, že nakradené cennosti byly použity na nákup drog a značkového oblečení. Většina členů gangu se však také přiznala, že jim ani tak nešlo o peníze samotné jako spíše o „zábavu“ a pocit moci, který měli nad oběťmi. (9) Pro mnoho mladistvých je členství v gangu způsob, jak získat sociální status i „rodinu“, přijít snadno k penězům a zároveň se stát člověkem, kterého se každý bojí. Případy z praxe ukazují, že jsou pro uspokojení svého ega odhodláni zabít i náhodného kolemjdoucího. A to třeba jen proto, že jim dle jejich názoru neprokázal náležitý respekt. Součástí iniciačních rituálů nových

členů gangu bývá i zabití člena konkurenčního gangu nebo náhodně vybrané osoby. Tímto způsobem se prokazuje loajalita a ochota učinit pro svůj gang prakticky cokoliv. Nejedná se pouze o problém Velké Británie, novináři například informují také o přepadávání cestujících ve vlacích na předměstích Paříže. (10)

Dalším znepokojujícím fenoménem je tzv. zážitkové násilí, které začíná pronikat i do ČR. Ilustrační je případ tří mladíků, kteří v Brně pro zábavu ukopali bezdomovce a ještě předtím se pokusili napadnout několik náhodných kolemjdoucích. Ve Francii se zase stalo tradicí zapalovat na Nový rok na ulici zaparkovaná auta, v roce 2014 jich takto shořelo na 1 000. (11)

I sociální nepokoje ve Velké Británii v roce 2011 byly pro mnoho z účastníků způsobem, jak si vybit svoji frustraci, zažít trochu „vzrušení“ a využít přitom anonymity davu. Alespoň tak to vyplývá ze studie Reading the Riots, která byla vypracována rok po těchto událostech za účasti deníků The Guardian a The London School of Economics and Political Science. Tyto poznatky byly zjištěny během rozhovorů s výtržníky, kteří se násilností přímo zúčastnili a byli zadrženi policií. I když nepokoje vznikly v Londýně jako reakce na zastřelení Marka Duggana policií a členové místní převážně černošské komunity svými útoky na policisty vyjadřovali rozhořčení nad policejní šikanou, nakonec se nepokoje rozšířily nejen do dalších městských částí a samotného centra Londýna, ale také do jiných měst. Dokonce i boje zneprátelených gangů byly na několik dní odsunuty stranou a jejich členové bok po boku zapalovali obytné budovy, auta, rabovali obchody a „mstili se“ tak policii i vládě samotné.

Ilustrační foto 3 a 4: Rabování obchodů během nepokojů ve Velké Británii 2011

Jiní tímto způsobem zase vyjadřovali nerovnost – materiální i sociální. Někteří přiznali, že dlouhodobě nebyli schopni nalézt práci, proto šli rabovat a ničit obchody a firmy, ve kterých se dříve o práci ucházeli a byli odmítnuti. Další v nepokojích viděli pouze vítanou příležitost. Muži i ženy šli prostě krást do značkových obchodů a nezajímalo je nic než zboží a peníze. Jeden z dotázaných se vyjádřil takto: „Vše se odehrávalo v jakési euforii, všichni se smáli. Bylo to jako na nějakém festivalu, akorát žádné jídlo, tanec ani hudba, zato nákupy

pro všechny zdarma.“ (12, s. 18-29) Zatímco v některých místech nepokojů převažovali rabující černošského původu, v Manchesteru to bylo právě naopak – 76 % zadržených, kteří nakonec stanuli před soudem, byli běloši. (13) Pro mnoho z nich to nebylo nic víc než takové zpestření všedních dnů. Před soudem skončilo nakonec kolem 3 000 osob, což byl ovšem pouze zlomek z celkového počtu útočníků. Jako jeden z faktorů pro vznik nepokojů v Londýně byly uváděny rozpočtové škrty vlády, které měly za následek snížení sociální podpory a různých pomocných programů v těchto sociálně slabých lokalitách.

Ilustrační foto 5 a 6: Nepokoje ve Velké Británii 2011

Dalším ze znaků upadající západní kultury je neochota občanů bránit své hodnoty, ideály či svůj domov. Naproti tomu komunity pákistánských, kurdských a tureckých menšin, ale také Sikhové, shromáždili během nepokojů v Londýně stovky svých soukmenovců a vytvořili ve svých čtvrtích domobranu (k nelibosti policie, která však sama nebyla schopna rozšiřování nepokojů zabránit) a podařilo se jim nakonec své domovy, obchody i chrámy ochránit. (14) V západní civilizaci, kde centrální vlády potlačují práva občanů na obranu svého života i majetku a přebírají tuto odpovědnost na sebe, se pak lidé bojí bránit i v případě, že stát a jeho složky selhaly. Je jim totiž neustále připomínáno, že se to „nesmí“.

1.3 EU

Evropská unie byla při svém vzniku postavena na vizi o svobodě, životě v míru a na rovnosti svých členů. Z tohoto evropského snu se však čím dál více stává jen centralistický superstát, který přelévá peníze ze severu na jih, aby se za každou cenu udržel pohromadě. Pan Petr Robejšek ve svém článku v MF Dnes *Dekáda s pedantským Bruselem* dobře vystihl současnou realitu integrační myšlenky, kdy si evropské elity nechtějí přiznat, že se tato myšlenka již vyčerpala a evropskému kontinentu nepřináší účelná řešení a že většina občanů zůstává zájmově i pocitově v národním státu. (15) Mnoho evropských voličů je vývojem EU poněkud zklamáno, což se v květnových volbách do Evropského parlamentu roku 2014 projevilo posílením euroskeptiků, extremistů a v některých zemích rekordní volební neúčastí.

Lidé si začínají uvědomovat, že bruselský úředník bude sotva rozumět tomu, co je pro daný region nebo zemi nejlepší. Je naivní domnívat se, že co je dobré a funkční pro jeden stát, bude aplikovatelné a úspěšné i ve zbytku Evropy. Voliči také evidentně mají pocit, že se Evropa již příliš vzdaluje od svých hodnot a hlavně od občanů samotných. Po posledních volebních výsledcích i skalní příznivci integrace, jakým byl donedávna francouzský prezident Hollande, „prozřeli“ a uznali, že je čas, aby se „Evropa stáhla z oblastí, kde není nutná“.

Je však otázkou, zda je možné dosáhnout reformy EU s nově zvoleným předsedou Evropské komise Jean-Claude Junckerem, který proslul slavným výrokiem z roku 1999, objasňujícím, jak to chodí v EU v praxi: „Něco schválíme, představíme a nějakou dobu počkáme, co se stane. Pokud není žádný velký křik a žádné povstání, neboť většina stejně nepochopila, co bylo schváleno, potom pokračujeme – krok za krokem, až není možné se vrátit.“ (16) A tak není divu, že *národní zájmy vracejí EU úder*, jak to výstižně nazval ve svém stejnojmenném článku v MF Dnes pan Petr Robejšek a dále pokračoval: „V Evropě dosud vládlo přesvědčení, že chceme-li všichni blahobyť a mír, tak je dobré se sjednotit v multikulturní společnosti a nadnárodním spolku, které mír přinesou, a také se zapojit do globalizovaného hospodářství, kde dělba práce zajistí všeobecný blahobyť. Ale místo slibovaného svátku pestrosti a harmonické spolupráce přišlo probuzení do nevládného rána. Globalizace se vyplácí jen pro konkurenceschopné, nadnárodní spolek chce ovládat vlády a multikulturní společnost je v krizi, protože teprve více přizpůsobivosti příchozích posílí toleranci domácích. A globální dělba práce? Ta přesouvá pracovní místa tam, kde vyjdou levněji.“ (17)

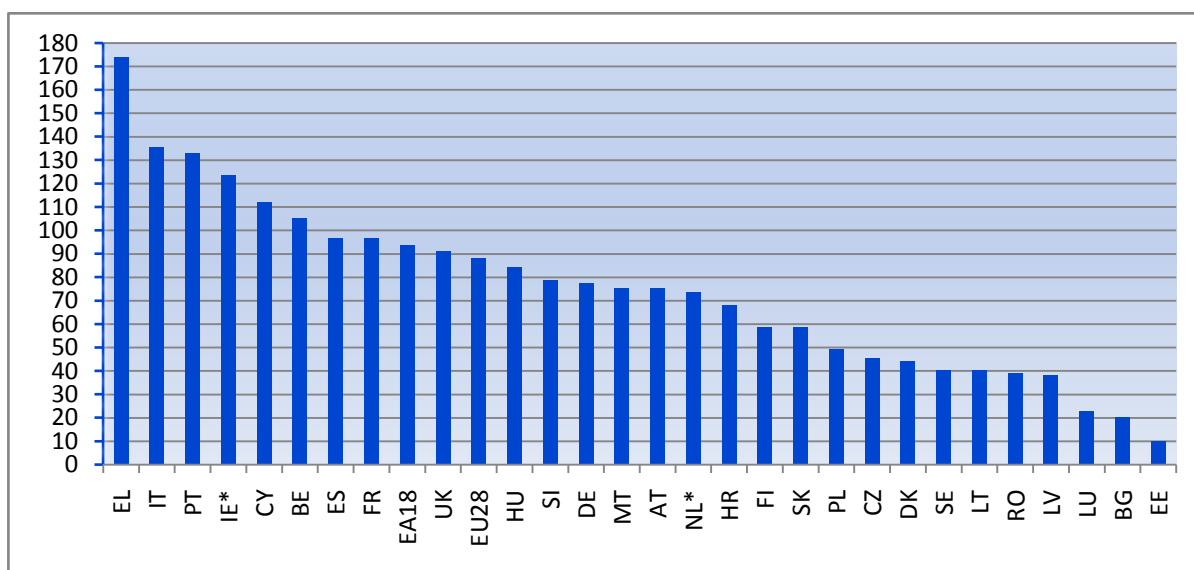
Národní zájmy některých států hrály velmi důležitou roli i před květnovými volbami do EP. Evropská unie má svého prezidenta a předsedu Evropské komise, přitom za Evropskou unii reálně mluví a jedná paní Merkelová, německá kancléřka. Nejednotný postoj jednotlivých států EU k situaci na Ukrajině navíc ukázal, že mezi základní společné zájmy již nelze zahrnout blahobyť a mír, ale jen a pouze blahobyť. Obchodní zájmy měly zcela zřetelně přednost před anexí Krymu Ruskem a byly částečně přehodnoceny až po sestřelení malajsijského letadla se 300 lidmi, z velké části občany EU, na palubě.

Zatímco EU mrhá časem, energií i finančními prostředky na tvoření všelijakých norem nebo harmonizaci národních legislativ, v klíčových otázkách, jakými jsou společná bezpečnost a energetická soběstačnost, je naprosto neschopná. Evropská unie umí svými direktivami omezovat pouze většinovou, spolupracující společnost. S nepřizpůsobivými občany všech národností i barev na svém evropském dvorku si poradit neumí. Prioritou je nekonečný ekonomický růst, i kdyby měl třeba zničit samotné základy demokracie. Tato hladovost

a morální prázdnota nakonec způsobí, že evropská kultura jednoho dne skončí v propadlišti dějin. I starořecká říše kdysi překypovala kulturním bohatstvím, dala lidstvu demokracii a literaturu, která inspiruje již přes tisíc let. Dnes je Řecko stát s vysokou nezaměstnaností a jeho veřejný dluh činí 174 % HDP. (18) Snad jediná společná vize, která ještě evropské státy nějakým způsobem spojuje, je ona touha po neustálém ekonomickém růstu. Pro tuto vidinu již Evropa nejen zaprodala svoji vlastní bezpečnost, ale i hodnoty, na jejichž základech byla vystavěna. Nejsmutnější na tom však je, že tento život v hojnosti se odehrává na úkor budoucích generací. (Graf 1).

Graf 1: Vývoj státních dluhů zemí EU k HDP v procentech za první čtvrtletí 2014

Zdroj: Eurostat * údaj za čtvrté čtvrtletí 2013

EL-Řecko, IT-Itálie, PT-Portugalsko, IE-Irsko, CY-Kypr, BE-Belgie, ES-Španělsko, FR-Francie, UK-Británie, HU-Maďarsko, SI-Slovinsko, DE-Německo, MT-Malta, AT-Rakousko, NL-Nizozemsko, HR-Chorvatsko, FI-Finsko, SK-Slovensko, PL-Polsko, CZ-Česko, DK-Dánsko, SE-Švédsko, LT-Litva, RO-Rumunsko, LV-Lotyšsko, LU-Lucembursko, BG-Bulharsko, EE-Estonsko

1.4 NATO

V Severoatlantické alianci mají její členové nejen svá práva, ale zároveň také povinnosti vůči celku, jehož jsou členy. Kromě společné ochrany se členské státy při vstupu do Aliance zavazují, že budou v rámci svého rozpočtu vydávat na obranu minimálně 2 % svého HDP. Výdaje na obranu se však v mírových časech zdají jen vyhazováním peněz, tudíž se posledních pár let na obraně výrazně šetřilo. Jen málokterý člen Aliance tak nakonec plní onu 2% podmínku (Tab. 1). Poslední události na Ukrajině však byly pro Evropu tak trochu budíčkem. Opět se ukázalo, že mír nemusí trvat věčně a že válka může vypuknout i u evropského prahu, navíc velmi rychle. Dlouhodobě zanedbávané investice do obrany se

však nedají dohnat ze dne na den. Je poněkud ostudné, že 500 milionů Evropanů se v skrytu spoléhá na podporu 318 milionů Američanů, v tuto chvíli proto, že se cítí ohroženi ze strany 140 milionů Rusů. I v kolektivní obraně nakonec převládly vlastní zájmy evropských států a neschopnost dostát svým závazkům ve financování.

Tab. 1: Výdaje na obranu členů NATO v procentech HDP v letech 1990–2013

země	průměr 1990- 1994	průměr 1995- 1999	průměr 2000- 2004	průměr 2005- 2009	2009	2010	2011	2012	2013
Albánie	/	/	/	/	1,5	1,6	1,5	1,5	1,4
Belgie	1,9	1,5	1,3	1,1	1,2	1,1	1,1	1,1	1
Bulharsko	/	/	/	2,2	1,9	1,7	1,4	1,4	1,4
Chorvatsko	/	/	/	/	1,6	1,6	1,6	1,5	1,5
Česká republika	/	/	1,9	1,5	1,6	1,3	1,1	1,1	1,1
Dánsko	1,9	1,7	1,5	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Estonsko	/	/	/	1,6	1,8	1,7	1,7	2	2
Francie	3,3	2,9	2,5	2,3	2,1	2	1,9	1,9	1,9
Německo	2,1	1,6	1,4	1,3	1,4	1,4	1,3	1,4	1,3
Řecko	3,9	4,1	3,2	2,9	3,2	2,7	2,4	2,3	2,3
Maďarsko	/	/	1,7	1,3	1,2	1,1	1,1	1,1	0,9
Itálie	2	1,9	2	1,6	1,4	1,4	1,4	1,3	1,2
Lotyšsko	/	/	/	1,4	1,2	1	1	0,9	0,9
Litva	/	/	/	1,1	1,1	0,9	0,8	0,8	0,8
Lucembursko	0,7	0,7	0,7	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4
Nizozemsko	2,3	1,8	1,5	1,5	1,5	1,4	1,4	1,3	1,3
Norsko	2,8	2,2	1,9	1,5	1,6	1,5	1,5	1,4	1,4
Polsko	/	/	1,8	1,8	1,7	1,8	1,8	1,8	1,8
Portugalsko	2,3	2,1	1,6	1,5	1,6	1,5	1,5	1,4	1,5
Rumunsko	/	/	/	1,6	1,5	1,3	1,1	1,1	1
Slovensko	/	/	/	1,6	1,5	1,3	1,1	1,1	1
Slovinsko	/	/	/	1,5	1,6	1,6	1,3	1,2	1,1
Španělsko	1,6	1,3	1,2	1,2	1,2	1,1	1	1,1	0,9
Turecko	2,8	3,2	3,2	2	2,1	1,9	1,8	1,8	1,8
Velká Británie	3,6	2,6	2,3	2,5	2,6	2,6	2,6	2,3	2,4
NATO-Evropa	2,5	2,1	1,9	1,8	1,7	1,7	1,6	1,6	1,6
Kanada	1,8	1,3	1,1	1,2	1,4	1,2	1,2	1,1	1
USA	4,5	3,2	3,3	4,4	5,3	5,3	4,8	4,5	4,4
Severní Amerika	4,3	3,1	3,1	4,1	4,9	4,9	4,4	4,2	4,1
NATO-celkem	3,4	2,6	2,6	2,9	3,3	3,3	3	2,9	2,9

Zdroj: NATO

Členské státy do Aliance vstupovaly s vidinou zajištění své bezpečnosti, zejména ty slabší. V článku 5 Severoatlantické smlouvy se říká, že smluvní strana nebo strany v případě napadení člena Aliance podniknou takovou akci, jakou budou považovat za nutnou, včetně použití ozbrojené síly. (19) Ve smlouvě není nikde stanoveno, že odpověď na napadení musí mít formu vojenského protiútoků. Naopak, mnoho členů Aliance by se mohlo spokojit jen

s uvalením ekonomických sankcí na agresora. Čím dále na západ, tím méně je např. postup Ruska na Ukrajině vnímán jako hrozba. Francie i přes vyhrocenou bezpečnostní situaci chtěla dodat Rusku sjednané helikoptérové lodě třídy Mistral, neboť zřejmě nepovažovala tamní okolnosti za natolik rizikové, aby obětovala své vlastní ekonomické zájmy. Svůj postoj posléze částečně přehodnotila a kontroverzní dodávku zatím pozastavila.

Zatímco Evropa na obraně šetřila, jiné mocnosti naopak hojně vydávaly. Dle Stokholmského mezinárodního institutu pro výzkum míru (SIPRI) utráceli v roce 2013 nejvíce za zbrojení Američané, Čína, Rusko a Saudská Arábie. Jestliže i Francii a Británii, které na obranu vydávají ony 2 % HDP, téměř došla při operaci v Libyi v roce 2011 munice, v jakém stavu teprve musí být armády států, které se k dvouprocentní hranici ani nepřiblížily? České sdělovací prostředky již o tristním stavu naší armády několikrát informovaly. Nadpisy novinových článků *Máme armádu pro mír, v boji vydrží týden* nebo *Armáda tak dlouho škrkala, až ji došla munice* jsou dostatečně výstižné.

Evropa by se tedy měla z iluze o vlastní bezpečnosti co nejrychleji probudit. Radikální islámští teroristé v Iráku názorně ukázali, jakou ránu může zasadit odhodlaný a vycvičený nepřítel daleko početnější a lépe vyzbrojené armádě. Nejenže vyhlásili na části obsazeného území Sýrie a Iráku chalífát s názvem Islámský stát, ale usilují i o jeho další rozšíření, a to až do Evropy. Mapu znázorňující budoucí hranice chalífátu radikálové zveřejnili na Twitteru. (Obr. 1). V současnosti za Islámský stát bojuje na 30 000 bojovníků z více než 80 zemí celého světa.

Obr. 1: Mapa Islámského chalífátu dle IS

Zdroj: Novinky.cz

V MF Dnes byl uveřejněn článek *Hoří celý dům: v Arábii nikdy nebylo tolik válek najednou*, kde autor Milan Vodička (20) situaci na Blízkém východě shrnul následovně: „Tím, co dnes nejuvýstižněji charakterizuje tento region, už není ropa, ale rozpad, rozvrácené státy, džihádismus a pochmurné vyhlídky. Žádná oblast světa nemá tak ponurou vizitku.“ (Celý článek lze nalézt v Příloze 1). Zatímco v Iráku a Sýrii probíhá občanská válka, další státy jako například Jemen, Libye, Libanon nebo Jordánsko jsou již v ohrožení ať už v důsledku vlastní občanské války, nebo kvůli riziku přelití válečného konfliktu z okolních zemí. Destabilizované státy na jižním prahu Evropy by tedy mohly představovat vážnou hrozbu. V řadách bezpečnostních expertů zavládlo zděšení poté, co se začali vracet zpět do Evropy islamisté (občané EU), zapojení do bojů v Sýrii a Iráku, ale také v Mali, Somálsku nebo Jemenu. Oprávněnost obav potvrdil teroristický útok na židovské muzeum v Bruselu, který v květnu roku 2014 spáchal právě navrátilce ze Sýrie. V červenci 2014 byly v pohotovosti i bezpečnostní složky Norska, jež bylo varováno před teroristickými útoky svých občanů, vracejících se rovněž ze Sýrie. (Bratři Kouachiovi, kteří provedli útok na redakci časopisu Charlie Hebdo, byli napojeni na jemenskou odnož Al-Kájdý, bojů v zahraničí se však přímo neúčastnili).

1.5 Terorismus

Za terorismus bývá považováno „propočítané použití násilí nebo hrozby násilím, obvykle zaměřené proti nezúčastněným osobám, s cílem vyvolat strach, jehož prostřednictvím jsou dosahovány politické, náboženské nebo ideologické cíle. Terorismus zahrnuje i kriminální zločiny, jež jsou ve své podstatě symbolické a jsou cestou k dosažení jiných cílů, než na které je kriminální čin zaměřen“. (21)

Podle zpráv TE-SAT (Europol European Union Terrorism Situation and Trend Report), ve kterých Europol pravidelně analyzuje trendy a vývoj terorismu v EU, lze podobu současného terorismu v Evropě shrnout nejjednodušeji asi takto: občan EU, prostřednictvím internetu samozradikalizovaný „vlk samotář“, se zapojí do konfliktu v Sýrii, tam získá praktické bojové zkušenosti a praxi ve výrobě výbušnin a posléze se navrátí zpět do vlasti, aby nastoupil cestu individuálního džihádu. (22)

Ze zprávy TE-SAT z roku 2014 vyplývá, že již několik let kontinuálně roste počet osob zadržených v souvislosti s nábožensky inspirovaným terorismem (Graf 2). Ten má nejčastěji podobu rekrutování nových členů, provádění teroristických útoků v konfliktních oblastech nebo získávání jednotlivců z EU k provádění samostatných útoků v členských státech.

Nábožensky inspirovaný terorismus bývá prakticky ve všech zemích EU vnímán jako největší hrozba, oproti například terorismu separatistů. (22)

Graf 2: Počty zadržených v souvislosti s nábožensky inspirovaným terorismem 2009–2013

Zdroj: Europol

Podle statistik Evropské unie v současnosti bojuje v Sýrii a Iráku přes 3 000 občanů EU, kteří se v těchto zemích zřejmě ještě více zradikalizují a mnoho z nich se po svém návratu zapojí do páchaní teroristických útoků. S největší pravděpodobností se také budou podílet na dalším oslovování nových přívrženců, jejich radikalizaci a hlavně předávání svých bojových zkušeností. (22)

Ilustrační foto 7: Bojovníci Islámského státu

Rozdíl mezi náboženským terorismem 20. století a terorismem současným spočívá ve způsobu, jakým nyní (převážně islamistické) teroristické organizace operují. Dříve bývaly tyto skupiny celkem početné, dobře organizované a někdy i centrálně

řízené, byly schopné zajistit dostatek finančních prostředků, zázemí výcvikových táborů, experty na zbraně, výbušniny i bojový výcvik a v neposlední řadě samotné zbraně. Poté, co USA a spojenci vyhlásili terorismu válku, přitahují však takovéto velké organizace nežádoucí pozornost, vedoucí k odvetným opatřením.

Právě proto Al-Káida přešla se změnou své taktiky a vyhlásila tzv. individuální džihád, kdy jednotlivec či malá skupina provede operaci, jež má co nejvíce poškodit nepřítele a zároveň inspirovat další bojovníky k obdobným činům. Útočníci jednají z vlastní iniciativy a užívají prostředků, které jsou jim právě dostupné. Nejsou tak odkázáni na instrukce či pomoc centrály nebo jiných teroristických organizací. Často jsou občany země, v níž chtějí útoky spáchat, a to je jejich největší a neúčinnější zbraní. Mnohdy zde desítky let žijí, velmi dobře se zde

orientují a znají tedy i slabiny „nepřítele“. Eventuální nedostatek praxe z výcvikového tábora je nahrazen studiem materiálů z internetu a výcvikem v odlehlých lokalitách, který zahrnuje spíše fyzickou přípravu; nelze provádět ostrou střelbu či testovat výbušniny. (23)

Náboženská indoktrinace hraje velmi důležitou roli jak v organizovaných početných skupinách, tak i u jednotlivců. Způsob, jakým probíhá, je však odlišný. Jednotlivci a malé skupiny převážně v západních zemích jsou totiž schopny se radikalizovat samy, tedy i bez případné pomoci duchovního vůdce. Pomáhají jim k tomu propagační videa na Youtube nebo např. internetové stránky skupin Sharia4 (Sharia4Belgium, Sharia4Holland a podobně), ale i sociální sítě Facebook, Twitter a v neposlední řadě také různá diskusní fóra. Příprava jejich útoku nebývá tak časově náročná, a to částečně i kvůli omezeným finančním prostředkům. Nejčastěji jsou útoky jednotlivců a malých teroristických skupin páčány za použití „klasických“ metod – výbušnin, střelných, sečných či bodných zbraní. Právě samovolně radikalizovaného jednotlivce s velkou dávkou iniciativy je skoro nemožné odhalit a tato nebezpečná kombinace se stává výrazným prvkem současného terorismu v Evropě. Znepokojující vývoj v severní Africe a na Blízkém a Středním východě navíc zdatelně zvyšuje pravděpodobnost dalších teroristických útoků na evropském území.

Ze zpráv TE-SAT 2013 a 2014 i z posledně spáchaných útoků vyplývá, že nelegálně držené palné zbraně zažívají období renesance a začínají být opět používány při páčání teroristických útoků. Lze tedy očekávat, že v některých zemích jim bude dána přednost před užitím sebevražedných atentátů. Obzvláště lákavé jsou pro teroristy měkké cíle, které nejsou tak významně chráněné jako například ambasády či kritická infrastruktura. Několik dní probíhající útoky v indické Bombaji v roce 2008 a v Keni v obchodním domě Westgate si získaly intenzivní pozornost médií a pomohly tak zviditelnit pro veřejnost do té doby neznámá hnutí Lashkare-Taiba a Al-Shabaab. To těmto skupinám bohužel zajistilo další příliv přívrženců, financí a také trvalé zvýšení mediální pozornosti, která je pro šíření myšlenek teroristů velmi důležitá. Pro ilustraci lze připomenout i článek britského deníku *The Independent* z roku 2012 *Marseille: Europe's most dangerous place to be young*, který pojednával o probíhající drogové válce na předměstích Marseille, plné násilností a beznaděje. Dle místního starosty byly násilnosti natolik extrémní, že měla být zvážena i možnost povolání armády. Za pozornost stojí především fakt, že jen v roce 2012 bylo policisty zabaveno na 300 kusů automatických pušek AK-47, které se do Francie dostaly z Balkánu a severní Afriky. (24) V některých případech docházelo k dodávkám zbraní a falešných cestovních dokladů na základě spolupráce teroristů s organizovaným zločinem, i když podle

zpráv Europolu není kooperace obou skupin nikterak intenzivní a spíše se drží jedna od druhé dál.

Příklady teroristických útoků v Izraeli ukazují, že k jejich páchání mnohdy postačí i běžné objekty, např. automobil, se kterým útočník úmyslně najede do skupiny lidí. Mnohem častěji však bývají užívány traktory, buldozery a jiná těžká technika. Tyto útoky ukončila vždy až střelba policistů, vojáků nebo ozbrojených kolemjdoucích civilistů. V Evropě jsou přitom ještě dvě země, ve kterých běžní policisté nejsou vůbec ozbrojeni – Velká Británie a Norsko.

Nezanedbatelným trendem ve vývoji terorismu se stává také kybernetický terorismus. Hackeři jsou schopni vyřadit pomocí počítače rozvod elektrické energie, vody, plynu i ropy nebo dokonce narušit bezpečnost technologických provozů. Tím, jak se západní země staly závislé na technologiích všeho druhu, je velice snadné přivést je koordinovaných hackerským útokem na pokraj zhroucení.

1.6 Imigrace

Z mnoha evropských zemí se ozývají hlasy expertů a politických elit, které upozorňují na negativní demografický vývoj v Evropě. Tedy že pomalu, ale jistě vymíráme. Na tento snižující se poměr ekonomicky aktivního obyvatelstva není připraven ani sociální systém, ani zdravotnické a sociální služby, a už vůbec ne myšlení Evropanů jako takové. Odpovědí a všelékem na tyto problémy má být podle všeho imigrace. A zde nastává kámen úrazu. Velmi málo politiků i běžných občanů se totiž ve skutečnosti zabývá praktickou stránkou imigrace a zejména integrace, která s ní bezprostředně souvisí nebo by alespoň souviset měla. Nečiní se rozdíly mezi imigrací legální a nelegální, nehledí se na to, zda je imigrant ze země EU či mimo EU, jaké má vzdělání, ovládá-li jazyk hostitelské země, nezamýšlí se nad tím, zda bude ochoten respektovat evropskou kulturu a její právní řád. Zato se nejčastěji v souvislosti s imigrací hovoří o ekonomických aspektech, protože peníze a blahobyt jsou v Evropě na prvním místě. Očekává se tedy, že imigranti zde budou pracovat a především odvádět peníze do systému. Nejvíce přívrženců má imigrace samozřejmě u zaměstnavatelů. Vyvstane-li potřeba najít zaměstnance s kvalifikací, která není na místním trhu běžně dostupná, je to logický postup, jak chybějící pracovníky s žádanou kvalifikací doplnit. Mnohem více zaměstnavatelů však vnímá imigranty jako levnou pracovní sílu, jež má pokrýt pracovní místa převážně v oblasti gastronomie, stavebnictví, zemědělství nebo sociálních služeb, která se netěší zájmu domácích obyvatel. Nikoho asi nepřekvapí, že se cizincům vždy nedostává stejného zacházení jako domácím (např. není dodržována bezpečnost práce, délka

pracovní doby překračuje povolené limity nebo není odváděno sociální pojištění). Často jsou jim vypláceny velmi nízké mzdy, v některých případech nedosahují ani zákonem stanoveného minima. Zaměstnavatel si tak snižuje své náklady, dosahuje vyššího zisku a stává se konkurenceschopnějším na trhu. Výstižným příkladem této praxe je tehdejší západní Německo, které v 60. letech zažilo tzv. „hospodářský zázrak“. V důsledku nedostatku pracovních sil na trhu práce uzavřela tehdy západoněmecká vláda bilaterální dohody s agenturami práce v Itálii, Řecku, Turecku, Maroku, Portugalsku, Tunisku i v tehdejší Jugoslávii. Největší skupinu pracovníků tvořili tzv. gastarbeiteři z Turecka, kteří i v současnosti zaujímají první místo v žebříčku nejpočetnějších příslušníků jiných národností na území Německa. Vláda tehdy vnímala pracovníky z ciziny jen jako pracovní sílu, která má vykonávat nekvalifikované práce, a očekávala, že po určité době se pracovníci navrátí zpět do země původu. Díky zaměstnavatelské lobby se však stal pravý opak. Část pracovníků se sice zpět vrátila, ale valná většina z nich v zemi zůstala a navíc si přivedla i rodinné příslušníky. Zaměstnavatelé totiž na vládu tlačili, aby gastarbeiteři mohli v Německu zůstat a pracovat v podstatě na dobu neurčitou. Stále více Němců je z tohoto dědictví minulosti poněkud nešťastných. A není divu, neboť o integrační politice, a to platí pro většinu západních zemí, se začalo hovořit spíše až v posledních letech. Čistě ekonomický pohled na věc totiž vůbec nezohledňuje osobnost člověka, zvyklosti jeho kultury či jeho osobní tužby, je pro něj jen číslo v celkové hospodářské bilanci.

Obr. 2: Mapa migračních cest do Evropy

Zdroj: Frontex

Evropa se stává v posledních letech cílovou destinací pro statisíce uprchlíků ze severní Afriky a Blízkého východu. V důsledku arabského jara a válečných konfliktů na Blízkém východě

tak podle agentury Frontex jen v roce 2013 do Evropy dorazilo na 100 000 uprchlíků. Jednou z myšlenek švédské eurokomisařky Cecilie Malmström, ale i některých politiků, je rozdělovat uprchlíky podle stanoveného klíče do všech zemí eurozóny, bez ohledu na přání samotných uprchlíků. (25)

O tom, jak vypadá všední realita nelegální imigrace a její nekoncepční řešení ze strany místních autorit i EU jako takové, se již několik let přesvědčuje francouzské přístavní město Calais. Zde se v nelegálních táborech konstantně sdružují tisíce nelegálních přistěhovalců, kteří se snaží ilegálně dostat do Velké Británie. Situace v Calais již natolik eskalovala, že francouzská policie byla v září roku 2009 nucena ilegální tábor srovnat se zemí. I když na tři stovky imigrantů bylo deportováno (do země, přes kterou do EU vstoupili), další tisícovka stihla tábor opustit ještě před příchodem policie.

Ilustrační foto 8: Ilegální přistěhovalecký tábor v Calais

Z článku publikovaného v britském deníku The Daily Mail je jasné, proč bylo nakonec povoláno na 600 policistů, kteří tábor přezdívaný Džungle vyklidili. Stovky migrantů se denně snažily proniknout do nákladních automobilů, které přijížděly do přístavu, a ukrýt se v jejich nákladovém

prostoru. Někteří z nich byli vyzbrojeni noži i tyčemi a byli ochotni uchýlit se i k násilí. Místní obyvatelé přiznali, že imigranti se stali mnohem agresivnějšími než dříve a výjimkou nebyly ani výhrůžky násilím. Mnoho majitelů bylo nakonec nuceno zavřít své obchody a firmy, protože se často stávali obětí ozbrojených přepadení, jejich sklady byly vyrabovány nebo přišli o své zákazníky, řidiče kamionů, kteří se již ze strachu neodvažovali v těchto místech zastavovat. Někteří byli i svědky toho, jak početné (i 70členné) skupiny migrantů bojovaly mezi sebou navzájem. Britská studentka žurnalistiky, která nelegální přistěhovalecký tábor navštívila, aby informovala o tamních poměrech, byla brutálně skupinově znásilněna. (26) Francouzští představitelé tvrdí, že na vině jsou Britové se svým štědrým sociálním systémem, který na imigranty působí jako magnet, a měli by se tedy na řešení problémů v Calais podílet. Skutečnost je taková, že jak britské, tak francouzské autority nejsou schopny problém vyřešit, proto se neutěšená situace imigrantů i místních obyvatel za posledních několik let nikterak nezměnila. V květnu roku 2014 opět francouzská policie vyklízela nelegální tábory, některé přímo v historickém centru města, a v srpnu téhož roku se do sebe

noži, tyčemi a kameny pustilo na 300 přistěhovalců ze Súdánu a Eritrei. Přistěhovalecké krizi začíná čelit i zbytek Evropy; v Itálii úřady údajně nabízely 30 euro na den tomu, kdo ubytuje imigranta, a ministerský předseda Winfried Kretschmann zase vyzval německé obyvatelstvo, aby uprchlíkům poskytlo k ubytování své nemovitosti. (27)

Ilustrační foto 9: Uprchlíci v Calais se snaží schovat v kamionu a dostat se tak do Británie

Dle zprávy amerických tajných služeb *Global Trends 2030* se vlivem globálních změn klimatu budou severní Afrika a Blízký východ v dohledné době potýkat s nedostatkem srážek, tudíž i nižšími zemědělskými výnosy. Uprchlíci tedy budou do Evropy mířit ve velkých počtech i v budoucnu. (28, s. 32)

Nejčastěji žádají utečenci o azyl ve Velké Británii, Francii, Švédsku, Nizozemsku a Německu. Nejvíce jich pochází ze Sýrie, Somálska, Eritrei, Albánie a Afghánistánu. (29) Valná většina z nich je muslimského vyznání. Integrační politika a integrační studie se zaměřují nejvíce právě na tuto skupinu imigrantů. Novinové články, blogy i výroky politiků, které nešetří zklamáním z nepodařené integrace, ukazují všední realitu multikulturalismu. Důvod, proč se integrace jeví jako obzvláště složitá u muslimských imigrantů (30, s. 34-48, 608-609), poodhaluje Samuel Huntington ve své knize *Střet civilizací*: „Islám je ale v ještě větší míře než křesťanství absolutistickou vírou: smazává se v něm rozdíl mezi náboženstvím a politikou, je vytyčena ostrá hranice mezi těmi v dár al-islám a těmi v dár al-harb. V důsledku toho mají konfuciáni, buddhisté, hinduisté, západní i východní křesťané menší problémy přizpůsobit se vzájemnému soužití mezi sebou, než přizpůsobit se soužití s muslimy.“ (4, s. 320)

Kultura je projevem i produktem sociálního života, tvoří ji normy, pravidla, myšlenky, náboženství i hodnoty. Kultura je nedílnou součástí každého z nás, nelze ji tedy zanechat na hranicích a bezpodmínečně přijmout vše nové, co leží za nimi, jak si často představují politici nebo samotní zaměstnavatelé. Většina imigrantů proto bude navazovat vazby nejčastěji s příslušníky vlastní kultury, právě v důsledku blízkosti, porozumění a společných hodnot, které z ní plynou. Tato tendence je však jeden z faktorů, který může u některých kultur ztížit proces integrace. Všichni jsou totiž svým způsobem pod tlakem a drobnohledem vlastní uzavřené komunity. Nerespektuje-li někdo místní pravidla, vystavuje se problémům, neboť vlastním chováním či chováním příbuzných se může dopustit zneuctění či poškození cti

všech občanů komunity. A to je právě pro Západ někdy těžké pochopit. Nejlépe tuto situaci vystihuje úryvek z článku z časopisu Der Spiegel, který dění v místní komunitě Turků shrnul takto: „ ... mnoho žen nosilo šátek, muži na sobě měli pletený svetr první generace gastarbeiterů. Již před desetiletími se odstěhovali z Anatólie a do nového světa nikdy nedorazili. Trvají si na svém tradičním životním konceptu, ve kterém je muž macho a ženy se vdávají velmi mladé. Především však tento model dál předávají svým dětem. I proto se tolik Turků, dokonce i ze třetí generace, necítí v Německu dobře. Skutečnost však toto dogma již dávno předstihla. Turecko je dnes modernější, než jak si na něj migranti pamatují. Pocítí to, když zavítají zpět do své země. Potom si tam stěžují na svou rodinnou bandu, která je čím dál méně poslušná a na anonymitu velkoměsta. „Almancilar“, „Němci“, tak Turci nazývají navrátilce. Nemohou je obzvlášť vystát, považují je za zpátečnické a arogantní. Němečtí Turci to mají v Istanbulu zrovna tak těžké jako v Berlíně nebo Frankfurtu: nejsou v podstatě nikde jako doma.“ (31)

S početnou muslimskou komunitou se také pojí fenomény, o kterých se kvůli politické korektnosti na veřejnosti příliš hovořit nesmí. Jsou to tzv. vraždy ze cti, nucená manželství a rape jihad – „znásilňovací džihád“. Tyto charakteristiky se v souvislosti s muslimskými komunitami objevují napříč mnohými evropskými zeměmi, USA, Austrálií, ale i jinde.

Vraždy ze cti jsou aktem pomsty, páchaným rodinnými příslušníky převážně na ženách, které „přivedly“ hanbu na svou rodinu např. tím, že se vzepřely nuceným manželstvím, chtěly se rozvést nebo navázaly vztah s přítelem ze Západu. Přesná čísla obětí nelze zjistit, neboť se většinou zapisují do statistik spolu s ostatními vraždami. Oběť bývá také někdy poslána na návštěvu příbuzných do zahraničí, kde se jí stane „nehoda“. Tak se na vraždu mnohdy ani nepřijde. Podle studie z roku 2008 v Německu vyhledalo 3 443 osob pomoc v souvislosti s hrozícím nebo již uzavřeným nuceným manželstvím. Prakticky všechny osoby pocházely z imigrantského prostředí, 32 % z nich se narodilo v Německu a 23 % v Turecku. (32, s. 22, 28)

K fenoménu „znásilňovacího džihádu“ se částečně vztahuje srovnání evropských zemí ze statistiky UNODC z roku 2011 (Tab. 2) (33), monitorující počty na policii nahlášených případů znásilnění ve světě. Tuto nelichotivou statistiku vedou převážně západoevropské země, první příčku zaujímá Švédsko. Na vině je zčásti již zmíněný morální úpadek Západu, ale daleko větší měrou se na tomto nelichotivém vývoji podepsal multikulturalismus. **Z oficiálního zdroje** v podobě studie Švédského národního úřadu pro prevenci kriminality (BRA) z roku 2010 vyplývá, že nárůst počtu znásilnění je způsoben tím, že více žen případy

hlásí. Byl také zaznamenán vliv **socio-demografických změn** ve společnosti. (34, s. 21, 32) **Neoficiální** a „politicky nekorektní“ **zdroje** informují, že 70 % těchto znásilnění mají na svědomí muslimští imigranti. (35) Není náhoda, že vrcholné příčky této statistiky zaujímají právě ty západoevropské státy, které byly a jsou velmi otevřené k jiným kulturám a v nichž žije také početná muslimská komunita. Někteří islámští duchovní totiž hlásají, že nezahalená žena, nosící západní přiléhavé oblečení, si o znásilnění, vlastně potrestání, říká sama.

Právě kvůli politické korektnosti je velmi těžké získat hodnověrná a přesná data, neboť muslimové jsou ve statistikách uváděni jako „Asiaté“ (proti čemuž se již Asiaté ohrazují) (36) a v mainstreamových médiích je toto téma tabu; je tedy nutné celkový obraz poskládat z jednotlivých střípků. Případy, kdy se ženy stávají obětí znásilnění jen proto, že nejsou muslimky, tudíž se tak podle některých náboženských výkladů nejedná pro muže o hřích, nejsou vůbec ojedinělé. Dějí se i v jiných zemích Evropy, Asie, Ameriky, Afriky či Austrálie. Právě proto, že se obětmi stávají ženy nemuslimky, bývá tato vlna znásilňování označována jako „znásilňovací džihád“.

Tab. 2: Počty nahlášených případů znásilnění v Evropě v roce 2011

Evropská země	Počet nahlášených znásilnění	Počet nahlášených znásilnění na 100 000 obyvatel
Švédsko	6 532	69,2
Velká Británie	17 774	28,43
Belgie	3 024	28,1
Norsko	1 075	21,8
Finsko	1 039	19,3
Francie	10 406	16,5
Rakousko	977	11,6
Írsko	460	10,2
Nizozemsko	1 580	9,5
Německo	7 539	9,2
Pro srovnání údaje pro ČR		
Česká republika	675	6,4

Zdroj: upraveno podle UNODC

V roce 2004 se ve Velké Británii tímto tématem zčásti zabývala také stanice BBC Channel 4 ve svém dokumentu *Edge of the city*. (37) Na „doporučení“ policie a představitelů muslimské komunity se však tento dokument nesměl vysílat. Bylo totiž krátce před volbami, navíc se policie obávala nepokojů ze strany muslimů, které by mohly vypuknout po jeho odvysílání. Hlasy ve volbách byly pro politiky bohužel důležitější, než životy mladých dívek a žen.

I ve vysílání pořadu BBC *Newsnight* z roku 2012 (38) bylo zveřejněno, že se tyto případy již desetiletí zametaly pod koberec a před veřejností držely v tajnosti. Žurnalisté, akademici, policie, samotní sociální pracovníci a v neposlední řadě političtí aktivisté tak svým způsobem přispívali k tomu, aby organizované gangy muslimských násilníků mohly dlouhodobě beztrestně opíjet, drogovat a znásilňovat dívky, mnohdy mladší 15 let. Některé z nich byly poté i zavražděny. Jak rozsáhlý tento problém byl a je v samotné Velké Británii, náležitě dokresluje studie *Easy Meat – Multiculturalism, Islam and Child Sex Slavery*, kterou napsal Peter McLoughlin. Z jeho analýzy vyplynulo, že se první případy znásilňování odehrávaly již v roce 1988, kdy byly terčem útoku především příslušnice komunity Sikhů. (39, s. 12-21)

Tyto případy jsou názornou ukázkou, co dnes doopravdy pro Evropu znamená humanismus či lidská práva a jak hluboko již naše „humanistická“ kultura vlastně klesla. Neboť právě neustálé poukazování na údajný rasismus a diskriminaci způsobilo, že se popsané znásilňování přes dvacet let vůbec neřešilo. Pokud je navíc možné v jedné západoevropské demokratické zemi úmyslně zatajovat nepohodlnou pravdu, není důvod domnívat se, že by tomu bylo v ostatních stejně demokratických zemích jinak.

Ilustrační foto 10 a 11: Islámští radikálové vyhlásili šaría zónu na předměstí Londýna

I když slýcháme, že většina muslimů je mírumilovných a takovéto činy odsuzuje, byl to až Mohammed Shafiq z organizace Ramadhan Foundation, který v roce 2012 takovéto jednání veřejně odsoudil i navzdory hrozbám, že bude zabit. Tlak vlastní komunity totiž způsobuje, že si muslimové nemohou dovolit veřejně obhajovat nemuslimské chování. A tak budou i nadále s tichým souhlasem tolerovat třeba radikálně interpretovanou šaría na předměstích západoevropských měst, (40) i když s ní mnohdy sami nesouhlasí. Interní spory budou i nadále řešit u šaría soudu a peníze ukládat v islámské bance, protože si nemohou dovolit nepodřít se komunitě. Ve zbytku společnosti následně vzniká pocit, že jsou všichni muslimové stejní. Pak nemůže nikoho překvapit, že po selhání politických elit, státního aparátu a hlavně policejních složek narůstá v Evropě extremismus, xenofobie a běžní občané

si muslimské imigranty v Evropě nepřejí. Je to právě onen dvojí, „politicky korektní“ metr, který občany trápí, ne muslimové samotní. A občan se posléze obrátí k těm, kteří mu alespoň přislíbí zjednaní nápravy. Přestože se dle zprávy Europolu pravicoví extremisté zatím příliš neuchylují k teroristickým metodám, vzbuzují pravicově extremistická hnutí v EU značné obavy. Zatímco ve střední Evropě se jejich nenávist zaměřuje převážně na Romy, v západních zemích se terčem stávají právě muslimové a jejich instituce.

Muslim, žijící v České republice, na svém blogu v článku *Muslimové očima jednoho muslima* apeloval na své souvěrce, aby změnili své chování. Pro ilustraci lze odcitovat alespoň malou část: „Ti nejmoudřejší z evropských humanistů si uvědomili propast mezi oběma kulturami, tak dovolili Arabům, aby si vzali malý kus nábytku z jejich domova, aby se necítili odcizení od své kultury, aby se cítili dobře a postupně našli kompromis s evropskou mentalitou, aby byli přínosem, a to hlavně kulturně. Ale Arabové a Afričani si namísto toho začali přinášet veškerý nábytek a začali stavět mešity, restaurace, školy, tradice, a dokonce jsem slyšel na vlastní uši, že už chtějí i prosadit paralelní legislativní islámský systém v Evropě. Asi jsme špatně pochopili české pořekadlo ohledně pohostinnosti ‚Host do domu, bůh do domu‘ a přivezli jsme jim domů boha, ale s velkým B.“ (41)

1.7 Nevojenské hrozby

Nevojenskými hrozbami, které mohou pro Evropu představovat riziko, jsou nejen globální změny klimatu v podobě extrémních výkyvů počasí, ale také například organizovaný zločin. Europol vydává každé dva roky zprávu SOCTA, která sleduje a analyzuje potencionální hrozby i trendy související s organizovaným zločinem. Z poslední zprávy z roku 2013 vyplývá, že pomineme-li klasickou výrobu a distribuci drog či majetkovou a hospodářskou kriminalitu, stalo se pro organizované skupiny vlivem hospodářské krize velmi lukrativní záležitostí padělání a nelegální pašování nejen luxusního zboží, nýbrž i zboží běžné spotřeby (léky či kosmetika). Děje se tak v důsledku zvýšené poptávky ze strany evropského obyvatelstva, které si neuvědomuje, že mnoho z těchto padělaných výrobků je zdraví škodlivých, a ani mu nevádí, že de facto podporuje kriminální živly.

Shrnutí - dnešní EU charakterizuje narůstající vnitřní rozklad

Evropské centrální vlády naučily své občany, že na obranu jejich domovů a životů je tu armáda a policie. Sami se do toho nemají co plést. Stát jim navíc slibuje, že v dobách nezaměstnanosti, nemoci nebo stáří se o jejich blaho bude starat sám. Toho nyní využívají politické strany k tomu, aby se prostřednictvím dalších příslibů sociálních jistot (a následným

zadlužováním) udržely u moci. Dalo by se říci, že na stejném principu funguje i celá EU, neboť v Evropě se staví, buduje a hospodaří na polích podle toho, na co se nejvíce dostávají dotace. Díky situaci na Ukrajině na sebe navzájem EU a Ruská federace uvalily hospodářské sankce a z evropských států se ihned začaly ozývat společnosti žádající kompenzace za způsobené škody. I velké podnikatelské subjekty už si zvykly nenést odpovědnost za své podnikatelské záměry a dožadují se kompenzace u vlád nebo u samotné EU – říká se tomu „privatizace zisků a socializace ztrát“. Jakmile něco začne ohrožovat nekonečnost hospodářského růstu nebo konzumu, začnou se ze všech stran ozývat hlasy dožadující se nějakého nápravného opatření. Evropa tak neváhá zaprodat vlastní demokratické hodnoty, prodávat vlastní budoucnost a zaslepit se politickou korektností. Na prahu Evropy již číhají hladoví vlci v podobě diktátorů a islámských teroristů, pro které jsou Evropané jen zesláblé stádo ovcí. Občan mající za úkol jen platit daně, bavit se a co nejvíce konzumovat, ztratil již schopnost nést odpovědnost za své jednání a ochotu podstupovat jakékoliv riziko nebo dokonce oběti. To stát ale zpravidla zjistí, až když od občana očekává, že se pro bezpečnost své země uskromní nebo že nastoupí do armády, aby hájil proklamované, byť již možná neexistující, demokratické hodnoty. Evropané, kterým bylo dlouhá léta vtoukáno do hlavy, že vlastnit zbraně pro obranu svého života nebo rodiny je něco nehorázného, se nezvládnou na povel přepnout do bojového módu a zachraňovat svou upadající západní civilizaci.

2 Zbraňová legislativa v zemích EU

Jedním z prvních právních předpisů upravujících a sjednocujících pravidla pro nabývání a držení civilních zbraní ve všech zemích Evropské unie byla směrnice 91/477/EHS. Rozdělila střelné zbraně do čtyř kategorií: zakázané, podléhající povolení, podléhající ohlášení a volně prodejné. Stanovila, komu může být umožněno nabývat a držet střelné zbraně a střelivo do nich, vymezila požadavky pro pohyb zbraní uvnitř společenství a zavedla Evropský zbrojní pas, který do určité míry umožňuje lovcům a sportovním střelcům pohyb se zbraní v členských zemích Unie.

Tato směrnice byla posléze upravena směrnicí 2008/51/ES, která navíc charakterizovala, co je považováno za nedovolenou výrobu zbraní a střeliva a obchodování s nimi, stanovila základní technické požadavky na identifikační značení zbraní a nařídila zřízení elektronického systému evidence údajů, umožňujícího identifikaci zbraně, sledování jejího životního cyklu od výroby až do konečného zničení i zjištění jejího majitele. Též stanovila další práva a povinnosti soukromých osob, zprostředkovatelů a obchodníků se zbraněmi.

Směrnice také navrhla členským státům zavedení pouze dvou kategorií zbraní: zbraně zakázané a zbraně podléhající povolení. Bruselští úředníci se pravděpodobně inspirovali velmi restriktivní legislativou Velké Británie, která bude dále v textu podrobněji zmíněna. Nicméně v rámci zachování zásady subsidiarity si mohou členské státy ponechat dosavadní rozdělení do čtyř kategorií. Citované směrnice tedy tvoří určité „povinné evropské minimum“ ve zbraňové legislativě, ale zároveň ponechávají členským zemím dostatečný prostor k zavedení vlastní, mnohem přísnější právní úpravy. Směrnice také ukládá Evropské komisi předložit Evropskému parlamentu a Radě do 28. července 2015 zprávu o situaci vyplývající z jejího uplatňování, která může být doprovázena i případnými změnovými návrhy. Současná aktivita Evropské komise na tomto poli však naznačuje, že komise již dávno došla k závěru, že je třeba přistoupit k dalšímu zpřísnění současné evropské legislativy a legální vlastnictví zbraní by mělo být ještě více omezeno.

2.1 Zbraňová legislativa v ČR

Od 1. 1. 2003 upravuje tuto oblast zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu, v platném znění (dále jen zákon o zbraních), který obsahuje i přílohu vymezující druhy jednotlivých zbraní a střeliva. Poslední novelizace zákonem č. 170/2013 Sb. nabyla účinnosti dne 1. 7. 2014.

Zákon o zbraních upravuje kategorie střelných zbraní a střeliva, podmínky pro nabývání vlastnictví, držení, nošení a používání zbraní a střeliva, práva a povinnosti držitelů zbraní

nebo střeliva, podmínky pro vývoz, dovoz nebo tranzit zbraní nebo střeliva a pro provozování střelnic, provozování informačních systémů v oblasti zbraní a střeliva, sankce a výkon státní správy v oblasti zbraní a střeliva. Zákon se věnuje pouze legislativní úpravě zbraní v civilním držení a nezabývá se zbraněmi ve výzbroji ozbrojených sil ČR nebo bezpečnostních sborů. Navíc je tato úprava zaměřena pouze na zbraně střelné a nejsou v ní zahrnuty zbraně sečné, bodné nebo úderné, jak bývá běžné v některých evropských zemích. Vzhledem k široké působnosti zákona o zbraních se pro potřeby této bakalářské práce zaměřím pouze na problematiku bezprostředně související s procesem získávání zbrojního průkazu a nabývání vlastnictví, držení, nošení a používání zbraní a střeliva.

2.1.1 Rozdělení zbraní a střeliva

Zbraně a střelivo zákon o zbraních rozděluje do čtyř skupin zohledňujících jejich potenciální nebezpečnost a zároveň upřesňuje podmínky jejich legálního nabývání do vlastnictví (podrobněji viz Hlava III. zákona o zbraních).

- **Kategorie A** – zakázané zbraně a střelivo, zakázané doplňky zbraní

Zbraně kategorie A je zakázáno nabývat do vlastnictví, držet nebo nosit, nebyla-li Policií ČR udělena výjimka. Do této kategorie spadají např. zbraně vojenské, samočinné či maskované za jiné předměty, střelivo s průbojnými střelami či se zvýšeným ranivý účinkem určené pro krátké kulové zbraně. Mezi zakázané doplňky zbraní spadají tlumiče hluku výstřelu a také laserové zaměřovače.

- **Kategorie B** – zbraně podléhající povolení

Povolení vydá držiteli zbrojního průkazu místně příslušné oddělení pro zbraně a bezpečnostní materiál Policie ČR na základě vyplněného tiskopisu (nákupní povolení) a uvedení některého z řádných důvodů vyjmenovaných v zákoně o zbraních. Do této kategorie patří např. krátké opakovací nebo samonabíjecí zbraně či dlouhé samonabíjecí zbraně, jejichž zásobník nebo nábojová komora mohou dohromady pojmout více než tři náboje.

- **Kategorie C** – zbraně podléhající ohlášení

Nabývat zbraně v této kategorii a střelivo do nich může pouze držitel zbrojního průkazu nebo zbrojní licence; nabytí vlastnictví takové zbraně musí ohlásit na příslušném útvaru policie. Do této kategorie jsou zařazeny např. zbraně jednoranové nebo víceranové zbraně pro střelivo s okrajovým zápalem, jejichž celková délka se rovná nebo je větší než 280 mm, plynové

zbraně, u nichž kinetická energie střely na ústí hlavně je vyšší než 16 J s výjimkou paintballových zbraní.

- **Kategorie D** – volně prodejné

Tyto zbraně smí fyzická osoba způsobilá k právním úkonům nabývat, držet nebo nosit volně bez vlastnictví zbrojního průkazu po dosažení věku 18 let. Do této kategorie patří např. zbraně historické, plynové zbraně na vzduchovou kartuš, plynové zbraně, u nichž kinetická energie střely na ústí hlavně dosahuje nejvíce 16 J, mechanické zbraně, u nichž je napínací síla větší než 150 N, znehodnocené zbraně.

Zbraně skupin A-C podléhají registraci; držitel zbrojního průkazu tedy ohlásí nabytí zbraně příslušnému útvaru policie a zde také zbraň předloží ke kontrole. Dokladem o registraci je průkaz zbraně, ve kterém jsou uvedeny informace vztahující se ke zbraní a k jeho držiteli. V ČR (a v mnoha ostatních zemích EU) byl pro tento účel zřízen centrální registr zbraní, který umožňuje sledovat průběh celého životního cyklu zbraně. Výrobce ji do registru zapíše v době jejího vzniku, prodejce při jejím dovozu ze zahraničí, tranzitu, nebo prodeji. Pohyb zbraně je tak sledován až do doby jejího zničení, znehodnocení nebo vývozu z ČR. V centrálním registru je však evidováno také střelivo, což se zatím ukazuje jako poněkud nepraktické, jelikož nebývá vybaveno unikátním výrobním číslem a lze tedy jen těžko sledovat pohyb konkrétního spotřebitelského balení. Nicméně zavedení tohoto elektronického systému evidence údajů, ať v podobě centralizované, nebo decentralizované, si vyžádala již zmíněná evropská směrnice 2008/51/ES.

2.1.2 Zbrojní průkaz

Zbrojní průkaz opravňuje fyzickou osobu k nabývání vlastnictví a držení zbraně nebo střeliva do těchto zbraní a v podstatě určuje, pro jaký účel lze zbraň použít, zda pro sběratelské účely (sk. A), sportovní účely (sk. B), k výkonu myslivosti (sk. C), k výkonu povolání (sk. D), k ochraně zdraví, života nebo majetku (sk. E). Aby se lovcům a sportovním střelcům usnadnil pohyb se zbraní v členských státech EU, byl zaveden Evropský zbrojní pas. To však neznamená, že držitel tohoto zbrojního pasu se může se svou zbraní po území Evropské unie pohybovat zcela bez omezení. Za prvé smí cestovat pouze se zbraněmi, které jsou v evropském zbrojním průkazu zapsané (i zbraně kategorie D). Za druhé musí být schopen prokázat účel své cesty, nejčastěji předložením pozvání, a samozřejmě dodržovat tamní zákony upravující zbraňovou legislativu. Pokud je totiž v členském státě EU nabývání

a držení dotyčné zbraně zakázáno nebo ji lze držet jen na základě uděleného povolení, není možné s takovou zbraní do tohoto státu cestovat.

Žadatel (zpravidla starší 18 nebo 21 let) musí k žádosti o zbrojní průkaz (ZP) připojit posudek o zdravotní způsobilosti a osvědčení o odborné způsobilosti držet nebo nosit zbraň (složil-li úspěšně zkoušku sestávající z teoretické i praktické části). Pokud se v posledních deseti letech před podáním žádosti nepřetržitě zdržoval více než 6 měsíců mimo území ČR, musí předložit rovněž období opisu z evidence Rejstříku trestů ze státu, ve kterém se zdržoval, navíc s úředním překladem do českého jazyka. V případě, že má žadatel místo pobytu ještě v jiném členském státě EU, je povinen předložit také předchozí souhlas tohoto členského státu s vydáním zbrojního průkazu. Žadatel také musí být způsobilý k právním úkonům, bezúhonný a spolehlivý. Za bezúhonného se např. nepovažuje ten, kdo byl pravomocně uznán vinným trestným činem uvedeným v § 22 zákona o zbraních. Za spolehlivého není považován ten, kdo např. nadměrně požívá alkoholické nápoje či návykové látky, představuje svým jednáním vážné nebezpečí pro vnitřní pořádek a bezpečnost nebo se dopustil jiného jednání uvedeného v § 23 tohoto zákona.

Česká republika je jedinou zemí EU, v níž má příslušný orgán **povinnost** ZP žadateli vydat, splňuje-li všechny požadované náležitosti pro jeho získání. V ostatních evropských zemích na udělení zbrojního průkazu právní nárok nevzniká; rozhoduje o něm příslušná komise nebo úředník. Neúspěšný žadatel nemůže proti rozhodnutí podat odvolání, zpravidla se ani nedozví důvod zamítnutí žádosti. V ČR také na rozdíl od jiných zemí EU není omezen počet zbraní, jež může mít občan v držení. V některých zemích se nepožaduje složení zkoušky odborné způsobilosti, povinností je však členství ve sportovním nebo mysliveckém spolku. V jiných zemích EU (včetně ČR) stanovená zkouška zároveň plní i funkci jakéhosi síta, protože podrobné nastudování legislativy, získání teoretických i praktických znalostí z nauky o zbraních i první pomoci nelze zvládnout bez značné dávky disciplíny a trpělivosti. Proces získávání ZP v ČR může trvat řádově i několik měsíců a jsou s ním spojeny i nemalé finanční výdaje, což také některé žadatele odrazuje.

2.1.3 Povinnosti držitele zbrojního průkazu

Mezi ty stěžejní patří zejména dbát zvýšené opatrnosti při zacházení se zbraní a střelivem, zabezpečit své zbraně, střelivo a také zbrojní průkaz a průkaz zbraně proti zneužití, ztrátě nebo odcizení apod. Pro všechny držitele střelných zbraní platí, že musí své krátké i dlouhé zbraně nosit vždy skrytě. Během přepravy musí být zbraň umístěna v uzavřeném

neprůhledném obalu, což se vztahuje i na držitele zbraní kategorie D (volně nabývané). Nelze se tedy např. vydat na airsoftový turnaj se zbraní v ruce.

Držitel zbrojního průkazu má také povinnost neprodleně ohlásit útvaru policie použití zbraně z důvodu krajní nouze nebo nutné obrany. Nedodržení této povinnosti je považováno za přestupek. O tom, co přesně se míní pojmem „použití zbraně“, vede střelecká veřejnost mnohdy obšírné debaty, zejména lze-li vytažení zbraně a pohrůžku útočníkovi jejím užitím klasifikovat jako „použití“. Dle vyjádření Ministerstva vnitra podléhá ohlášení takové použití zbraně, při němž došlo ke střelbě na útočníka či zvíře nebo k varovnému výstřelu. Užití zbraně k hrozbě nebo úderu ohlášení policii nepodléhá. Na druhou stranu však může dle příslušných ustanovení zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, v platném znění, vzniknout obránci povinnost oznámit policii protiprávní jednání útočníka, proti kterému hrozba zbraně směřovala. (42)

Trestní zákoník pamatuje i na krizové situace, které vyústí v sebeobraně jednání se způsobenou škodou, zraněním či případným následkem smrti. Jeho součástí je institut krajní nouze a nutné obrany, tedy okolnosti vylučující protiprávnost činu:

- **§ 28 Krajní nouze**

(1) Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem.

(2) Nejde o krajní nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet.

- **§ 29 Nutná obrana**

(1) Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvajícím útokem na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem.

(2) Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.

Rozdíl mezi krajní nouzí a nutnou obranou spočívá v tom, od koho nebo čeho dané nebezpečí hrozí. Hrozí-li od fyzické osoby, bude se jednat o nutnou obranu. Příkladem krajní nouze může být např. útok psa na sousedovu domácí drůbež. Pokud soused psa zastřelí, aby jeho útok odvrátil, je velmi pravděpodobné, že jeho jednání bude vyhodnoceno jako nepřiměřené. Při útoku psa na člověka (stále se jedná o krajní nouzi) jsou však lidský život a zdraví nadřazeny nad zdravím a životem útočícího psa, jeho usmrcení tak jako nepřiměřené vyhodnoceno nebude. Naproti tomu nutná obrana má především poskytnout občanovi

možnost individuálně chránit své zájmy, zájmy jiných osob nebo společnosti jako takové, jež jsou chráněny trestním zákonem (např. zdraví, život, majetek). Nutná obrana je tedy založena na předpokladu, že veškerá rizika a následky vyplývající z útočnickova protiprávního jednání by měl nést právě útočník. Což bohužel není vždy respektováno ze strany orgánů činných v trestním řízení, které neopomenou chránit také práva pachatele samotného. Jsou to pak nakonec až soudy, zpravidla odvolací, které uznají oprávněnost nutné obrany. Sporný bývá často výklad podmínky, že obrana nesmí být zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku. Nejen experti na sebeobranu, ale i právníci a soudy samotné dávají za pravdu argumentu, že obrana musí být důraznější než probíhající útok, jinak by taková obrana logicky nebyla účinná. Někdy však nalezení hranice, co ještě je a naopak již není zjevně nepřiměřené během probíhajícího útoku, může být problematické. Obecně za nepřiměřenou platí taková obrana, která trvá i po skončení útoku či byla nepřiměřená zcela zjevně. Zákon jako takový je sice na straně napadeného, orgány činné v trestním řízení již bohužel mnohem méně. (43)

2.2 Příklady zbraňové legislativy některých evropských zemí

Mnoho lidí je přesvědčeno, že v zemích na západ od nás vládne ničím neomezovaná svoboda. Následující kapitola ukáže, jak je to se svobodou, co se týče držení zbraní. Zmíněny nebudou pouze **palné zbraně**, ale také postoje jednotlivých zemí k pro nás tak samozřejmým věcem, jakými jsou **kapesní nože nebo obranné spreje**. V následujících příkladech jsou zmíněny odlišnosti od české právní úpravy.

- **Velká Británie**

Zbraně jsou rozděleny do dvou kategorií – zbraně zakázané a zbraně podléhající povolení. Do kategorie zakázaných zbraní spadají veškeré samonabíjecí a krátké palné zbraně včetně např. malorážek, ale také zbraně vypouštějící plyn, aerosol či podobnou látku. Lovecké zbraně podléhají povolení, podmínkou pro jejich získání je nutné doložit „dobrý důvod“ k vlastnictví zbraně a svědectví dvou osob, které se za žadatele zaručí. Poté už je na příslušných úřadech, zda žádosti vyhoví či ji zamítnou. (44)

Nosit ve Velké Británii na veřejnosti nůž, jehož čepel je delší než tři palce (7,62 cm) a není přitom zavírací, se považuje za trestný čin, pokud držitel nože nedoložil „legitimní důvod“ pro jeho nošení. (45) Doložení legitimního důvodu se také může týkat i jinak běžných předmětů, které by mohly být použity jako „útočná zbraň“. Např. šroubovák, ale v extrémních případech také vycházková hůl. Mezi zakázané předměty patří i teleskopické obušky,

paralyzéry a obranné spreje. Prodej vzduchovek a airsoftových zbraní není v Anglii a Walesu významně regulován (podmínky jsou podobné jako u nás), ve Skotsku však již vláda připravila návrh zákona, který po schválení umožní vlastnit vzduchovky pouze na základě povolení k držení vzduchovky (air weapon certificate).

- **Spolková republika Německo**

Občana opravňuje k držení některých povolených typů zbraní tzv. Waffensbesitzkarte – tedy povolení k držení zbraně. Žadatel se musí zúčastnit vzdělávacího programu v akreditovaném vzdělávacím střeleckém institutu, úspěšně zde složit zkoušku, musí být rovněž členem sportovního nebo loveckého sdružení, doložit potřebu vlastnictví zbraně a mít kladný psychologický posudek. Pokud chce občan zbraň i nosit, musí získat tzv. zbraňový průkaz (Waffenschein) a doložit, že je výraznou měrou ohrožen na zdraví či životě, např. jako soudce, právník či politik. Většina běžných občanů však tuto podmínku nesplňuje a osobní ochrana tak zůstává doménou jen úzkého kruhu vyvolených. Sběratelům je povolení k držení zbraně vydáváno, pokud je sběratelství zaměřené na určitou specifickou oblast, dobu či téma. (46) Úřady mají pravomoc žádost zamítnout, mají-li například dojem, že vymezený předmět sběratelství je příliš široký nebo není dostatečně kulturně přínosný.

Na německých střelniciích je pro střelecký sport zakázáno užívání terčů znázorňujících lidskou postavu nebo vedení „bojové“ střelby (Combat-Schießtraining). Podle platné legislativy musí mít též všechny airsoftové zbraně na území Spolkové republiky Německo vyraženou značku „F v pětiúhelníku“ (F im Fünfeck), což airsoftové zbraně prodávané v jiných zemích nesplňují. Také elektrické paralyzéry a obranné zbraně jsou dovoleny pouze tehdy, jsou-li certifikované německými úřady. Držení a nošení nožů či teleskopických obušků je povoleno pouze na vlastním pozemku nebo existuje-li oprávněný zájem – sport, tradice nebo např. camping.

- **Rakousko**

Pro nabývání, držení či nošení zbraně je nutný průkaz držení zbraně (Waffenbesitzkarte) či zbrojní průkaz (Waffenpass). Počet držených zbraní bývá zpravidla omezen na dvě. Pro získání zbrojního průkazu musí žadatel doložit potřebu nošení a předložit psychologický posudek. Do zbraní kategorie A jsou navíc zařazeny také brokovnice „pumpy“. V Rakousku jsou povoleny obranné spreje, teleskopické obušky (pokud mají rakouskou certifikaci) i běžné nože (kapesní, lovecké, kuchyňské). (47)

- **Slovensko**

Až na některé výjimky je legislativa velmi podobná té české. S rozdílem, že slovenský žadatel předkládá posudek o psychologické způsobilosti a zkoušku skládá před zkušební komisí sestávající ze dvou policistů, lékaře a prokurátora. Musí prokázat potřebu zbraň držet či nosit a doložit členství v myslivecké organizaci nebo střeleckém klubu. Se zánikem členství v příslušných organizacích automaticky dochází ke ztrátě zbrojního průkazu. Policejní orgány mají navíc také právo kontrolovat bezpečné uložení zbraní. Laserový zaměřovač není na Slovensku považován za zakázaný doplněk zbraně. (48) Co se týče nošení nožů, obranných sprejů nebo teleskopických obušků, jejich skryté nošení nepředstavuje problém.

- **Francie**

Žadatel musí být členem Francouzské střelecké federace a předložit psychologický posudek. K jeho žádosti se musí kladně vyjádřit Francouzská střelecká federace; její vyjádření slouží jako potvrzení odborné způsobilosti. U lovců je nutno úspěšně absolvovat loveckou zkoušku. Nošení zbraní pro účely sebeobrany je vyhrazeno úzkému okruhu lidí spadajících do kategorie VIP. (49) Pro nošení běžných kapesních či zavíracích nožů je třeba mít dobrý důvod. Obranné spreje ve Francii nosit lze, ale musí splňovat požadavky místní legislativy. Teleskopický obušek je sice možné vlastnit, ale na veřejnosti jeho nošení povoleno není.

- **Švýcarsko**

Ve Švýcarsku neexistuje obdoba zbrojního průkazu, průkazu zbraně a dokonce ani žádný centrální registr. Legislativa rozděluje zbraně do tří kategorií na zbraně, jejichž držení je zakázáno, zbraně, pro které je třeba získat nákupní povolení, a zbraně podléhající ohlášení. Mezi zakázané zbraně se řadí i palné zbraně samočinné, které byly upraveny na samonabíjecí, také dýky, vystřelovací nože, teleskopické obušky a paralyzéry. K nabytí zbraní vyžadujících povolení (kategorie B) postačí žadateli navštívit příslušný kantonální úřad a zažádat si o nákupní povolení, přiložit výpis z rejstříku trestů a prokázat totožnost. Po sepsání písemné smlouvy o zakoupení zbraně kupující pouze pošle kopii uzavřené smlouvy příslušnému úřadu. Ostatní zbraně (kat. C a D) lze v podstatě nabývat volně. Po zakoupení zbraně opět postačí poslat kopii kupní smlouvy příslušnému úřadu. Příslušníkům některých států (např. Albánie, Alžírsko, Kosova, Turecko, Srbsko) je na švýcarském území držení jakýchkoliv zbraní zakázáno. Pokud chce občan Švýcarska nosit zbraň na svoji ochranu, musí si zažádat o povolení k nošení a doložit, že mu hrozí skutečně nebezpečí a absolvovat zkoušku odborné

způsobilosti, která jinak nebývá vyžadována. Ve Švýcarsku je fungování ozbrojených sil založeno na kombinaci systému stálé armády se systémem miličním. Každý Švýcar má povinnost absolvovat základní vojenskou službu (nebo službu civilní), Švýcarky se mohou přihlásit dobrovolně. Po absolvování základního výcviku si pak Švýcaři berou s sebou domů služební vojenské zbraně, které si ponechávají až do konce své branné povinnosti. Zbraň nadále zůstává vlastnictvím armády a voják je povinen se s ní účastnit vojenských cvičení a každoročních povinných střelb. Obranné spreje jako takové jsou sice zakázané, ale výjimku má sprej pepřový. Stejně jako ve Velké Británii i ve Švýcarsku musí mít každý dobrý důvod pro nošení „nebezpečných předmětů“. Je třeba tedy dávat pozor na kladiva, nůžky, šroubováky nebo sekery, naopak švýcarský kapesní armádní nůž za „nebezpečný předmět“ považován není. (50)

Obranné spreje jsou tabu i v dalších evropských zemích: Norsku, Švédsku, Nizozemí, Belgii, Dánsku, Řecku, Irsku. Ve Finsku je lze vlastnit pouze na povolení. V Itálii a Maďarsku musí splňovat určité specifikace, v Portugalsku a Španělsku je povolen pouze pepřový sprej. (51)

Shrnutí

Získání zbrojního průkazu v ČR podléhá celé řadě podmínek, které mají především zabránit problematickým osobám, aby se ke zbraním legálně dostaly. Právo zákona dbalých občanů pořídit si zbraň jako své hobby nebo pro svoji ochranu je u nás respektováno, na rozdíl od jiných států EU, kde není právo na sebeobranu považováno za legitimní důvod ani pro vlastnictví obranného spreje. Výjimka platí pouze pro politiky a jiné „důležité“ osoby. V mnoha evropských zemích je proces legálního nabývání a držení zbraní spojen se zdoluhavým byrokratickým procesem, na jehož konci může nebo nemusí příslušný orgán povolení udělit. Nutnost mít „dobrý důvod“ i pro nošení běžných předmětů, jež by dle úředních orgánů „mohly být použity při útoku na člověka“, dostatečně naznačuje, kam až se v Evropě posunulo chápání humanistických idejí o právu občanů na ochranu svého zdraví a života. Není divu, že se zbraním také přezdívá „barometr svobody“. I když mnoho občanů stále žije v iluzi, že na Západě je na rozdíl od naší země bezpečno, protože se tam přece nekrade, je tomu právě naopak. V naší zemi či ve Švýcarsku, kde mají občané možnost legálně vlastnit zbraň, v ulicích neleží hromady mrtvých těl ani neteče krev proudem. Pokud totiž držitel přestane splňovat stanovené podmínky bezúhonnosti a spolehlivosti, je mu zbrojní průkaz promptně odejmut a zbraň zajištěna. Násilná ozbrojená přepadení kupodivu dominují především v zemích s restriktivní zbraňovou politikou, tedy ve Velké Británii

a Francii. Švédsko má zase pro změnu nejvyšší počet znásilněných žen v celé EU (Tab. 2). Není žádná náhoda, že nejvyšší počty znásilněných žen mají západní země, ve kterých je zakázáno vlastnictví obranných sprejů.

Švédská eurokomisařka Cecilia Malmström, která měla donedávna v EU na starosti vnitřní záležitosti a jež v říjnu 2013 vyhlásila kampaň proti násilí páchanému se zbraněmi, usilovala o další restrikcii zbraňové legislativy, a to pod pláštíkem boje proti nelegálním zbraním. Radě EU a Evropskému parlamentu předložila Sdělení komise COM(2013)716, (52) ve kterém je v boji proti zločinu prioritou číslo jedna nutnost kontrolovat legální trh se zbraněmi další směrnici EU, zatímco zvýšení tlaku na nelegální trhy je umístěno až na předposledním místě. Ve sdělení jsou uvedeny návrhy na „ochranu“ legálního trhu se zbraněmi, např. upravení výčtu legitimních důvodů pro vlastnictví zbraní nebo další omezení v držení samonabíjecích zbraní. Komisařka prosazování další regulace legálního vlastnictví zbraní zaštitila „vůli lidu“, který se údajně vyslovil pro další omezení během veřejné konzultace. To však neodpovídá skutečnosti, neboť 81 000 občanů, kteří se zúčastnili v anglickém jazyce vedené on-line veřejné konzultace (53), dalo zmíněné komisi jasně najevo, že jsou silně proti návrhům a dalším aktivitám EU na tomto poli. Načež byl průzkum Generálním ředitelstvím pro vnitřní věci vyhodnocen jako „nereprezentativní“ a nehodný zřetele. Komise si zadala další (Eurobarometr) průzkum, ve kterém již občané konečně zaujali to správné stanovisko k problematice. V tomto průzkumu se 58 % Evropanů vyjádřilo pro společné minimální standardy ve zbraňové legislativě (nebyli informováni o tom, že již dávno platí). Nicméně nadpoloviční většina obyvatel patnácti (z 28) evropských zemí nesouhlasí, aby se EU do této oblasti nadále vměšovala. (54) Sdělení komise navíc obsahuje chybná prohlášení, zmanipulovaná data a je zavádějící v důsledku neznalosti evropské zbraňové legislativy, kterou eurokomisařka Malmströmová prokázala. Své vyjádření k „odbornosti“ a zvolenému postupu komise zaslala též Evropská federace sdružení pro myslivost a ochranu (FACE). (55)

3 Některé mýty a fakta o zbraních

Zatímco trestní zákoník v § 118 definuje zbraň jako „cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším“, odborníci zabývající se problematikou zbraní ji definují například jako „nástroj, popřípadě zařízení přizpůsobené k ranivému účinku na živý organismus nebo k ničení objektů“. (56) Naproti tomu laická veřejnost si ve většině případů představí nejčastěji pistoli, neboť zbraň je dle jejich názoru primárně určena k zabíjení a to nůž nebo auto přece nejsou. Postoje a názory na držení zbraní jsou vytvářeny jednak táborem odpůrců, kteří je chtějí zakázat, jednak skupinou stoupců, podporujících jejich legální držení. Tyto bipolární postoje jsou zpravidla prezentovány dvěma teoriemi.

- **Teorie dostupnosti - čím více střelných zbraní, tím více násilí**

Tato teorie je založena na tezi, že jsou-li zbraně lidem dostupné, zvýší se nejen kriminalita samotná, ale i zločiny mají navíc mnohem fatálnější následky. Jako vysvětlení se uvádí, že zločinci by si beze zbraně mnohdy nedovolili trestný čin spáchat. Ale pokud už zbraň vlastní, budou také ochotni ji použít a způsobit smrtelná zranění. Střelné zbraně současně umožňují napadnout mnohem více obětí zároveň, což by s pomocí např. nože nebylo tak jednoduché. Další argument se týká rodinných hádek, které údajně v důsledku přítomnosti zbraní v domácnosti často končí s tragickými následky. (57, s. 2, 32, 33)

- **Teorie odstrašení**

Tato teorie naznačuje, že přítomnost zbraně u oběti může odrazovat zločince od spáchání trestného činu. A také varuje, že řada zločinců si zbraň pořizuje relativně snadno z nelegálních zdrojů a páchá tak zločin se zbraní bez ohledu na místní zbraňovou legislativu. (57, s. 2, 32, 33) Profesoři sociologie James Wright a Peter Rossi z Univerzity of Massachusetts provedli v roce 1982 ve věznicích USA studii mezi 1 874 zločinci, ve které se 81 % dotazovaných zločinců shodlo na tom, že „chytrý kriminálník“ se nejprve přesvědčí, že potencionální oběť není ozbrojena. 57 % z dotazovaných se obávalo ozbrojeného občana více než samotné policie a 40 % z nich také uvedlo, že od zamýšlené kriminální aktivity upustili, protože se domnívali, že potencionální oběť je ozbrojena. (58, s. 145, 146, 154, 155)

Ani jedna z teorií však nemůže naprosto spolehlivě objasnit vztah mezi zbraněmi a kriminalitou či násilím. Ve hře je totiž příliš mnoho faktorů. Například pojem dostupnost značí pro běžného občana při cestě k získání zbraně několikaměsíční byrokratickou proceduru a splnění mnoha podmínek. Rozhodně si ji, alespoň v Evropě, nekoupí jen tak na každém

rohu, jak se o tom někdy snaží přesvědčit novináři. Naopak pro zločince dostupnost znamená to, jak daleko má nejbližšího nelegálního distributora. Z již dříve citovaného příkladu 300 ks zabavených AK-47 v Marseille v roce 2012 je jasné, že zde násilníci nedostatkem zbraní zřejmě netrpěli.

Také rozdíly ve zbraňových legislativách neumožňují vždy plné srovnání. Další nezanedbatelnou roli hraje např. působení ozbrojených skupin v regionu, pašování drog nebo míra korupce a organizovaného zločinu v dané zemi. Socio-ekonomické faktory a fungování státních institucí mají taktéž značný vliv. Navíc i samotné násilí může být jedním z faktorů, proč v dané zemi roste poptávka po zbraních. Touha ochránit si život nebo rodinu přiměje občana k tomu, že si opatří zbraň třeba i nelegálně. Názornou ukázkou jsou jednotlivé státy Střední a Jižní Ameriky. Například Brazílie má velmi restriktivní zbraňovou legislativu, ale přesto je 88 % všech vražd v zemi spácháno palnou zbraní (Tab. 3).

Tab. 3: Počty vražd spáchaných palnou zbraní ve Střední a Jižní Americe

	Počet vražd na 100 000 obyvatel		Vraždy palnou zbraní v %	Zbraňová legislativa	Počty neregistrovaných palných zbraní v milionech ks
	vraždy celkem	vraždy palnou zbraní			
Brazílie	21,8	18,5	88	restriktivní	až 9,6
Chile	3,1	1	31	vyvážená	až 1,3
Honduras	91,6	78,2	85	volná	0,6
Mexiko	22	11,1	57	restriktivní	skoro 13
Uruguay	5,9	3,2	57	volná	0,5
Venezuela	56	39	79,5	vyvážená	až 6
Pro srovnání údaje pro ČR z roku 2011 (Gunpolicy.org)					
Česká rep.	0,8	0,16	20	vyvážená	0,5

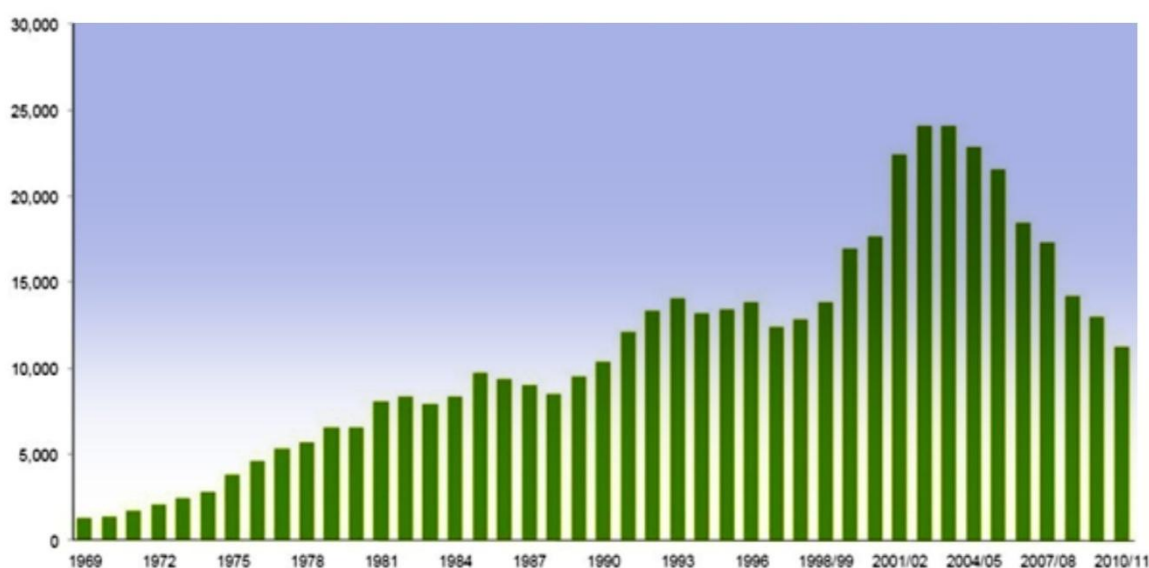
Zdroj: upraveno podle *InSight Crime, Gunpolicy.org*

Statistiky však nikdy nečiní rozdíl mezi legálně držеныmi a nelegálně držеныmi zbraněmi nebo maketami zbraní, protože ve většině případů tuto informaci nelze spolehlivě zjistit. A tak bývá veřejnost médií utvrzována v tom, že veškerá kriminalita jde v podstatě na vrub legálním držitelům zbraní a pokud bude držení zbraní civilním osobám zakázáno, kriminalita zmizí.

Graf 3 ukazuje, jak se v Anglii a Walesu vyvíjela kriminalita páchaná se zbraní za posledních padesát let. Za povšimnutí stojí právě významný nárůst po roce 1997, kdy bylo prakticky zakázáno vlastnit krátké palné zbraně (small firearms) a vůbec došlo k celkovému omezování držení zbraní. Po zpřísnění zbraňové legislativy by přece měl být trend opačný, jak naznačuje teorie o dostupnosti. Z uvedeného grafu vyplývá, že kriminalita páchaná se střelnou zbraní

stoupala kontinuálně již od konce šedesátých let navzdory postupnému zpřísnování legislativy a největšího nárůstu se dočkala právě po dalším citelném zpřísnění. Úřady se mohou postarat o to, že legálně držené (tudíž registrované) zbraně budou odevzdány, ale právě ty nelegálně držené, které oficiálně neexistují, dál zůstávají v rukou pouličních gangů, zločinců a násilníků. Podle statistik britského Ministerstva vnitra zahrnujících období 2010–2011 bylo při spáchání trestných činů užito ve 44 % případů krátké palné zbraně, jejíž civilní vlastnictví je v podstatě zakázáno. Nejvyšší poměr kriminality na 100 000 obyvatel měly správní oblasti Londýn, West Midlands (Birmingham) a Manchester. (59)

Graf 3: Trestné činy spáchané se střelnou zbraní v Anglii a Walesu v letech 1969–2011

Zdroj: Home Office Tato statistika zaznamenává pouze případy, kdy bylo střelné zbraně (i vzduchovky) užito při násilí vůči jiné osobě, během přepadení, vraždy, poškozování majetku nebo se jednalo o nebezpečné zacházení se zbraní.

Statistiky zaznamenávající počty obětí palných zbraní dále nečiní rozdíl mezi nevinnými oběťmi kriminálních činů, sebevrahy a násilníky samotnými, kteří se v boji o kontrolu teritoria postříleli mezi sebou, nebo těmi, jež zastřelila samotná policie. Ti všichni jsou veřejnosti předkládáni jako oběti, které mohly i nadále žít, kdyby nebylo na světě střelných zbraní.

3.1 Držitelé zbraní jsou agresivní a něco si tím kompenzují

Ano, žena si zbraní zpravidla vynahrazuje slabší tělesnou konstituci, kterou má oproti útočícímu muži, a muži si zase mohou kompenzovat početní převahu protivníka, kdy má „férový“ souboj zpravidla podobu tří na jednoho. Mnoho lidí zná ozbrojené přepadení nebo

znásilnění jen z médií. Jiní však takové štěstí mít nemusí a tyto zážitky pak zpravidla radikálně změň jejich postoj k obranným prostředkům a zbraním vůbec. V některých zemích je například u mládeže velmi oblíbenou kratochvílí tzv. „knockout game“, kdy je úkolem udeřit náhodného kolemjdoucího do obličeje tak, aby ztratil vědomí. Není výjimkou, že je útok nahrán mobilním telefonem a poté prezentován na internetu. Jen málokdo z útočníků i běžných občanů ví, že na doživotní pobyt v pečovatelském ústavu či dokonce smrt stačí právě jen jedna rána pěstí. Obzvláště u starších spoluobčanů, kteří se čím dál častěji stávají terčem útoků, protože pro zloděje a násilníky představují snadnou kořist, mají takové „banální“ věci jako náraz nebo úder pěstí fatální následky.

Mnoho občanů argumentuje, že lidé pořizující si zbraň budou zpravidla agresivní jedinci s touhou po moci; na co by jim jinak zbraň přece byla? Na druhou stranu u 40 000 policistů a 20 000 vojáků česká veřejnost důvod k odzbrojení pro agresivitu a touhu po moci neshledala. Hloupé či arogantní chování se bohužel nevyhýbá žádné sociální skupině, tedy ani té střelecké. Navíc člověk má tendenci vnímat více jevy negativní. Prakticky každý po jízdě automobilem vyjmenuje, kolik „blbců“ za volantem potkal, ale počty slušných řidičů zpravidla neuvede. Jezdili totiž normálně, takže si jich ani nevšiml. A stejné je to i s legálními držiteli zbraní. Jezdí s ostatními ozbrojeni ve vlaku, MHD či nakupují v nákupním centru, jen o nich nikdo neví, svým chováním jsou totiž od jiných k nerozeznání.

Možná je načase, aby přísný pohled na legální držitele zbraní byl uplatňován i na zbytek společnosti. Násilná povaha, spáchané přestupky, záznam v rejstříku trestů a nespolehlivost by mohly vyústit např. ve ztrátu řidičského oprávnění a zabavení automobilu. Nebo se snad usednutím za volant z agresivních jedinců stávají spořádaní a ohleduplní občané?

Dle statistik PČR bylo k 30. 6. 2014 evidováno 742 743 kusů zbraní a 292 024 držitelů zbrojních průkazů, z nichž zhruba každým desátým je žena. V mnoha zemích, kde nemají občané právo nosit zbraň na svoji ochranu tak jako v ČR, bývá politiky a lidskoprávními organizacemi často argumentováno, že by se jinak lidé stříleli kvůli každé hlouposti. Dle statistiky Eurostatu z roku 2010, která srovnává počty vražd v jednotlivých evropských zemích, měla ČR méně vražd na 100 000 obyvatel než například Belgie, Dánsko, Francie nebo Británie, kde běžní občané palné zbraně (a ve většině případů ani žádné jiné) na svoji ochranu nosit nemohou. (60) Také představa, že každá obrana musí končit střelbou, je scestná. Na rozdíl od policie, která incidenty řešit musí, má legální držitel zbraně většinou na výběr. Stane-li se obětí přepadení, může útočníkovi vyhovět a odevzdat mu své cennosti bez toho, že by kladl odpor. Rozhodne-li se bránit, může být namíření zbraně pro útočníka

dostatečně odstrašující a ten dalšího útoku zanechá. Pokud nakonec dojde i na střelbu, nese za použití zbraně odpovědnost sám držitel, a to se všemi důsledky, které to bude mít. Stejně tak nese odpovědnost za použití služební zbraně policista.

3.2 Zbraň jen do rukou profesionálům

Odpůrci legálního vlastnictví zbraní často namítají, že pouze příslušníci ozbrojených sborů mají dostatečně odborný výcvik a praxi, které zajistí, že užití palné zbraně bude účinné a že nedojde k ohrožení nezúčastněných osob. Tento názor je však třeba vidět v realističtějším světle. Policisté jsou také jenom lidé a selhání běžné lidské společnosti se jim nevyhýbají. Velmi výmluvné je video z USA, zachycující přednášku policistů o zbraních na místní střední škole. Jeden z policistů žákům ve třídě vysvětluje, jak jsou zbraně nebezpečné, a ukazuje jim přitom pistoli Glock. S ujištěním, že on jediný z přítomných je natolik odborně proškolen, že může tuto pistoli nosit, se krátce nato sám přímo ve třídě postřelí. (61) O případech, kdy se policisté sami zraní kvůli neodborné manipulaci se zbraní, informují i domácí média. Zvláštní pozornost si vysloužil případ městského strážníka z Prahy, který na služebně postřelil hned tři své kolegy. Ať už veřejnost smýšlí o morálních či odborných kvalitách městských strážníků jakkoliv, faktem zůstává, že nosí uniformu i zbraň a spadají tedy do kategorie profesionál. Také dvě nezávisle na sobě vydané odborné práce v USA ukazují, že ve většině případů jsou to právě policisté, kteří nejčastěji postřelí nezúčastněné osoby. V článku *Are we a nation of cowards*, zveřejněném v deníku Newsweek, je citována celonárodní studie, kterou provedl právník a kriminolog Don Kates. Z ní mimo jiné vyplynulo, že američtí držitelé zbraní zasáhli nezúčastněnou osobu ve 2 % případů, zatímco policie v 11 % případů. (62) Publikaci na podobné téma vydal i John R. Lott z University of Chicago. V roce 1993 bylo v USA zabito legálními držiteli zbraní na 30 nevinných osob, policie jich během roku usmrtila asi 330. (63, s. 14-15)

Příčin, proč k tomuto jevu dochází, je několik. Stane-li se např. legální držitel obětí ozbrojeného přepadení, ví přesně, kdo je útočník nebo útočníci, a nezamění je tedy s nezúčastněnými osobami. Naproti tomu policista má mnohdy jen nepřesné informace o tom, co přesně se stalo a kdo je pachatelem. Při příjezdu na místo činu je navíc pod tlakem a ve stresu, což může vyústit ve špatné vyhodnocení situace a použití zbraně proti nezúčastněné osobě, což dokládá i článek publikovaný na serveru policista.cz. (64)

I když existují různá, velmi realistická cvičení bojové simulace, ve kterých si policisté mohou tyto situace natrénovat, je nereálné, aby jimi prošlo všech 40 000 policistů, a tak bývají vyhrazena spíše pro příslušníky speciálních útvarů. Dle interních předpisů mají běžní policisté povinnost zúčastnit se 8x za rok výcviku ostrých střelb ze služební pistole a vystřílet minimálně 400 ks nábojů. Běžní držitelé zbraní chodí střílet zpravidla častěji. Pokud tedy chce policista rozvíjet své střelecké dovednosti na vyšší úroveň, musí tak většinou činit ve svém volném čase a na své vlastní náklady.

3.3 Na ochranu máme policii

Policie však nemůže být přítomná všude, a protože dojezdový čas není stanoven zákonem jako například u záchranné služby, může občan na její příjezd čekat pár minut nebo i hodin. Výstižné je v tomto směru pořekadlo „Když jde o vteřiny, přijíždí policie zpravidla do několika minut“.

Těžko však říci, jak se na v titulku uvedený argument dnes dívá manželský pár z Duchcova, který byl napaden romskými spoluobčany přímo před budovou městské policie. Policista sice viděl probíhající útok na monitoru, nakonec se ale rozhodl nezasáhnout z obav, že by mu útočníci mohli sebrat zbraň. I když žena údajně klepala na okno i dveře a prosila o pomoc, strážník dveře své služebny neotevřel a ženě nepomohl.

3.4 Aktivní střelci

Aktivním střelcem bývá označován pachatel, který v krátkém časovém období spáchá několikanásobnou vraždu pomocí střelné zbraně, často v kombinaci s nástražnými a výbušnými systémy. Přesné příčiny fenoménu aktivních střelců ještě nejsou příliš podrobně prozkoumány, a to zejména z důvodu, že většina útočníků buď spáchá sebevraždu, nebo je zastřelena policií.

PhDr. Josef Smolík ve svém odborném článku *Šílení střelci: uvedení do problematiky* vystihl asi nejčastější důvody pro páchaní těchto činů: politické, náboženské, sociální a interpersonální konflikty. Samotné motivy pak rozdělil do dvou skupin na

- **makrosociální** – nespokojenost ve společnosti, komunitě (sociální, politické, kulturní, ekonomické ukazatele, mající subjektivně na pachatele vliv) a
- **mikrosociální** – intrapersonální a interpersonální konflikty (konkrétní viník nebo viníci pachatelovy situace). (65, s. 97-108)

I když nejčastěji a nejraději informují média o aktivních střelcích útočících ve školách, odehrávají se útoky také v nákupních centrech, na ulici, pracovištích a dokonce i v kostelech. Z analýzy útoků aktivních střelců, kterou provedl Radim Badošek, vyplynulo, že na základní školy se zaměřují většinou ti, kteří se chtějí pomstít společnosti, a proto útočí na ty nejvíce bezbranné – děti. Tito útočníci nemívají ke konkrétní škole žádný vztah. Zatímco u masakrů na středních školách je tomu naopak, tam útočí vždy studenti, kteří školu navštěvovali a kteří si tak zpravidla vyřizují účty s konkrétními „viníky“. (66) Pachatelé často své útoky předem plánují a v některých případech (Virginia Tech) ani nezastírají, že školní masakry pro ně byly inspirací. Někdy se snaží zabránit tomu, aby oběti mohly z budovy snadno uniknout, a zablokují hlavní východ.

Útoky aktivních střelců mají některé společné znaky. Kromě samotného plánování a příprav se páchaní vražd děje vždy v tzv. „bezzbraňových zónách“, tedy v místech, kam není povoleno vnášet zbraně. Sem patří právě školy a jejich blízké okolí, ale také např. kina (masakr v Denveru 2012) nebo obchodní centra. Dalším typickým znakem je sebevražda útočníka, která ve většině případů následuje při prvním náznaku odporu. Ze zprávy Texaské státní univerzity, která analyzovala případy aktivních střelců v celé USA za období 2000 až 2010, vyplynula tato zjištění: celkem se v USA odehrálo 84 případů; ve 37 % útoky proběhly v obchodních prostorách, ve 34 % ve školách, v 17 % během open-air veřejných akcí. Nejčastěji užitou zbraní byla pistole – v 60 % případů, ve 27 % byla použita puška. Ve 49 % případů útok skončil ještě před příjezdem policie, nejčastěji se útočník zastřelil sám, v 16 případech byl útočník zastaven potencionálními oběťmi (z toho ve 3 případech zastřelen). Někdy z místa útoku pachatel sám odešel. Studie také prokázala, že tyto incidenty mají v USA vzrůstající tendenci. (67) To se zákonitě projevilo nejen v přístupu samotné policie, ale i běžných občanů. Vzhledem k tomu, že útok zpravidla netrvá déle než 15 minut, navíc snahou útočníka je usmrtit co nejvyšší počet lidí, musí se o jeho eliminaci pokusit hned první policejní hlídka, která dorazí na místo. Vyčkávání na příjezd speciální jednotky jen dává prostor útočníkovi, aby stihl zabít více osob.

V některých amerických školách následně přistoupili k vyzbrojení učitelů (někdy i k nelibosti rodičů), v jiných bezpečnostní pracovníci pořádají semináře a učí středoškolské studenty, jak aktivního střelce zneškodnit namísto doporučené strategie zabarikádování se v místnosti a odevzdaného čekání, jak to dopadne. Běžné veřejnosti jsou k dispozici také letáky, informační webové stránky nebo i školení, jak se chovat během probíhajícího útoku. Americké ministerstvo vnitra doporučuje občanům na svých webových stránkách v případě

útočce aktivního střelce co nejrychleji utéct. Pokud to není možné, pak se schovat v jiné místnosti (zamknout dveře a zabarikádovat je nábytkem) a, jsou-li v bezpečí, zavolat policii. Jako poslední, nejkrajnější řešení v případě, že nelze utéci nebo se schovat, je zaútočit na střelce co nejagresivnějším způsobem, například improvizovanými zbraněmi nebo házením různých předmětů. V demokratických zemích, kde nejsou zakázány obranné spreje ani jiné obranné prostředky, mohou být občané v boji o holý život mnohem úspěšnější.

Nemá-li útočník k dispozici palné zbraně, bývá napadení spácháno pomocí bodných nebo sečných zbraní. Příkladem může být útok v Číně z dubna roku 2010, kdy si frustrovaný jedinec vybil svoji zlost vůči společnosti na 28 dětech jdoucích do školy. Olga Hepnarová se zase pomstila společnosti tím, že v červenci 1973 úmyslně najela nákladním automobilem do skupinky osob, čekajících na tramvaj, a osm jich usmrtila. Stejně jako v tehdejším Československu ani v Číně nebylo běžným občanům povoleno držet zbraně. Jejich samotný zákaz však nezabránil ani vraždění dětí, ani nedávným teroristickým útokům v provincii Xinjiang, kdy bylo teroristy 28. července 2014 za pomoci nožů a seker usmrceno 37 osob. Jediným rozdílem mezi uvedenými vrahy a aktivním střelcem je v tom, že v prvním případě je obviňován přímo vrah, v druhém palné zbraně jako takové.

4 Řešení do budoucna

Výše provedená analýza bezpečnostního prostředí dává tušit, že se nad budoucností Evropy stahují temné mraky, které bohužel nevěstí nic dobrého. Postupný vnitřní úpadek morálních hodnot spolu se selektivním humanismem a konstantním nárůstem byrokracie významně oslabily schopnost Evropy pružně a adekvátně reagovat na vznikající krizové situace. Konflikt na Ukrajině a dění na Středním východě názorně ukázaly, že území jiného státu lze celkem efektivně obsadit také s pomocí neregulérních jednotek nebo nasazením kriminálního živlu s vojenským výcvikem. Cílená propaganda, vhodně použitá média a v neposlední řadě peníze přilákaly do Sýrie i na Ukrajinu bojovníky z cizích zemí, kteří s danými konflikty neměli na první pohled nic společného. Je třeba si také uvědomit, že na světě stále existují místa, kde je nejjednodušším způsobem obživy zabíjení a rabování. Pod příslibem peněz a kořisti nebudou tito „bojovníci“ činit rozdíl v bojové účasti v Sýrii nebo na předměstí Londýna. Ba naopak, není lepší místo pro násilnosti a následné rabování, než jsou zbožím přeplněné obchody na nákupních třídách evropských měst.

Je tedy nejvyšší čas, aby se již Evropa probudila, aby evropští občané přestali být jen pasivními spotřebiteli a konzumenty, přijali odpovědnost za své chování, přehodnotili svůj dosavadní žebříček hodnot a dali jej najevo svým politickým představitelům. Jinak se Evropa ponoří do nové doby temna. Konečný úpadek může přicházet postupně a zcela bez povšimnutí po celá desetiletí nebo naopak nastat během několika let. Vše bude záležet na chování a přístupu samotných Evropanů. Bude na dnešních a příštích generacích, jestli se díky své pasivitě a zaslepenosti sociálními jistotami nechají zavést politickými elitami do propasti, nebo převezmou iniciativu a přijmou odpovědnost za své myšlenky, volby a činy.

Základním předpokladem pro zmírnění ohrožení, eliminaci bezpečnostních rizik a efektivní ochranu Evropy a její kultury je změna současného pseudohumanistického postoje, kdy má zločinec větší práva než jeho oběť a kdy státem uplatňovaná selektivní nedotknutelnost, pozitivní diskriminace i smířlivost s náboženským fundamentalismem vyvolávají stále větší napětí ve společnosti. Je zapotřebí odložit tzv. politickou korektnost, začít nazývat věci pravým jménem a napravit dnešní pokřivený pohled na skutečné morální hodnoty. Pokud chceme naši kulturu a dosavadní blahobyt zachovat i příštím generacím, nastal nejvyšší čas pustit se do práce. Je právě oněch pověstných za pět minut dvanáct.

Je nezbytné nastínit ideu a pracovat na koncepci, která současný neblahý stav věcí zvrátí. I když se tak bohužel nestane přes noc a výsledky zlepšení se projeví až v příštích generacích,

je třeba začít. Základem je změna myšlení a postojů samotných občanů. Je nevyhnutelné pozměnit evropské pojetí života charakteristické tím, že stát se o občana postará od kolébky po rakev, a zvýšit odpovědnost jedinců za vlastní životy. Teze „státe, postarej se o mne“ nebude nadále udržitelná. Je nutné posílit úlohu širší rodiny, stmelit její členy v samostatný, odpovědný, dobře fungující a prosperující celek, jež si značnou část svých potřeb a sociálních jistot dokáže zabezpečovat sám a nebude tolik závislý na aktuálním stavu státního aparátu. Už v rodinách by také měla začínat výchova k pochopení, toleranci, respektu a sounáležitosti s druhými a významným způsobem se pak rozvíjet i ve školách. Je to těžký úkol.

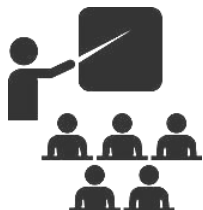
Záměrem této práce je věnovat se obraně a ochraně obyvatel České republiky, tedy pouze nepatrné části nastíněné celkové změny společnosti, probudit zájem veřejnosti o toto téma a vyvolat celospolečenskou diskusi vedoucí případně ke změně dosavadního systému obrany a ochrany tak, aby se posílila aktivní spoluúčast a spoluodpovědnost jednotlivých občanů na ní.

Základem předkládaného konceptu je vize, aby na rodinnou a školní výchovu navazovala státem organizovaná **občanská služba** spolu s **přípravou občanů na mimořádné události i k obraně státu** formou několikaměsíční branné výchovy. Vzhledem ke zhoršující se bezpečnostní situaci na hranicích Evropy a současnému stavu armády i finanční situaci České republiky tvoří třetí prvek konceptu **podíl legálních držitelů zbraní na zajištění bezpečnosti státu**. Postoj občanů k takovému konceptu byl předmětem dotazníkového šetření, kterého se zúčastnilo 2147 respondentů z řad střelecké i nestřelecké veřejnosti. (viz Příloha 2 a 3)

Některé státy Evropy mají stále ještě zavedenou alespoň povinnou základní vojenskou službu a náhradní civilní službu, většina však již od této praxe ustoupila. Právě díky kulturním rozdílům, nestejně legislativě a odlišným přístupům jednotlivých evropských států k této problematice je tento koncept určen primárně pro Českou republiku, neznamená to však, že by nebyl v některých aspektech aplikovatelný i ve zbytku Evropy. Ambicí této bakalářské práce je především nastínit možný směr postupu a vymezit základní myšlenky, na kterých by tento koncept mohl stavět. Jeho případné uvedení do praxe by si předtím pochopitelně vyžádalo provedení řady detailnějších analýz, vypracování podrobných konceptů, propočítání výše nákladů, spolupráci mnoha odborníků v oblasti bezpečnosti a civilní ochrany obyvatelstva a v neposlední řadě také provedení odpovídajících změn v legislativě.

Z dokumentu *Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030*, vypracovaného Generálním ředitelstvím HZS ČR, víceméně vyplývá, že systém ochrany

obyvatelstva by mohl být výhledově podpořen i účastí obyvatelstva formou pracovní povinnosti, pracovní výpomoci či dobrovolnictvím. Právě širší zapojení občanů do tohoto systému a zvýšení jejich schopnosti sebeochrany prostřednictvím plošného a cíleného systému výchovy a přípravy zaujímá nejvyšší místo mezi strategickými prioritami ochrany

obyvatelstva. (68, s. 7) Výchova a vzdělávání však v současnosti nejsou na takové výši, aby reflektovaly reálné hrozby a potíže plynoucí z mimořádných událostí či krizových situací. Zvýšení jejich úrovně brzdí např. nedostatečné finanční zabezpečení, podceňování problematiky, neadekvátní personální politika a v neposlední řadě také právní předpisy. Také v **Koncepci přípravy občanů k obraně státu** byly identifikovány podobné problémy, především liberální pojetí povinnosti občanů k obraně státu. Navíc nejsou nastaveny systémové a organizační vazby, které by umožnily přípravu (výchovu a vzdělávání) občanů k obraně v žádoucím rozsahu a také její samotnou realizaci. V neposlední řadě hrají svou roli i nedostačující finanční prostředky. Samotná koncepce zdůrazňuje právě zásadní roli občana a nutnost jeho samostatného, zodpovědného a aktivního přístupu k získání potřebných informací, základních znalostí, dovedností a vzorců chování využitelných v případě nutnosti jeho participace na zajišťování obrany státu. Klíčovým problémem je však princip dobrovolnosti, který je v koncepci nahrazen povinností až v případě vyhlášení mimořádných opatření před stavem ohrožení státu. Příprava tudíž bude mít v časové tísní i tomu odpovídající formu. (69, s. 5, 7)

I když branná povinnost jako taková nezmizela, jen málo občanů tento fakt zaregistrovalo. Zvláště pro ženy je mnohdy překvapením, že se jich branná povinnost týká také. Lze si tedy poměrně reálně představit, jak moc budou státu platní fyzicky, psychicky či odborně nepřipravení občané. Vzhledem k výše uvedeným problémům se nabízí řešení v podobě **spojení přípravy občanů k ochraně i obraně do jednoho funkčního celku**. V něm by občané obdrželi základní informace o současném bezpečnostním prostředí, o členství ČR v mezinárodních bezpečnostních a politicko-vojenských organizacích, seznámili by se s legislativou upravující řešení mimořádných událostí a z ní vyplývajícími právy a povinnostmi. Získali by informace o činnosti Integrovaného záchranného systému (IZS), ale také o ostatních složkách ochrany počínaje firmami a institucemi až po orgány samosprávy a také o jejich pravomocích při zajišťování ochrany obyvatelstva.

4.1 Příprava občanů na mimořádné události i k obraně státu (branná výchova) a občanská služba

Příprava občanů na mimořádné události i k obraně státu formou branné výchovy by mohla trvat 3–6 měsíců a byla by primárně určena občanům ve věku 18–20 let, kteří ukončili středoškolské vzdělání. Kromě již zmíněné teoretické části, v níž by se obeznámili s problematikou obrany a ochrany obyvatelstva, odpovídajícím legislativním minimem a s postupem při vzniku mimořádných událostí, by **hlavní důraz měl být kladen na praktickou část branné výchovy**. Branný kurz by měl zahrnovat **základní vojenský výcvik** a tedy i s ním spojené aktivity, např. **střelbu z palné zbraně, zvyšování fyzické kondice a psychické odolnosti** (třeba prostřednictvím výuky základů sebeobrany či bojových sportů) a **základní kurz přežití**. Instruktaž o **poskytování první pomoci** by se rovněž měla dít převážně praktickou formou. Frekventanti pod vedením lektora by střídali role zachraňujících i zraněných, realističnost situace by byla navozena za pomoci rekvizit, líčení či umělé krve. Celá názorná demonstrace by se měla odehrávat převážně v terénu, neboť praktická zkušenost působí na člověka mnohem silněji, než pouhá teoretická výuka.

Branná výchova by také mohla být rozšířena o trénování situací, které běžný občan může uplatnit v reálných životních situacích, např. o praktický **nácvik postupu v případě dopravní nehody** od použití hasicího přístroje přes poskytování první pomoci, provádění některých protipožárních a zabezpečovacích úkonů u vozidla (odpojení baterie, zajištění proti pohybu, pádu) až po administrativní úkony v podobě vyplnění záznamu o dopravní nehodě na místě a podobně.

Součástí kurzu by také mohl být nácvik **orientace v přírodním terénu i v městské zástavbě, nácvik chování v případě povodní, probíhajícího teroristického útoku nebo útoku aktivního střelce**. Dále by měl informovat, **jak probíhá evakuace**, kde je nejbližší kryt civilní ochrany, co by mělo obsahovat evakuační zavazadlo, obeznámit s vybavením evakuačního střediska. Měl by obsahovat instrukce, **co dělat v případě úniku nebezpečné látky, jak probíhá případná dekontaminace osob, zvířat nebo majetku. Chování v případě požáru** obytné budovy by se mohlo prakticky vyzkoušet za pomoci umělého navození některých jevů doprovázejících požár, např. zakouření místnosti, špatná viditelnost apod. Jak vyplynulo z dotazníkového šetření, očekávají respondenti od takového kurzu především to, že je připraví na zvládnutí

krizových situací a zvýší jejich jistotu, jak během nich postupovat. Nabízí se také otázka, zda by bylo možné pro občany se zájmem o službu v armádě, aktivních zálohách, policii nebo hasičském záchranném sboru přizpůsobit brannou výchovu tak, aby je dobře připravila na přijímací řízení do těchto sborů. V dotazníkovém průzkumu se pro účast mladých občanů na branném kurzu vyslovila pozitivně nadpoloviční většina respondentů; u skupiny střelců byl se 68,91 % tento postoj mnohem výraznější než u nestřelecké veřejnosti s 52,63 %. Je však nutno dodat, že většina respondentů byla starší 21 let a branný kurz by se jich osobně již netýkal.

Občanská služba by v podstatě svým obsahem připomínala již dříve existující civilní službu. Během ní by občané vykonávali pomocné činnosti v různých organizacích státu nebo obcí, ale také ve zdravotnictví a sociálních službách. Podíleli by se také na likvidaci následků živelních pohrom a ochraně životního prostředí nebo pracovali v jiných obecně prospěšných činnostech. Měli by možnost vybrat si sami obor a získat tak zkušenosti a praxi v problematice, které by se eventuálně chtěli v budoucnu věnovat. Občanská služba by měla připomenout, že každý jedinec je nedílnou součástí lidské společnosti a že se musí podílet na jejím utváření. Měla by naučit empatii, odpovědnosti, spolupráci, ohleduplnosti k druhým a pomoci s utvářením morálních hodnot. V neposlední řadě by napomáhala rozvinutí vztahu ke svému blízkému okolí nebo komunitě. Dá se předpokládat, že setkání mladých lidí s utrpením, často ukryvaným před jejich zraky v pečovatelských ústavech, vyvolá v určité míře i výchovný efekt. Na budoucí řidiče motorových vozidel jistě zapůsobí setkání s oběťmi dopravních nehod, upoutanými na lůžko. Podobný efekt může vyvolat péče o mladého člověka, který si neuváženou konzumací alkoholu a drog poškodil svou tělesnou schránku natolik, že je nyní odkázán na pomoc druhých. Lidé by se měli naučit nejen brát, ale i dávat. Koneckonců v životě zpravidla platí: jak dáváš, tak dostaneš. Bohužel se zdá, že současná společnost o tento způsob výchovy příliš nestojí. Většina respondentů dotazníkového průzkumu s tím, aby mladí občané po ukončení branného kurzu vykonali ještě občanskou službu, nesouhlasila. V tomto směru měli střelci i nestřelci prakticky totožný názor. Nesouhlasilo 58,43 % nestřelců a 55,07 % střelců.

Branná výchova a občanská služba by mohly dohromady trvat asi jeden rok, účastnit by se jich měli jak muži, tak ženy. Je však otázkou, zda by podobný koncept měl být zaveden povinně nebo být na bázi dobrovolnosti a motivovat spíše získáním potvrzené praxe či nějakým jiným způsobem. Nutno přiznat, že dosavadní dobrovolnost se v přípravě k obraně a ochraně neukázala jako příliš účinný nástroj.

Vzhledem k současné ekonomické situaci ČR, nedostatku finančních prostředků a chybějící infrastruktuře nebude pravděpodobně v nejbližších letech možné takovýto projekt realizovat. Byl by to však efektivní způsob, jak vést občany k prevenci krizových situací a sebeochraně a zároveň řešit péči o starší spoluobčany, kterých bude stále přibývat. Lidé by si také ve zvýšené míře uvědomili svůj podíl a spoluodpovědnost na systému bezpečnosti a jistě by se zvýšil i celkový kredit systému ochrany obyvatelstva a respekt ke složkám IZS. Prvky sociální výchovy by také mohly pozitivně působit na současnou morální lhostejnost lidí. Z dnešních dětí se jednoho dne stanou policisté, hasiči, záchranáři, úředníci, budoucí zaměstnavatelé, ale také političtí představitelé státu. Pokud většina z nich bude vyrůstat s názorem, že nejdůležitější je hromadit peníze a majetek, získávat za každou cenu prestižní postavení a moc nad druhými, užívat si bezstarostného života a starat se jen o sebe, protože je nikdo nic lepšího nenaučil, pak se nedá příliš počítat s tím, že budou ochotni postarat se o své blízké ve stáří nebo nemoci a být jim psychickou oporou v jejich strádání.

4.2 Legální držitelé zbraní podílející se na zajištění bezpečnosti státu

Úkolem držitelů zbraní by samozřejmě nebylo suplovat práci policejních složek, podílet se místo nich na eliminaci případných aktivních střelců a podobně. **V současné bezpečnostní**

situaci by zřejmě největší přínos legálních držitelů zbraní spočíval v účasti na obraně a ochraně obyvatelstva prostřednictvím služby v Národní gardě či Domobraně, která by byla pro tento účel zřízena.

Tento koncept by byl výhodný právě v zemích, kde již není povinné absolvování základní vojenské služby, ale právo běžných občanů vlastnit zbraň zůstalo zachováno – tedy zejména v České a Slovenské republice.

Současná bezpečnostní situace na Ukrajině, ale také na Blízkém východě a v severní Africe spolu s tristním stavem financování naší armády a celkovou ekonomickou situací ČR vedou k zamyšlení, je-li možné při zhoršující se krizi navýšit v krátkém období počet příslušníků armádních složek na dvojnásobek, s minimálním finančním dopadem pro stát, ale zachovat přitom vysokou míru profesionality. *Zpráva o stavu zabezpečení obrany ČR v roce 2014 – mýty a realita* uvádí: „... ve skladech není potřebná zásoba materiálu ani pro řadové jednotky, natož pro úhradu bojových ztrát a pro mobilizaci. Jakékoli nákupy techniky a materiálu v počtech vyšších než potřebné pro mírovou strukturu AČR byly v minulosti označeny za neefektivní, protože by šlo o zásoby do skladu. ... Potřebné je postupné, dlouhodobé navyšování rozpočtu v době blízké té, po jakou probíhalo snižování, – tedy asi jedno desetiletí.“ (70)

Částečnou inspirací může být v tomto ohledu Švýcarsko, ve kterém je regulérní armáda kombinována s miličním systémem. Ve Švýcarsku je zachována branná povinnost a po absolvování základní vojenské služby si bravec odnáší domů nejen zkušenosti, ale i armádní pušku. Tento koncept by mohl být použitelný i pro Českou republiku, avšak s poněkud specifickými úpravami.

Dalo by se říci, že v České republice vedle té řádné existuje ještě jedna „vyzbrojená armáda“ – **292 024 legálních držitelů zbraní**. Část z nich by pravděpodobně byla ochotna a schopna podílet se na obraně země v případě krize. Mnohým držitelům zbraní chybí sice vojenský výcvik, na druhé straně armádě by při navýšení jejího počtu na dvojnásobek chyběly zase ony zbraně, munice a vybavení. Nemá-li stát prostředky na vybudování a udržení početnější armády a odpovídající armádní infrastruktury, nabízí se tedy řešení v podobě vzájemné vstřícnosti obou stran právě prostřednictvím služby v Národní gardě. Držitelé zbraní výměnou za určité výhody nebo finanční kompenzaci dobrovolně poskytnou své služby státu v případě ohrožení, stát na druhé straně poskytne potřebné know-how a podporu. Že se nejedná o zcela scestný záměr, dokazují také výsledky dotazníkového šetření. Idea Národní gardy skupinu střelců výrazně oslovila, 68,23 % z nich uvedlo, že by do ní vstoupili, dalších 15 % by tak učinilo za specifických podmínek (podrobnosti viz Příloha 3).

Pro stát by tento koncept měl několik výhod:

- armáda držitelů zbraní i nadále zůstává v civilním zaměstnání a státu tak odpadají významné náklady spojené s platem, ubytováním a stravou
- v časech krize mohou státu nabídnout i zkušenosti ze svých civilních povolání jako řidiči nákladních automobilů, specialisté v IT, právníci, tlumočníci apod.
- držitelé zbraní jsou již částečně vyzbrojeni, o to méně pak musí investovat stát, i když v tomto případě jedna z nevýhod bude právě nejednotnost ve výzbroji
- držitelé zbraní jsou již zvyklí se zbraněmi zacházet, na rozdíl od většiny nových branců, kteří by byli v případě nouze odvedeni do armády
- legální držitelé musí splňovat také přísné podmínky, chtějí-li držet zbraň (odborná a zdravotní způsobilost, bezúhonnost, spolehlivost), což je spojeno s určitou mírou disciplíny a sebeovládání

- držitelé zbraní by měli své zbraně, vybavení a určité množství střeliva v osobním vlastnictví, tedy i nadále u sebe doma, v případě nutnosti by se tak mohli sjíždět na místo určené již v bojeschopném stavu

Národní garda by působila primárně na území ČR, proto by měl být výcvik zaměřen spíše na asymetrický způsob boje, např. na provádění diverzních akcí v řadách nepřítele, pouliční boj či boj v uzavřených prostorách. Výcvik by měl zohlednit i přípravu na plnění takových úkolů, jakými jsou např. ochrana prvků kritické infrastruktury, ostraha hranic, ale i ochrana zasahujících hasičů nebo příslušníků záchranné služby během sociálních nepokojů nebo případného konfliktu apod. Příslušníci Národní gardy by také ve svém regionu mohli pomáhat při stavbě protipovodňových bariér či odstraňování škod způsobených živelními pohromami, rozdávat humanitární pomoc, pátrat po pohřešovaných osobách v terénu, asistovat u evakuace obyvatelstva nebo se spolupodílet na hlídání opuštěných nemovitostí před rabováním.

Armáda by měla stanovit technické požadavky na výstroj a určit vybavení či doplňky, které by měli střelci jednotně mít (např. balistická ochrana, lékárnička, pouzdra na zásobníky, vzor kamufláže uniformy apod.), avšak samotný nákup by měl být ponechán spíše na jednotlivých střelcích, neboť i mnoho příslušníků armády a aktivních záloh se přiznalo, že obdržená výstroj byla nekvalitní nebo vůbec nebyla k dispozici a museli si na své náklady pořídit výstroj vlastní. Naproti tomu lze ovšem předpokládat, že zásoby výstroje na trhu by v prvopočátku nemusely stačit na pokrytí poptávky a ne všichni střelci by tak měli ihned k dispozici odpovídající výstroj. Problém různorodé výzbroje by se dal částečně vyřešit např. tím, že by Národní garda upřednostnila používání samonabíjecích pušek v ráži kompatibilní s jednotkami NATO (např. náboj 5,56 x 45 mm) a v ráži 7,62 x 39 mm, čímž by se snížila zátěž na logistiku a zásobování střelivem. Používání samonabíjecích zbraní místo samočinných by pro účely obrany nemuselo představovat výraznou nevýhodu, nicméně tento „nedostatek“ by se dal u členů Národní gardy napravit udělením výjimky na držení jedné samočinné pušky právě pro účely služby v gardě.

Počáteční vyšší náklady by sice nesli držitelé zbraní, nicméně stát by mohl náklady spojené s nákupem vybavení či střeliva a s pravidelnou střelbou částečně kompenzovat např. odčitatelnou položkou u daně z příjmu, poskytnutím státní bezúročné půjčky rodinám s dětmi nebo úhradou sociálního a zdravotního pojištění po dobu evidence v Národní gardě. Držitelé zbraní by tak měli alespoň nějaké prostředky navíc, aby i nadále mohli cvičit své střelecké dovednosti a doplňovat výstroj. Za svou „pohotovost“ pro případ krizové situace by však nepobírali žádný plat, výjimku by tvořilo pouze povolání do aktivní služby. Pak by jim měl

příslušet nejen odpovídající plat, ale také odškodnění rodiny v případě zranění či úmrtí. Zároveň by Národní garda měla být otevřená i těm občanům, kteří se sice nechtějí podílet na obraně státu se zbraní v ruce, ale přesto by rádi nějakým jiným způsobem k zajištění bezpečnosti přispěli. Proto i nároky na fyzickou kondici by nemusely být tak vysoké jako je tomu u příslušníků AČR nebo aktivních záloh. Kurz základní přípravy pro nové příslušníky aktivních záloh trvá 6 týdnů. Pro zaměstnavatele často představuje uvolnění zaměstnance na takto dlouhou dobu problém, proto by se výcvik příslušníků Národní gardy mohl odehrávat v několika kratších blocích - teroretická výuka během víkendových kurzů a praktická během cvičení trvajících týden, maximálně dva.

Musela by být vyřešena také celá řada dalších otázek, např. stanovení požadavků na uchazeče, způsob odvodového řízení, provázanost s ostatními složkami státu či způsob velení (podle způsobu nasazení by mohla Národní garda podléhat velení armády ČR nebo velení některé ze složek IZS). Dále by bylo nutné zvážit, jakým způsobem udržovat již získané dovednosti, zda prostřednictvím vojenských cvičení, povinnou návštěvou kurzů zakončených odbornou zkouškou či by postačovala účast na střelbách. Určující roli v tomto případě pravděpodobně opět sehraje dostupnost financí a také případné kompenzace zaměstnavateli, aby byl ochoten svého pracovníka pro cvičení uvolnit a nehrozil mu ztrátou zaměstnání. Z provedeného průzkumu vyplynulo, že většina respondentů-střelců rozvíjí své střelecké schopnosti prostřednictvím odborných střeleckých kurzů a pravidelných návštěv střelnice. Nejméně dvě třetiny z nich trénují střelbu na vyšší úrovni než běžní policisté (vystřílejí za rok více než 400 ks nábojů).

Ministerstvo obrany již připravuje nový branný zákon, jež umožní zavést i v časech míru plošné odvodů do armády a doplnit tímto způsobem její početní stavy. To se zřejmě nesetká u mladých občanů s přílišným nadšením. Na diskusních fórech k této problematice se hojně objevovaly výrazy jako emigrace, modré knížky a také neskrývané znechucení z politických představitelů, za které nikdo bojovat ani umírat nehodlá. Nicméně z výsledků průzkumu vyplynulo, že téměř 77 % respondentů-destřelců by se nevyhýbalo odvodům, přestože polovina z nich je zklamána politickými elitami a státem. U respondentů-střelců pak ochota nastoupit k odvodům dosáhla 89 %. Výsledek však může být zkreslen některými faktory, např. věkovým rozložením dotazovaných (podrobnosti viz Příloha 3).

Podle průzkumu agentury Median ze srpna 2014 se 46 % českých respondentů obávalo eskalace některého ze současných ozbrojených konfliktů, jež by mohl posléze zasáhnout i samotnou ČR. Naopak celá polovina obyvatel si žádnou hrozbu nepřipouštěla. Není však

jasné, co si většina respondentů představila pod pojmem „zasáhnout“. Zda brali v úvahu také možnosti, že si vyhrocení konfliktu může např. vynutit zásah NATO a tím i příslušníků české armády, že může způsobit humanitární krizi v podobě tisíců uprchlíků, znamenat přerušování dodávek plynu a ropy nebo příjezd ruské „humanitární pomoci“ až k hranicím Slovenska. Naproti tomu příčinou zvýšených obav respondentů mohla být nepředvídatelnost situace.

Přehlížet případná rizika však může znamenat neschopnost adekvátně reagovat na nenadálou změnu situace. Příkladem podcenění okolností mohou být příslušníci sekty jezídů v Iráku, kde se bezpečnostní situace nevyvíjela dobře po celé měsíce. Sílicí počty bojovníků IS a jejich postupná expanze do severní části Iráku a směrem k území Kurdů vyvrcholila dobytím města Sindžár. Teprve poté, co jej IS prakticky dobyl, uprchlo během několika hodin na 190 000 jezídů z města pryč. Na 40 000 z nich pak bylo nuceno prchat pěšky do pustých a vyprahlých hor a skrývat se zde bez jídla, vody nebo jakýchkoliv osobních věcí, na jejichž sbalení jim už nezbyl čas. Jejich přežití bylo zcela závislé na humanitární pomoci. Představa mnoha Čechů, že by stihli včas emigrovat nebo se sbalit a uprchnout v případě eskalace konfliktu, je poněkud iluzorní. V mnoha západních zemích by je navíc místní obyvatelé uvítali s podobným pochopením, s jakým nahlízejí na tisíce uprchlíků z Afriky u italských břehů. Většina emigrantů by také příliš pozdě zjistila, že opuštěním českého státu se připravila o významné hodnoty, především o své vlastní domovy, příbuzné a přátele.

Závěr

Historie se neustále opakuje. Konkrétní osobní zkušenost je zřejmě nepřenositelná a tak lidé dělají stejné chyby pořád dokola. V Evropě si až donedávna prakticky každá generace protrpěla válečný konflikt. Zdáni, že se Evropa z vlastní historie konečně poučila a zavládne trvalý mír, se v současnosti bohužel nejeví tak idylicky. Nebezpečí číhá především v nás samotných. Bohatství, pohodlí a bezpečí se bere jako samozřejmost, kterou má zajistit stát. Evropané chtějí dostávat stále více, ale na oplátku nedávat nic. Život v blahobytu a bezpečí začíná zejména mladé občany již nudit, a tak hledají zpestření v zážitkovém násilí, alkoholu, drogách a podobné zábavě. Od historiků a akademických pracovníků začínají přicházet varování, že Evropa připomíná Římskou říši těsně před jejím zánikem. Díky vlastnímu morálnímu úpadku totiž nemusí být Evropa schopna úspěšně zvládnout bezpečnostní krize, vznikající na jejím prahu, či vyřešit terorismus a násilí páchané vlastními občany.

Tato bakalářská práce měla za cíl posoudit použitelnost myšlenky Generálního tajemníka Interpolu Ronalda Noble, že měkké cíle lze proti útokům chránit mimo jiné tím, že bude občanům umožněno nosit zbraně pro vlastní ochranu. Na základě provedené analýzy bezpečnostního prostředí, která odhalila míru zmíněného morálního úpadku Evropy a některé další závažné hrozby, a porovnání zbraňové legislativy zemí EU dospěla práce k závěru, že by takový koncept opravdu mohl fungovat. Avšak vzhledem k míře „politické korektnosti“, selektivnímu humanismu a chování politických elit, které si ve většině evropských zemí právo na držení zbraní i neletálních prostředků vyhradily pouze pro sebe, je v současné Evropské unii politicky a společensky neprůchodný.

Protože je však situace v ČR poněkud odlišná od západoevropských zemí, **lze myšlenku pana Noble rozpracovat do základních konceptů občanské služby, přípravy občanů na mimořádné události i k obraně státu a účasti legálních držitelů zbraní na obraně i ochraně obyvatelstva v ČR.** Jak se k těmto konceptům staví obyvatelé ČR a samotní střelci, zjišťoval sociologický průzkum. Ten potvrdil průzkumný předpoklad č. 1, tedy že většina držitelů zbraní trénuje své střelecké dovednosti více než běžní policisté a za rok vystřelí více než 400 ks nábojů. Navíc se ukázalo, že většina střelců dále rozvíjí své střelecké schopnosti prostřednictvím odborných střeleckých kurzů. Dále byl potvrzen i průzkumný předpoklad č. 2, že střelci budou hodnotit jako nejefektivnější zajištění obrany ČR prostřednictvím švýcarského systému nebo kombinace profesionální armády s Národní gardou a nestřelecká veřejnost naopak bude preferovat dosavadní koncept čistě profesionální

armády a aktivních záloh. Poslední průzkumný předpoklad č. 3, že většina respondentů nebude souhlasit s tím, aby se mladí občané účastnili branného kurzu a vykonali občanskou službu, se naplnil pouze zčásti. Pro účast mladých občanů na branném kurzu se nadpoloviční většina respondentů vyslovila pozitivně, avšak rovněž většina respondentů už nesouhlasila s tím, aby mladí občané po ukončení branného kurzu vykonávali občanskou službu.

Výsledky průzkumu potvrzují, že legální držitelé zbraní mohou pozitivně přispět nejen k vlastní bezpečnosti, ale také k obraně i ochraně obyvatelstva a že významná většina respondentů-střelců by byla ochotna tak učinit prostřednictvím členství v Národní gardě. Z provedeného sociologického průzkumu také vyplynulo, že u respondentů-střelců byl podíl osob, které by se chtěly podílet na obraně i ochraně obyvatelstva mnohem vyšší, než u nestřelců. Zatímco společenské mínění přiřazuje ozbrojeným lidem vlastnosti typu arogance, touhy po moci, chuti zabíjet apod., neozbrojeným se naopak přisuzují tak filantropické vlastnosti, jakými jsou soucit, sebeobětování se pro druhé a schopnost udělat vše pro záchranu lidského života. V ochotě bránit a chránit občany ČR však v průzkumu střelci ty ostatní daleko předčili.

Úcta a obdiv však patří všem občanům, střelcům i nestřelcům, kteří vyjádřili svoji ochotu vstoupit do Národní gardy, protože si přejí být co nejlépe připraveni na onen den, kdy bude třeba účinně pomáhat. V nejisté budoucnosti Evropy toho bude velmi zapotřebí. Uznání a respekt zaslouží také všichni ti, kteří v dnešní lhostejné společnosti pracují v bezpečnostních sborech, jsou zdravotníci, vojáci nebo dobrovolníci v různých neziskových a humanitárních organizacích, poskytujících péči spoluobčanům v nouzi. Protože dnešní společnost si jejich práce cení zpravidla jen ve chvíli, když jejich pomoc zrovna potřebuje.

Protože jedním z cílů této bakalářské práce je vyvolat celospolečenskou diskusi o změně dosavadního systému obrany a ochrany obyvatelstva v ČR, byly výsledky sociologického průzkumu postoupeny Ministerstvu obrany ČR a redakci deníku MF Dnes. Zkrácená verze navrženého konceptu byla prezentována na mezinárodní Soutěži studentské vědecké a odborné činnosti v roce 2015 pořádané Žilinskou univerzitou v Žilině. Celá práce bude umístěna volně na internetu a k dispozici všem, kdo se o tuto problematiku zajímají.

Tato bakalářská práce začala citátem a citátem i skončí. Doba ani autor sice nejsou známy, nicméně pro současnou evropskou společnost je výrok velmi výstižný:

„Důvod, proč pacifisté a zbabělci dosud díky evoluci přirozeně nevymřeli, je, že se vždy najdou tací, kteří na jejich ochranu pozvedají zbraně.“

Seznam použité literatury

Všechny cizojazyčné texty přeložila autorka bakalářské práce.

1. *After Westgate, Interpol Chief Ponders Armed Citizenry*. ABC News [online]. 2013, s.1, 21.10.2013 [cit. 2014-06-24]. Dostupné z: <http://abcnews.go.com/Blotter/exclusive-westgate-interpol-chief-ponders-armed-citizenry/story?id=20637341&singlePage=true>
2. JURÍČEK L., ROŽŇÁK P. *Bezpečnost, hrozby a rizika v 21. století*. Vyd. 1, Ostrava: Key Publishing, 2014, s. 94, ISBN 978-80-7418-201-3
3. BUZAN, B., WAEVER, O. *Bezpečnost: nový rámec pro analýzu*. Vyd. 1, Překlad Ivo Lukáš, Brno: Centrum strategických studií, 2005, s. 61, 87, 113, 139, 165, ISBN 80-903-3336-2
4. HUNTINGTON, S. P. *Střet civilizací. Boj kultur a proměna světového řádu*. Rybka Publishers, 1996, s. 370,371, ISBN 80-86182-49-5
5. HM GOVERNMENT. *The Government's Alcohol Strategy*. [online] 2012, s. 3-6, 26, [cit. 2014-07-15] ISBN: 9780101833622 Dostupné z: <http://www.ias.org.uk/uploads/pdf/alcohol-strategy.pdf>
6. EVROPSKÁ KOMISE. *Alcohol-related harm in Europe – Key data*. [online] 2006, [cit. 2014-07-15] Dostupné z: http://ec.europa.eu/health/archive/ph_determinants/life_style/alcohol/documents/alcohol_factsheet_en.pdf
7. *Why do Americans consume 80% of world's painkiller drugs?* BBC News Magazine [online]. 2012, s.1, 09.05.2012 [cit. 2014-07-15]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/magazine-17963222>
8. *Scotland Yard's 1, 000 strong team in battle to beat gangs*. London Evening Standard [online] 2013,11.10.2013, [cit. 2014-07-15] Dostupné z: <http://www.standard.co.uk/news/london/scotland-yards-1000-strong-team-in-battle-to-beat-gangs-8873944.html>
9. *Train mugger gang found guilty*. BBC News [online] 2004, 26.07.2004 [cit. 2014-07-16] Dostupné z: http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/england/london/3928003.stm

Další obdobné případy:

Jail for Tube and bus gang who terrorised commuters. London Evening Standard [online] 2010, 09.02.2010, [cit. 2014-07-16] Dostupné z: <http://www.standard.co.uk/news/jail-for-tube-and-bus-gang-who-terrorised-commuters-6762147.html>

Gang of thugs armed with baseball bats cause mass panic on commuter train after smashing windows in terrifying attack. Mail Online [online] 2014, 22.01.2014 [cit. 2014-07-16] Dostupné z: <http://www.dailymail.co.uk/news/article-2543847/Gang-thugs-armed-baseball-bats-cause-mass-panic-commuter-train-smashing-windows-terrifying-attack.html>

10. *Safety fears after gang storm Paris Train*. The Local [online] 2013, 20.03.2013 [cit. 2014-07-16] Dostupné z: <http://www.thelocal.fr/20130320/police-boost-numbers-after-paris-train-robbery>
11. *1,067 cars torched across France over New Year*. The Local [online] 02.01.2014, [cit. 2014-10-10] Dostupné z: <http://www.thelocal.fr/20140102/new-year-sees-1000-cars-burned-across-france>
12. THE GUARDIAN, THE LONDON SCHOOL OF ECONOMICICS AND POLITICAL SCIENCE. *Reading the Riots*. [online] 2012, s. 18-29, [cit. 2014-07-17] Dostupné z: [http://eprints.lse.ac.uk/46297/1/Reading%20the%20riots\(published\).pdf](http://eprints.lse.ac.uk/46297/1/Reading%20the%20riots(published).pdf)
13. *England riots: Who's been prosecuted?* BBC News [online] 2011, [cit. 2014-07-17] Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/uk-18681866>
14. *London riots: People are fighting back. It's their neighbourhoods at stake*. The Guardian [online] 10.08. 2011, [cit. 2014-07-18] Dostupné z: <http://www.theguardian.com/uk/2011/aug/09/london-riots-fighting-neighbourhoods>

Reclaiming the streets: Sikhs defend their temple and locals protect their pubs as ordinary Britons defy the rioters. Mail Online [online] 10.08.2011, [cit. 2014-07-18] Dostupné z: <http://www.dailymail.co.uk/news/article-2024358/UK-RIOTS-2011-Sikhs-defend-temple-locals-protect-pubs-Britons-defy-rioters.html>
15. ROBEJŠEK, P. *Dekáda s pedantským Bruselem*. MF Dnes. 03.05.2014 Názory str. A 11 [cit. 2014-07-18]
16. *Die Brüsseler Republik*. Der Spiegel 52/1999 [online] 27.12. 1999, [cit. 2014-07-18], přeloženo autorem, Dostupné z: <http://www.spiegel.de/spiegel/print/d-15317086.html>
17. ROBEJŠEK, P. *Národní zájmy vracejí EU úder*. MF Dnes. 31.05.2014 Názory str. A 11 [cit. 2014-07-18] Dostupné z: <http://idnes.newspaperdirect.com/epaper/viewer.aspx>
18. *Greece's Public Debt Stands at 174.1% of GDP*. Greek Reporter [online] 22.07. 2014, [cit. 2014-07-19] Dostupné z: <http://greece.greekreporter.com/2014/07/22/greeces-public-debt-stands-at-174-1-of-gdp/>
19. MINISTERSTVO OBRANY. *Severoatlantická smlouva*. [online], [cit. 2014-07-19] Dostupné z: <http://www.mocr.army.cz/nato/dokumenty/dulezite-dokumenty-2411/>
20. VODIČKA, M. *Hoří celý dům: v Arábii nikdy nebylo tolik válek najednou*. MF Dnes. 22.07.2014 Ze světa str. A 8 [cit. 2014-07-22]
21. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Definice pojmu terorismus*. [online] 29.07. 2009, [cit. 2014-07-22] Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/definice-pojmu-terorismus.aspx>

22. EUROPOL. *EU Terrorism situation & Trend report (TE-SAT) 2013, 2014*. [online] 25.04.2013, 28.05.2014, [cit. 2014-07-22] Dostupné z: https://www.europol.europa.eu/latest_publications/37
23. *Jury shown UK terror training camp footage*. The Telegraph [online] 26.10. 2007, [cit. 2014-07-22] Dostupné z: <http://www.telegraph.co.uk/news/uknews/1567415/Jury-shown-UK-terror-training-camp-footage.html>
24. *Marseille: Europe's most dangerous place to be young*. The Independent [online] 24.09. 2012, [cit. 2014-07-20] Dostupné z: <http://www.independent.co.uk/news/world/europe/marseille-europes-most-dangerous-place-to-be-young-8166738.htm>
25. MALMSTRÖM, C. *European Refugee Relocation 25.09.2013, 280 coffins 09.10.2013*. In: My blog. [online] 2013, [cit. 2014-07-21] Dostupné z: <http://blogs.ec.europa.eu/malmstrom/>
26. *Hundreds of illegal immigrants armed with knives and crowbars swarm round Calais trucks heading for Britain*. Mail Online [online] 11.05. 2009, [cit. 2014-07-21] Dostupné z: <http://www.dailymail.co.uk/news/article-1180180/Hundreds-illegal-immigrants-armed-knives-crowbars-swarm-round-Calais-trucks-heading-Britain.html>
27. *Kdo ubytuje uprchlíka, dostane 30 eur denně*. Echo24 [online] 29.9.2014, [cit.2014-11-12] Dostupné z: <http://echo24.cz/a/wZJZG/kdo-ubytuje-uprchlika-dostane-30-eur-denne>
- Krise in Europa:Kretschmann:Privatpersonen sollen Flüchtlinge aufnehmen*. Focus online [online] 13.10.2014, [cit.2014-11-12] Dostupné z: http://www.focus.de/politik/deutschland/krise-in-europa-gruenen-politiker-fluechtlinge-sollen-bei-privatpersonen-unterkommen_id_4196969.html
28. NATIONAL INTELLIGENCE COUNCIL. *Global Trends 2030: Alternative Worlds*. [online] 10.12. 2012, s. 32, [cit. 2014-07-21] Dostupné z: <http://publicintelligence.net/global-trends-2030/>
29. FRONTEX. *Migratory routes map*. [online] 2014, [cit. 2014-07-21] Dostupné z: <http://frontex.europa.eu/trends-and-routes/migratory-routes-map>
30. BERLIN-INSTITUT FÜR BEVÖLKERUNG UND ENTWICKLUNG. *Ungenutzte Potenziale. Zur Lage der Integration in Deutschland*. [online] 2009, s. 34-48 , [cit. 2014-07-22] ISBN: 978-3-9812473-1-2 Dostupné z: http://www.berlin-institut.org/fileadmin/user_upload/Zuwanderung/Integration_RZ_online.pdf
- BUNDESMINISTERIUM DES INNERN. *Lebenswelten junger Muslime in Deutschland*. [online] 2011, s. 608-609 , [cit. 2014-07-22] ISBN 978-3-00-037434-0 Dostupné z: https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/Downloads/DE/Broschueren/2012/junge_muslime.pdf?__blob=publicationFile
31. *Der Sultan von Almanyia*. Der Spiegel 10/2011 [online] 05.03. 2011, [cit. 2014-07-23], přeloženo autorem, Dostupné z: <http://www.spiegel.de/spiegel/print/d-77299723.html>
32. BUNDESMINISTERIUM FÜR FAMILIE, SENIOREN, FRAUEN UND JUGEND. *Zwangsverheiratung in Deutschland – Anzahl und Analyse von Beratungsfällen. Kurzfassung*. [online] 28.3.2011, s. 22, 28 [cit. 2014-07-23], Dostupné z:

- http://www.bmfsfj.de/RedaktionBMFSFJ/Broschuerenstelle/Pdf-Anlagen/Zwangsverheiratung-in-Deutschland-Anzahl-und-Analyse-von-Beratungsf_C3_A4llen,property=pdf,bereich=bmfsfj,sprache=de,rwb=true.pdf
33. UNODC. *Statistics on Crime - sexual violence*. [online] 2014, [cit. 2014-07-04] Dostupné z: [http://www.unodc.org/unodc/en/data-and-analysis/statistics/crime.html\(sexual violence/záložka rape\)](http://www.unodc.org/unodc/en/data-and-analysis/statistics/crime.html(sexual%20violence/záložka%20rape))
  34. BRA (Swedish National Council for Crime Prevention). *Men 's Violence Against Women, Honour-Related Violence and Repression and Violence in Same-Sex Relationships*. [online], 2011, s. 21, 32 [cit. 2014-07-23], Dostupné z: <https://www.bra.se/bra/bra-in-english/home/publications/archive/publications/2011-05-31-mens-violence-against-women-honour-related-violence-and-repression-and-violence-in-same-sex-relationships.html>
  35. THE MUSLIM ISSUE WORLDWIDE. *Sweden: 5% Muslim pop. commit nearly 77.6% of all rape crimes in Sweden*. [online], 20.08.2012, [cit. 2014-07-23], Dostupné z: <http://themuslimissue.wordpress.com/2012/08/20/the-living-hell-for-swedish-women-5-muslims-commit-nearly-77-6-of-all-rape-crimes/>
MUSLIMRAPEWAVE WORDPRESS. *Rape Jihad*. [online], [cit. 2014-07-23], Dostupné z: <http://muslimrapewave.wordpress.com/>
  36. *It's time to stop using the word Asians*. The Telegraph [online], 08.06.2012, [cit. 2014-07-23], Dostupné z: <http://www.telegraph.co.uk/news/religion/9314448/Its-time-to-stop-using-the-word-Asians.html>
  37. *Channel 4 pulls abuse film after police fears*. The Guardian [online], 20.05.2004, [cit. 2014-07-24], Dostupné z: <http://www.theguardian.com/media/2004/may/20/channel4.broadcasting1>
  38. BBC. *Newsnight*, In: Youtube [online], 2012, [cit. 2014-07-24], Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=bD0YEtuaUk>
BBC. *Inside Out documentary*, In: Youtube [online], 2013, [cit. 2014-07-24], Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=6dPqvVvhnZE>
  39. McLOUGHLIN, P. *Easy Meat – Multiculturalism, Islam and Child Sex Slavery*. [online], 2014, s. 12-21, [cit. 2014-07-24], Dostupné z: <http://lawandfreedomfoundation.org/wp-content/uploads/2014/03/Easy-Meat-Multiculturalism-Islam-and-Child-Sex-Slavery-05-03-2014.pdf>
  40. *As Islamic extremists declare Britain's first Sharia law zone, the worrying social and moral implications*. Mail Online [online], 29.07.2011, [cit. 2014-07-24], Dostupné z: <http://www.dailymail.co.uk/news/article-2020382/You-entering-Sharia-law-Britain-As-Islamic-extremists-declare-Sharia-law-zone-London-suburb-worrying-social-moral-implications.html>
Islamic law to be enshrined in British law as solicitors get guidelines on Sharia compliant wills. The Independent [online], 23.03.2014, [cit. 2014-07-24], Dostupné z: <http://www.independent.co.uk/news/uk/home-news/islamic-law-to-be-enshrined-in-british-law-as-solicitors-get-guidelines-on-sharia-compliant-wills-9210682.html>

41. HATEM BERREZOUGA. *Muslimovové očima jednoho muslima – Kde domov můj? Část II. z VI.* In: Blog idnes.cz [online], 05.05.2014, [cit. 2014-07-24], Dostupné z: <http://berrezouga.blog.idnes.cz/c/408276/Muslimove-ocima-jednoho-muslima-Kde-domov-muj-Cast-II-z-VI.html>
42. *Stanovisko k rozsahu povinnosti držitele zbrojního průkazu oznámit použití zbraně.* Ministerstvo vnitra ČR. [online]. 17.06.2014 [cit. 2014-07-28] Dostupné z: <http://www.gunlex.cz/zbrane-a-legislativa/stanoviska-statu/1501-stanovisko-k-rozsahu-povinnosti-drzitele-zbrojního-prukazu-oznamit-pouziti-zbrane>
43. JANČÍK, M. *Základy nutné obrany a krajní nouze, materiál k přednášce.* [online]. 2013, [cit. 2014-06-25]. Dostupné z: <http://www.gunlex.cz/wp-content/uploads/2013/07/brozurka-nutna-obrana-Ostrava-2013.pdf>
44. VELKÁ BRITÁNIE. Zákon *Firearms Act 1968* ze dne 30.05.1968, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z: <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1968/27/>
45. VELKÁ BRITÁNIE. *Gov.uk. Offensive weapons: import controls.* [online]. 01.08.2012 [cit. 2014-06-30]. Dostupné z: <https://www.gov.uk/import-controls-on-offensive-weapons>

VELKÁ BRITÁNIE. *Gov.uk. Knives: the laws on buying and carrying* [online]. 2014, [cit. 2014-06-30]. Dostupné z: <https://www.gov.uk/find-out-if-i-can-buy-or-carry-a-knife>
46. SPOLKOVÁ REPUBLIKA NĚMECKO. Zákon *Waffengesetz* ze dne 11.10.2002, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z: http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/waffg_2002/gesamt.pdf
47. RAKOUSKO. Zákon *Waffengesetz 1996*, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10006016>
48. SLOVENSKO. *Zákon o strelných zbraniach a strelive*, ze dne 24.4.2003, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z: http://legistelum.sk/images/media/zakony/zakon%20c190_2003%20k%201_5_2011.pdf
49. ZIMMERMAN, D. *Mon Dieu!: A Review of French Gun Laws.* TheTruthAboutGuns.com [online]. 12.04.2012 [cit. 2014-07-01] Dostupné z: <http://www.thetruthaboutguns.com/2012/04/daniel-zimmerman/mon-dieu-a-review-of-french-gun-laws/>
50. BUNDESAMT FÜR POLIZEI. *Schweizerisches Waffenrecht.* 2014, [cit. 2014-07-02] Dostupné z: <http://www.ejpd.admin.ch/content/dam/data/sicherheit/waffen/Brosch%C3%BCre/waffen-broschuere-d.pdf>
51. *Pepper spray.* Wikipedia [online]. Poslední aktualizace 19.08.2014, [cit. 2014-08-23] Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Pepper_spray
52. EVROPSKÁ KOMISE. *Sdělení komise Radě a Evropskému parlamentu COM(2013)716 final.* [online] 21.10.2013, [cit. 2014-07-04] Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2013:0716:FIN:cs:PDF>

53. EVROPSKÁ KOMISE. *Report on European Commission public consultation on EU firearms policy*. [online] 2013, [cit. 2014-07-04] Dostupné z: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-is-new/public-consultation/2013/docs/consultation_026/report_on_consultation_including_annex_en.pdf
54. EVROPSKÁ KOMISE. *Flash Eurobarometer 383 Firearms in the European Union*. [online] 2013, [cit. 2014-07-04] Dostupné z: http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_383_en.pdf
55. FACE. *FACE's Response to the European Commission's Communication on Firearms: Aiming at the wrong target*. [online] 2014, [cit. 2014-07-04] Dostupné z: <http://www.face.eu/firearms-ammunition>
56. KOVÁRNÍK, L. *Otázky a odpovědi – vymezení pojmu zbraň*. [online], [cit. 2014-07-24], Dostupné z: http://bezpecnostni-sbory.wbs.c0z/clanky/5-2010/otazky_a_odpovedi_____vymezeni_pojmu_zbran.htm
57. KLECK, G., PATTERSON, B. E. *The Impact of gun control and gun ownership levels on violence rates*. *Journal of Quantitative Criminology* Volume 9, 1993. s. 2,32,33 Dostupné z: http://mcadams.posc.mu.edu/blog/Kleck_Patterson.pdf
58. WRIGHT, J. D., ROSSI, P. H. *Armed and Considered Dangerous. A Survey of Felons and Their Firearms*. New York: Aldine de Gruyter [online], Expanded edition 1994, s. 145,146,154,155 [cit. 2014-07-26], ISBN 0-202-30542-2 Dostupné z: http://books.google.cz/books/about/Armed_and_Considered_Dangerous.html?id=kqm8QxE45X0C&redir_esc=y
59. HOUSE OF COMMONS LIBRARY. *Firearm crime statistics*. [online], 30.01.2012, [cit. 2014-07-26], Dostupné z: http://www.google.cz/url?url=http://www.parliament.uk/briefing-papers/sn01940.pdf&rct=j&frm=1&q=&esrc=s&sa=U&ei=C_jbU7rTA4jY0QXe3YHACA&ved=0CBsQFjAB&usg=AFQjCNHCJ1VVvvn8gWI9IdVko2lm-_17EQ
60. EUROSTAT. *Crimes recorded by the police – Homicide, 2004-2010*. [online], 31.08.2013 [cit. 2014-07-26], Dostupné z: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/File:Crimes_recorded_by_the_police_Homicide,2004-2010_New.png
61. *DEA agent shoots himself*. In: Youtube [online]. 11.08. 2011 [cit. 2014-07-26]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=E5iIY0zelGI>
62. *Are We A Nation Of Cowards?* Newsweek [online]. 15.11. 1993 [cit. 2014-07-26]. Dostupné z: <http://www.newsweek.com/are-we-nation-cowards-191556>
63. LOTT, J. R. *More Guns, Less Crime. Understanding Crime and Gun-Control Laws*. The University of Chicago Press [online], 1998, s.14-15 [cit. 2014-07-26]. ISBN 0-226-49364-4 Dostupné z: https://archive.org/stream/MoreGunsLessCrime/More_Guns_Less_Crime#page/n5/mode/2up
64. POLICISTA.CZ. *Cvičení bojových simulací*. [online] 16.04.2010, [cit. 2014-07-26] Dostupné z: <http://www.policista.cz/clanky/reportaz/cviceni-bojovych-simulaci-692/>

65. SMOLÍK, J. *Šílení střelci: uvedení do problematiky*. Bezpečnostní teorie a praxe 4/2011, [online] 2011, s. 97-108 [cit. 2014-07-27] Dostupné z: <http://www.gunlex.cz/clanky/hlavni-clanky/679-sileni-strelci-uvadeni-do-problematiky>
66. BADOŠEK, R. *Šílení střelci ve školách – historie, rizika, predikce útoku a bezpečnostní opatření*. Sekuritaci.cz [online] 21.11.2008, [cit. 2014-07-27] Dostupné z: <http://www.sekuritaci.cz/sileni-strelci-ve-skolach-historie-rizika-predikce-utoku-a-bezpecnostni-opatreni/>
67. ALERRT TEXAS STATE UNIVERSITY. *United States Active Shooter Events from 2000 to 2010: Training and Equipment Implications*. [online] 2013, [cit. 2014-07-27] Dostupné z: <http://alerrt.org/files/research/ActiveShooterEvents.pdf>
68. MINISTERSTVO VNITRA – GŘ HZS ČR. *Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030*. [online] 2013, s.7 [cit. 2014-08-01] Dostupné z: <http://www.firebrno.cz/nova-koncepce-ochrany-obyvatelstva>
69. MINISTERSTVO OBRANY. *Koncepce přípravy občanů k obraně státu*. [online] 2012, s. 5,7 [cit. 2014-08-01] Dostupné z: http://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/_koncepce-poipravy-obeanu-na-obranu--2013_.pdf
70. MIČÁNEK, F., a kol., *Zpráva o stavu zabezpečení obrany ČR v roce 2014 - mýty a realita*, *Vojenské rozhledy*, 2014, roč. 23 (55), č. 2, ISSN 2336-2995 (on line), dostupné z <http://www.vojenskerozhledy.cz/aktuality/2-uncategorised/66-zprava-o-stavu-zabezpeceni-obrany-cr-v-roce-2014-myty-a-realita>

Tabulky, grafy, obrázky:

Tab. 1

Výdaje na obranu členů NATO v procentech HDP v letech 1990-2013.

Zdroj: NATO, Dostupné z:

http://www.nato.int/nato_static/assets/pdf/pdf_topics/20140224_140224-PR2014-028-Defence-exp.pdf

Tab. 2

Počty nahlášených případů znásilnění v Evropě v roce 2011

Zdroj: UNODC. Dostupné z: [http://www.unodc.org/unodc/en/data-and-analysis/statistics/crime.html\(sexual violence/záložka rape\)](http://www.unodc.org/unodc/en/data-and-analysis/statistics/crime.html(sexual%20violence/záložka%20rape))

Tab. 3

Počty vražd spáchaných palnou zbraní ve Střední a Jižní Americe. InSight Crime. Dostupné z:

<http://www.insightcrime.org/news-analysis/does-strict-gun-legislation-reduce-violent-crime-in-latam>

Graf 1

Vývoj státních dluhů zemí EU k HDP v procentech, první čtvrtletí 2014. Eurostat. Dostupné z:

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_PUBLIC/2-22072014-AP/EN/2-22072014-AP-EN.PDF

Graf 2

Počty zadržených v souvislosti s nábožensky inspirovaným terorismem 2009–2013. Europol
https://www.europol.europa.eu/sites/default/files/publications/europol_tsat14_web_1.pdf

Graf 3

Trestné činy spáchané se střelnou zbraní v Anglii a Walesu v letech 1969–2011. Home Office. Dostupné z:

http://www.google.cz/url?url=http://www.parliament.uk/briefing-papers/sn01940.pdf&rct=j&frm=1&q=&esrc=s&sa=U&ei=C_jbU7rTA4jY0QXe3YHACA&ved=0CBsQFjAB&usg=AFQjCNHCJ1VVvvn8gWI9IdVko2lm-_17EQ

Obr. 1

Mapa islámského chalífátu. Novinky.cz

<http://www.novinky.cz/zahranicni/blizky-a-stredni-vychod/340878-islamsky-stat-je-hrozbou-pro-cely-svet-varuje-irak-mapa-chalifatu-zahrnuje-i-evropu.html>

Obr. 2

Mapa migračních cest do Evropy. Frontex

<http://frontex.europa.eu/trends-and-routes/migratory-routes-map>

Kliparty, ilustrační foto a obrázky:

Kliparty : <http://www.fotosearch.cz/klipart/>

Ilustrační foto 1 a 2

https://www.google.cz/search?q=drunk+people+photos&biw=1152&bih=740&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ei=fJdLVL_CHMWv7AaMuYC4Dw&ved=0CAYQ_AUoAQ

Ilustrační foto 3-6

https://www.google.cz/?gfe_rd=cr&ei=24tLVP7CBuOk8wfsxICgCw#q=London+riots
https://www.google.cz/search?q=London+riots&biw=1152&bih=740&tbm=isch&imgil=124dN5mpI2FxmM%253A%253Bjiv-cqDWk8RCSM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fwww.theguardian.com%25252Fuk%25252F2011%25252Faug%25252F08%25252Flondon-riots-escalate-police-battle&source=iu&pf=m&fir=124dN5mpI2FxmM%253A%252Cjiv-cqDWk8RCSM%252C_&usg=__aFrRkx4kwNNkMUOZITACWaQvv58%3D&dur=3408#imgdii=_

Ilustrační foto 7

<https://www.google.cz/search?q=islamic+state+photos&biw=1152&bih=740&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=PJdLVJiUPMjJPLbygagJ&sqi=2&ved=0CB8QsAQ>

Ilustrační foto 8 a 9

https://www.google.cz/search?q=immigrants+clashes+in+calais+photos&biw=1152&bih=740&tbm=isch&imgil=1sas9scy0LJssM%253A%253BO7puTMbrNO-m8M%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fwww.iol.co.za%25252Fnews%25252Fworld%25252Fafrikan-migrants-clash-in-france-1.1730880&source=iu&pf=m&fir=1sas9scy0LJssM%253A%252CO7puTMbrNO-m8M%252C_&usg=__eUeLmxNNqzoOyWs1QBi5cSbZUQg%3D&dur=300

Ilustrační foto 10 a 11

https://www.google.cz/search?q=sharia+controlled+zone+london&biw=1152&bih=740&tbm=isch&imgil=u7daJPHVfqVv4M%253A%253BYXT7Fz_KzwlroM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fwww.dailymail.co.uk%25252Fnews%25252Farticle-2019547%25252FAnjem-Choudary-Islamic-extremists-set-Sharia-law-zones-UK-cities.html&source=iu&pf=m&fir=u7daJPHVfqVv4M%253A%252CYXT7Fz_KzwlroM%252C_%26usg=__-MFIJdGbNJsXvf3Y2XW79N--oOo%3D&dur=605#imgdii=_

Puška vz. 58

https://www.google.cz/search?q=samopal+vz+58+pictures&hl=en-CZ&gbv=2&oq=&gs_l=

Seznam obrázků, tabulek a grafů:

Ilustrační foto 1 a 2 Alkohol metla lidstva	str. 9
Ilustrační foto 3 a 4 Rabování obchodů během nepokojů ve Velké Británii 2011	str.12
Ilustrační foto 5 a 6 Nepokoje ve Velké Británii 2011	str.13
Ilustrační foto 7 Bojovníci Islámského státu	str.17
Ilustrační foto 8 Ilegální přistěhovalecký tábor v Calais	str.23
Ilustrační foto 9 Uprchlíci v Calais se snaží schovat v kamionu a dostat se tak do Británie	str.24
Ilustrační foto 10 a 11 Islámští radikálové vyhlásili šaría zónu na předměstí Londýna	str.27
Obr. 1 Mapa Islámského chalífátu dle IS	str.17
Obr. 2 Mapa migračních cest do Evropy	str.22
Tab. 1 Výdaje na obranu členů NATO v procentech HDP v letech 1990–2013	str.16
Tab. 2 Počty nahlášených případů znásilnění v Evropě v roce 2011	str.26
Tab. 3 Počty vražd spáchaných palnou zbraní ve Střední a Jižní Americe	str.41
Graf 1 Vývoj státních dluhů zemí EU k HDP v procentech za první čtvrtletí 2014	str.15
Graf 2 Počty zadržených v souvislosti s nábožensky inspirovaným terorismem 2009–2013	str.19
Graf 3 Trestné činy spáchané se střel. zbraní v Anglii a Walesu v let. 1969–2011	str.42

Hoří celý dům: v Arábii nikdy nebylo tolik válek najednou

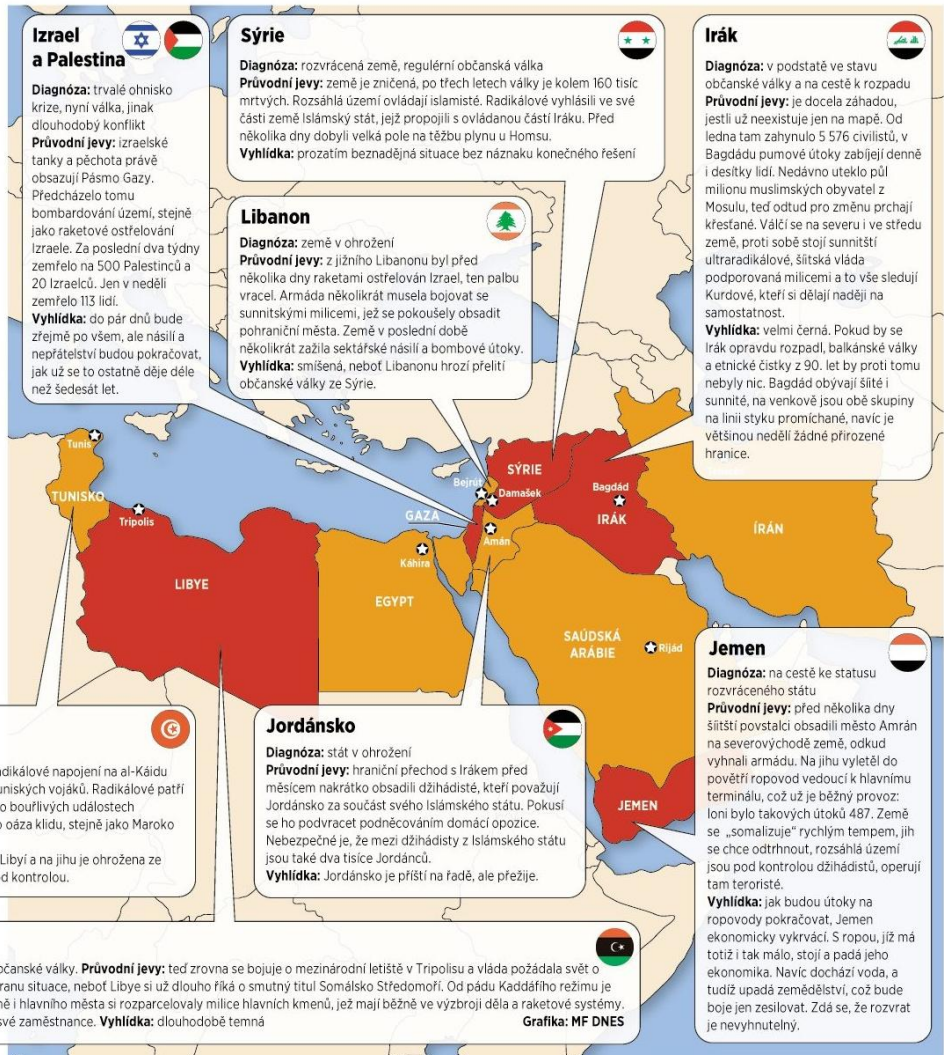
Gaza, Irák, Sýrie: Blízký východ v rozkladu. Tím, co dnes nejvíce charakterizuje tento region, už není ropa, ale rozpad, rozvrácené státy, džihádismus a pochmurné vyhlídky. Žádná oblast světa nemá tak ponuru vizitku.

PRAHA V Gaze vrcholí pozemní operace Izraele, v Iráku vítězí islamisté, bojuje se v Libyi a Sýrii. V Jemenu vybuchují bomby, Tunisko přisluhuje k hranicím vojáky... Zprávy o násilí a konfliktech, jež přicházejí z arabského světa, jsou tak časté, že už je ani nevnímáme.

Ale když si je spojíme jednou čarou, dají nám pochmurný obrázek: Nikdy nebyl tento region v takovém rozkladu. Nikdy tam nebylo tolik válek najednou. Ani tolik rozvrácených států. Někdejší obávaný velikan Irák se hroutl, radikální džihádisté vyhlásují stát modelovaný podle středověkých vzorů a nikdo se jim nesměje, protože se jim momentálně daří. V Libyi neovládá vláda ani Tripolis a milice mají více moci i zbraní než libyjská armáda.

Blízký východ je místem kontrastů: města z ropných miliard a krvavé války. Kvůli tomu druhému je Arábie už dlouho nejnebezpečnější oblastí planety, ale teď se její výbušnost ještě zvýšila. Blízký východ je svět, který je sám proti sobě i jiným. Také přispěl nešťastný útok na Irák, po němž zesílili džihádisté a USA ztratily vliv. A arabské jaro přineslo po naději hlavně chaos. A tak máme oblast, kde vedle ohně z ropných věží hoří i ohně války jako dosud nikdy.

Milan Vodička

Příloha č. 2

Postoj občanů k obraně ČR – dotazník

Cílem dotazníkového průzkumu bylo zjistit, nakolik se liší postoje střelecké a nestřelecké veřejnosti k ochraně a obraně obyvatelstva a také jakým způsobem a jak intenzivně střelci trénují své střelecké dovednosti. Před zahájením průzkumu byly stanoveny tyto průzkumné předpoklady:

Průzkumný předpoklad č. 1: Většina držitelů zbraní trénuje své střelecké dovednosti více než běžní policisté. Za rok tedy vystřílí více než 400 ks nábojů.

Průzkumný předpoklad č. 2: Střelci budou hodnotit jako nejefektivnější zajištění obrany ČR prostřednictvím švýcarského systému nebo kombinace profesionální armády s Národní gardou. Nestřelecká veřejnost naopak bude preferovat dosavadní koncept čistě profesionální armády a aktivních záloh.

Průzkumný předpoklad č. 3: Většina respondentů nebude souhlasit s tím, aby se mladí občané účastnili branného kurzu a vykonali občanskou službu.

Otázky obsažené v sociologickém průzkumu (probíhal elektronickou formou)

1. Pohlaví:

Žena

Muž

2. Věk:

0–20

21–30

31–40

41–50

51+

3. Dle branného zákona se branná povinnost vztahuje na všechny muže i ženy v ČR ve věku 18–60 let. Myslíte si, že by se mladí občané po ukončení středoškolského vzdělání měli praktickou formou připravovat na zvládnutí mimořádných událostí i k obraně státu prostřednictvím 3–6měsíčního branného kurzu?

Ano (přechod na otázku č. 4)

Ne (přechod na otázku č. 5)

Pouze muži (přechod na otázku č. 4)

4. Pokud ano, co by podle Vás mělo být obsahem takového kurzu?

Problematika obrany a ochrany obyvatelstva spolu s legislativním minimem

Praktické postupy v krizových situacích

Dopravní nehody

Požár obytné budovy

Povodně

Teroristický útok

Únik nebezpečné látky

Útok aktivního střelce

Ochrana obyvatelstva (varování, evakuace, úkryt)

První pomoc

Zvyšování fyzické a psychické odolnosti za pomoci sportovních aktivit

Základy sebeobrany

Střelba z palných zbraní

Plavecký výcvik

Základní kurz přežití

Jiné ..... (doplňte)

5. Myslíte, že by měli mladí občané (muži i ženy) po ukončení branného kurzu vykonat 6–9měsíční občanskou službu (zahrnovala by činnosti dříve vykonávané během civilní služby, učila by mladou generaci empatii, odpovědnosti, spolupráci, ohleduplnosti k druhým a pomáhala s utvářením morálních hodnot)?

Ano

Ne

6. Ministerstvo obrany připravuje novelu branného zákona, který umožní plošné odvody do armády v době míru v případě, že bude mít stát signály o reálném nebezpečí. Který z těchto názorů je vašemu postoji k odvodům nejbližší?

Odvodům bych se vyhnul/a za každou cenu. Politici ani stát si nezaslouží, abych za ně nasazoval život.

Odvodům bych se nevyhýbal/a, chci chránit svoji vlast a rodinu.

Stát i politici jsou mi ukradení, ale chci především chránit svoji rodinu a přátele. Odvodům bych se proto nevyhýbal/a.

7. Který koncept pro zajištění obrany ČR považujete dlouhodobě za nejvíce efektivní?

Čistě profesionální armáda a aktivní zálohy jako doposud

Profesionální armáda spolu s povinnou základní vojenskou službou

Švýcarský systém kombinující profesionální armádu s miličním systémem – po absolvování povinné základní vojenské služby si každý branec domů odnáší zbraň, která mu zůstává po celou dobu branné povinnosti a se kterou se účastní povinných vojenských cvičení.

Profesionální armáda v kombinaci s Národní gardou/Domobranou – dobrovolník si po absolvování základní vojenské služby domů odnáší zbraň, která mu zůstává po celou dobu branné povinnosti a s kterou se účastní povinných vojenských cvičení.

8. Vstoupil/a byste za určitých podmínek dobrovolně do Národní gardy/Domobrany, pokud by byly zřízeny, a podílel/a se tak na obraně státu i ochraně obyvatelstva v případě živelních katastrof? Pokud ano, za jakých?

Ano

Ano, za podmínky že ..... (doplňte)

Ne

9. Nosíte s sebou pro účely sebeobranu některý z těchto obranných prostředků? (více možností)

Nenosím žádný

Obranný sprej

Teleskopický obušek

Paralyzér

Nůž

Jiný obranný prostředek

10. Absolvoval/a jste během posledních deseti let kurz první pomoci? (jedna možnost)

Ano

Jsem lékař, zdravotní sestra, zdravotnický pracovník, instruktor první pomoci apod.

Ne

11. Jste držitelem zbrojního průkazu skupiny E?

Ano (přechod na další otázky)

Ne (ukončení dotazníku)

12. Zákon o zbraních a střelivu umožňuje držiteli zbrojního průkazu sk. E skrytě nosit palnou zbraň na svoji ochranu. Využíváte této možnosti? (pouze jednu možnost)

Ano, zbraň nosím pravidelně a všude tam, kde to není zakázáno

Ano, ale jen občas, vyžaduje-li to situace (návrat v noci, pohyb v rizikové lokalitě ...)

Ne

13. Kolik času věnujete praktickému cvičení svých střeleckých dovedností? (jedna možnost) Měsíčně vystřelím v průměru

50 ks nábojů

50–100 ks nábojů

100–500 ks nábojů

500 ks a více

Zastřelím si pouze několikrát do roka

14. Prošel/Prošla jste některým kurzem zaměřeným na další rozvoj střeleckých dovedností? (více možností)

Kurz obranné střelby

Kurz soutěžní střelby

Taktický kurz (pro ozbrojené složky, bodyguardy, osoby působící v konfliktních zónách)

Jsem instruktor/ka střelby

Ne, pouze základní přípravný kurz pro získání ZP

15. Jakou formou nejčastěji cvičíte své střelecké dovednosti? (více možností)

Trénink na sucho

Účast na střeleckých závodech LOS, IPSC, IDPA, PPC

Soutěžní střelba klasických disciplín (klasická mířená, rychlá mířená, popry – kdy střelec nemění střeleckou pozici, nepřemísťuje se, nevyužívá krytů)

Tréninková střelba

Střelba na dlouhé vzdálenosti

Jiná forma

Příloha č. 3

Postoj občanů k obraně ČR - vyhodnocení průzkumu

Cílem dotazníkového průzkumu bylo zjistit, nakolik se liší postoje střelecké a nestřelecké veřejnosti k ochraně a obraně obyvatelstva a také jakým způsobem a jak intenzivně střelci trénují své střelecké dovednosti. Před zahájením průzkumu byly stanoveny tyto předpoklady sociologického průzkumu:

- **průzkumný předpoklad č. 1:** Většina držitelů zbraní trénuje své střelecké dovednosti více než běžní policisté. Za rok tedy vystřelí více než 400 ks nábojů.
- **průzkumný předpoklad č. 2:** *Střelci* budou hodnotit jako nejeftivnější zajištění obrany ČR prostřednictvím švýcarského systému nebo kombinace profesionální armády s Národní gardou. *Nestřelecká veřejnost* naopak bude preferovat dosavadní koncept čistě profesionální armády a aktivních záloh,
- **průzkumný předpoklad č. 3:** *Většina respondentů* nebude souhlasit s tím, aby se mladí občané účastnili branného kurzu a vykonali občanskou službu.

Respondenti byli pro účely vzájemného srovnání rozděleni do dvou základních skupin:

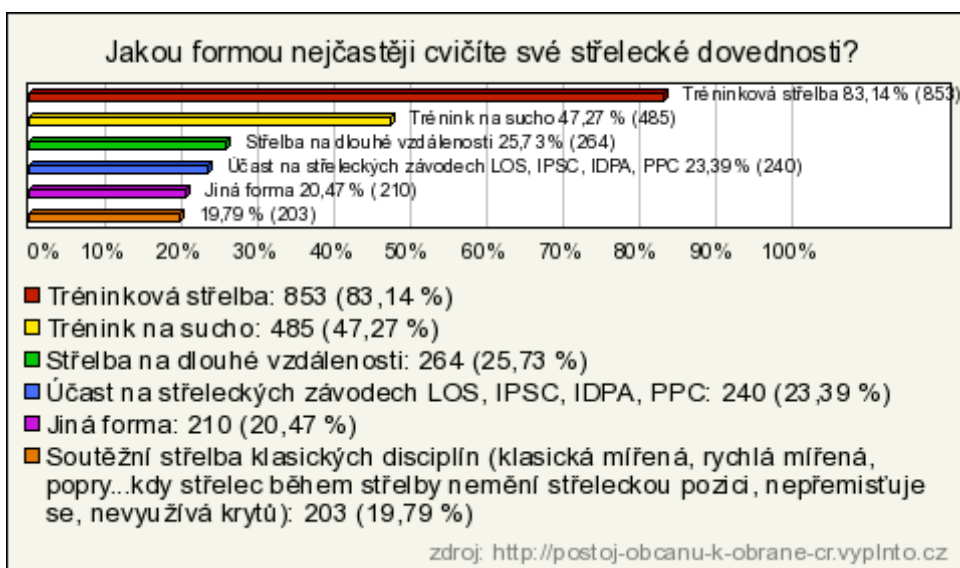
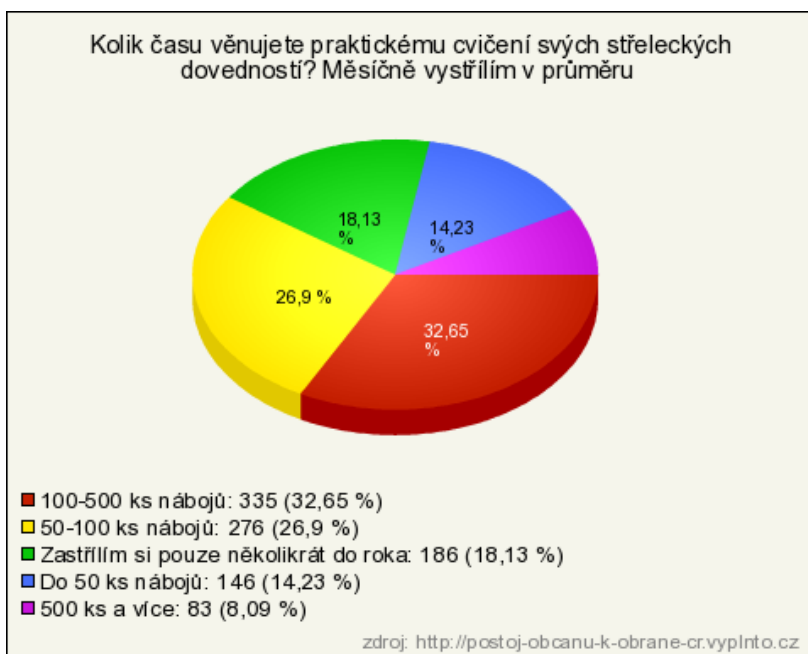
1. **Střelecká veřejnost** (dále jen „střelci“) – všichni respondenti, kteří uvedli vlastnictví ZP sk. E a palné zbraně. Pro skupinu střelců je charakteristické nízké zastoupení žen – zhruba jen každý 10. držitel ZP je žena. V tomto dotazníku byly ženy jako držitelky zbraní zastoupeny pouze 4 %. Většinu oslovených respondentů tvořila členská základna sdružení Lex a členové diskusních fór věnujících se tématice zbraní (Zbraněkvalitně, Můjglock, Střelectví).
2. **Nestřelecká veřejnost** (dále jen „nestřelci“) – všichni ostatní respondenti, kteří neuvedli vlastnictví ZP sk. E a palné zbraně. Respondenti byli tvořeni návštěvníky webových stránek *Vyplňto*, členy diskusních fór stránek *Idnes* a *Onadnes* a studenty VŠKE, a.s. Brno. Osloveny byly rovněž pobočky *Armády spásy*, *Českého červeného kříže* a zaměstnanci *městských úřadů* tak, aby byly zastoupeny všechny kraje ČR. Ženy bohužel téma obrany příliš nezaujalo a návratnost jejich dotazníků byla velmi nízká, proto i skupině nestřelců výrazně dominují muži, kteří se zapojili s větším nadšením.

Je třeba také vzít v úvahu, že postoj občanů k obraně a ochraně není konstantní, naopak se vlivem okolností vyvíjí. Lze předpokládat, že současná bezpečnostní situace (dění na Ukrajině a zejména zvěrstva páchaná příslušníky IS v Iráku a Sýrii) mohla určitým způsobem ovlivnit postoj občanů k této problematice. Navíc v době dotazníkového průzkumu došlo k výbuchu muničního skladu ve Vrběticích a také k tragickému případu ve Žďáru nad Sázavou, kde žena trpící schizofrenií plánovitě zaútočila nožem na studenty tamní střední odborné školy, kde jednoho studenta pobodala tak, že na místě svým zraněním podlehl.

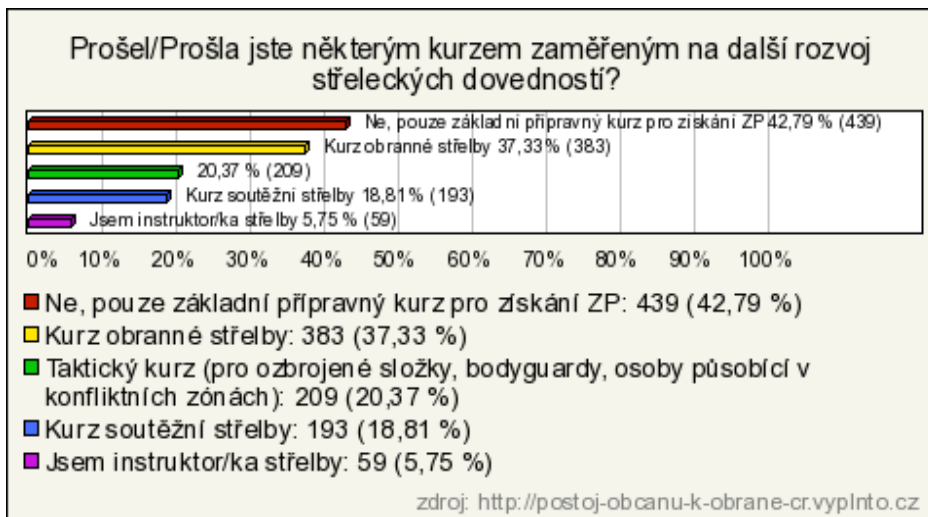
Cekem se dotazníkového průzkumu zúčastnilo 2147 respondentů. Skupiny *střelců* a *nestřelců* jsou početně vyrovnané, střelci tvoří 48 % a nestřelci 52 %. Muži tvoří 76 % respondentů, ženy pak 24 %.

1. Trénink střeleckých dovedností:

Průzkumný předpoklad č. 1, že většina držitelů zbraní trénuje své střelecké dovednosti více než běžní policisté a za rok tedy vystřelí více než 400 ks nábojů, se potvrdil. Z průzkumu vyplývá, že nejméně 67,64 % střelců vystřelí za rok více než 400 ks nábojů.

Z odpovědí střelců vyplývá, že 57 % z nich dále rozvíjelo své střelecké dovednosti prostřednictvím střeleckých kurzů a část z nich se vypracovala až na instruktory střelby. Nemělo by se také zapomínat, že část legálních držitelů zbraní tvoří i příslušníci ozbrojených bezpečnostních sborů, což se s největší pravděpodobností promítlo v počtu účastníků taktického kurzu.

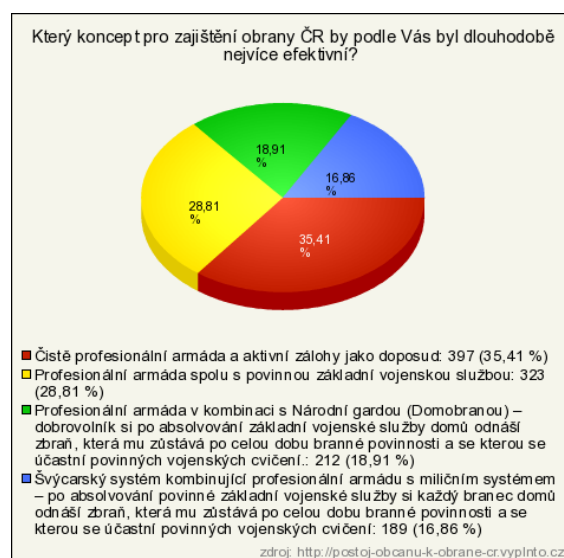
2. Nejeфекtivnější koncept pro zajištění obrany ČR:

Průzkumný předpoklad č. 2, že střelci budou hodnotit jako nejeфекtivnější zajištění obrany ČR prostřednictvím švýcarského systému nebo kombinací profesionální armády s Národní gardou a nestřelecká veřejnost naopak bude preferovat dosavadní koncept čistě profesionální armády a aktivních záloh, se potvrdil. Střelci vyhodnotili 39,08 % jako nejeфекtivnější koncept profesionální armády v kombinaci s Národní gardou, 31,58 % se vyslovilo pro švýcarský systém. Naproti tomu nestřelci se 35,41 % zvolili stávající způsob obrany, tedy AČR spolu s AZ a 28,81 % nestřelců se domnívá, že nejeфекtivnějším způsobem obrany je AČR a povinná základní vojenská služba.

Graf střelci:

Graf nestřelci:

3. Postoj k brannému kurzu a občanské službě:

Průzkumný předpoklad č. 3, že většina respondentů nebude souhlasit s tím, aby se mladí občané účastnili branného kurzu a vykonali občanskou službu, se naplnil pouze zčásti. V obou skupinách se pro účast mladých občanů na branném kurzu vyslovila pozitivně nadpoloviční většina respondentů, u skupiny střelců byl však tento postoj mnohem výraznější. Většina respondentů však nesouhlasila s tím, aby mladí občané po ukončení branného kurzu vykonali občanskou službu. V tomto směru měli *střelci* i *nestřelci* prakticky totožný názor. Nesouhlasilo 58,43% nestřelců a 55,07% střelců.

Respondenti dále uváděli, že branný kurz by měl zahrnovat vojenský výcvik (do této kategorie by tedy spadala i nejčastěji udávaná první pomoc, základy sebeobran, střelba z palných zbraní, základní kurz přežití, zvyšování fyzické a psychické odolnosti). Dále by si respondenti přáli do kurzu zahrnout problematiku obrany a ochrany obyvatelstva spolu s legislativním minimem, ochranu obyvatelstva jako takovou (varování, evakuace, úkryt, ZHN), postupy při povodních a teroristickém útoku. Další navrhovaná problematika již měla méně než 50 %, ale i přesto by ji určitá část respondentů uvítala jako součást branného kurzu: dopravní nehody, požár obytné budovy, útok aktivního střelce, únik nebezpečné látky, plavecký výcvik. Respondenti od kurzu očekávají, že je především připraví na zvládání krizových situací, a budou tedy vědět jak během nich postupovat.

Graf střelci:

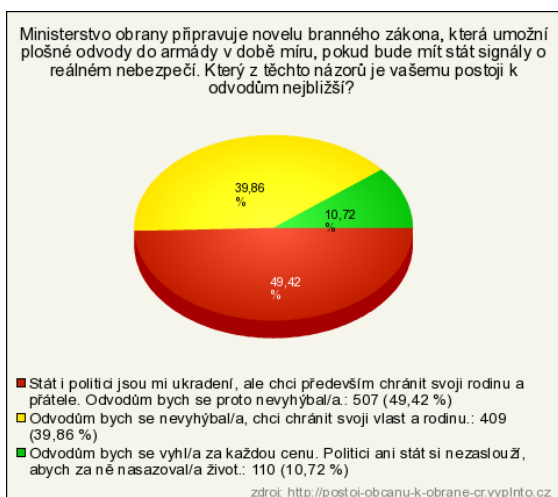
Graf nestřelci:

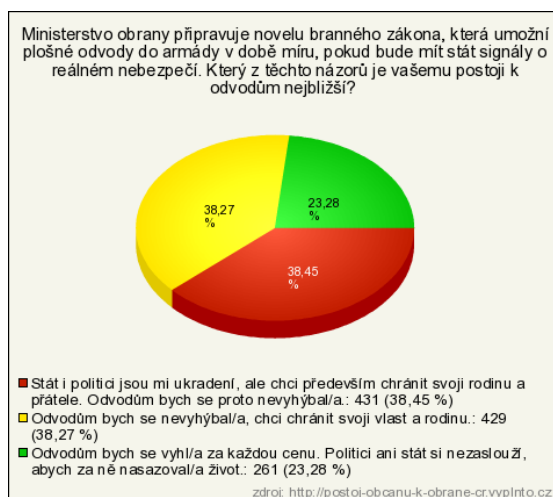
4. Postoj k odvodům branců:

Téměř 77 % nestřelců by se nevyhýbalo odvodům, přestože polovina z nich je zklamána politickými elitami a státem. Tento celkem vysoký počet předčil veškerá očekávání. Odpovědi však mohly být ovlivněny současnou bezpečnostní situací, faktem, že odvodové řízení automaticky neznamená nastoupení ZVS, či věkovým složením respondentů (více než třetina ve věku nad 40 let). U střelců ochota nastoupit k odvodům dokonce dosáhla 89 %, i když byli mnohem více zklamáni současnými politiky než nestřelci.

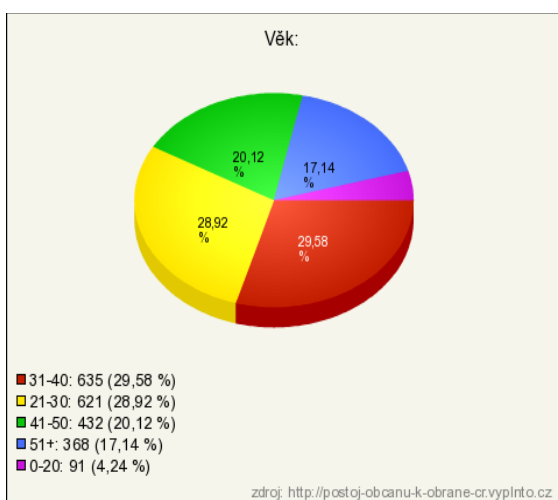
Graf střelci:

Graf nestřelci:

Věkové složení respondentů

5. Postoj k Národní gardě:

Idea *Národní gardy* výrazně oslovila skupinu střelců, 68,23 % z nich uvedlo, že by do ní vstoupilo, dalších 15 % by tak učinilo za specifických podmínek. U skupiny nestřelců již sice počet poklesl na 44,55 % a na 12 %, nicméně i tak je ochota podílet se na obraně, ale i ochraně obyvatelstva např. při živelních katastrofách celkem vysoká. Dalo by se tedy říci, že značná část respondentů se k utrpění druhých nestaví vůbec lhostejně.

Nejčastěji uváděnými podmínkami, za kterých by byli občané ochotni vstoupit do NG, byly: její profesionální a efektivní řízení, kompenzace zaměstnavateli a finanční podpora od státu pro rodinu během nasazení či v případě zranění nebo úmrtí, nasazení pouze na území ČR (někteří respondenti by se naopak nebránili nasazení v rámci Evropy, pokud by byl napaden členský stát NATO Ruskem nebo bojovníky IS), další by do NG vstoupili, jen pokud by byla

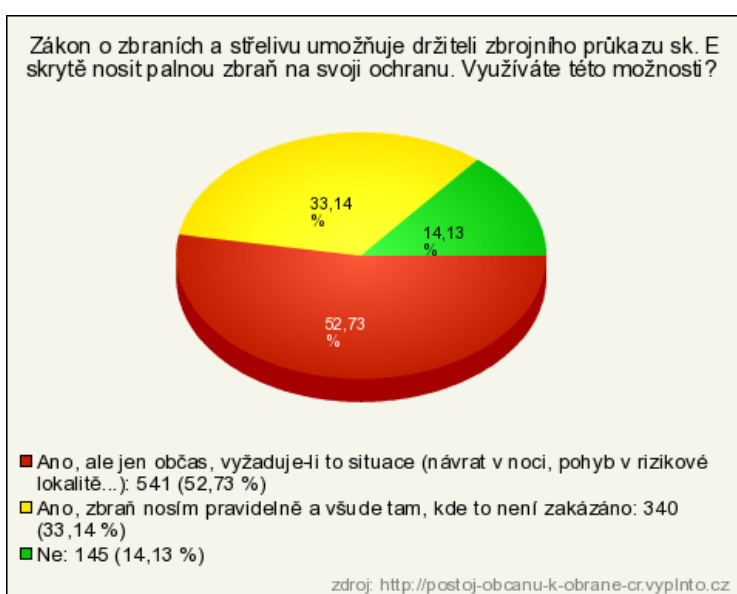

v ohrožení rodina či stát v důsledku pohrom či vojenského napadení. Někteří respondenti by vstoupili do Národní gardy, pokud by obdrželi zbraň a výstroj domů. Někteří střelci výměnou za službu v NG očekávají od státu, že přijme obdobu 2. dodatku Ústavy USA, tzn. stát nebude moci zákona dbalým občanům zakázat legální držení zbraní.

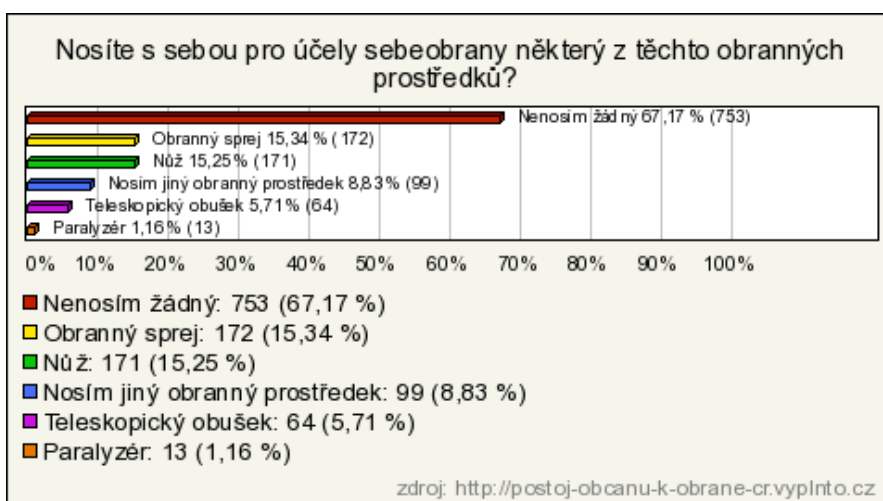
6. Obranné prostředky a jejich nošení:

33,14 % střelců uvedlo, že nosí zbraň pravidelně a všude tam, kde to není zakázáno. Dalších 52,73 % zbraň nosí jen občas, vyžaduje-li to situace.

Graf střelci:

Graf nestřelci:

Z odpovědí respondentů *nestřelců* vyplývá, že 33 % z nich chodí vybaveno výše uvedenými obrannými prostředky.

Kolik ozbrojených spoluobčanů potkáme ve velkém nákupním centru?

Z dotazníkového průzkumu bylo zjištěno:

33 % respondentů-střelců chodí pravidelně ozbrojeno palnou zbraní

33 % respondentů-nestřelců chodí vybaveno obrannými prostředky (nebylo však zjišťováno, zda pravidelně nebo jen občas, použijeme tedy stejný poměr jako u střelců)

33 % z nich obranný prostředek hypoteticky nosí pravidelně

Statistické údaje:

Počet obyvatel ČR 2012 dle ČSÚ – 10 509 000

Počet obyvatel ve věku 15 – 64 let dle ČSÚ – 7 188 000

Počet držitelů ZP sk. E k 30.6.2014 dle PČR – 228 578

Z uvedených údajů lze prostřednictvím matematických výpočtů vyvodit i tento poněkud hypotetický závěr:

Ve velkém obchodním centru v Česku se mezi 2000 nakupujícími v danou chvíli může pohybovat 14 osob, ozbrojených legálně drženou palnou zbraní, a dalších 148, které u sebe mají některý z obranných prostředků (obrný sprej, nůž, teleskopický obušek, kontaktní paralyzér apod.).

7. Kurz první pomoci:

62,48 % *střelců* také uvedlo, že v posledních deseti letech absolvovalo kurz první pomoci. Dalších 5,46 % má dokonce i zdravotnické vzdělání (lékař, zdravotní sestra, zdravotnický pracovník, instruktor první pomoci apod.). Naproti tomu *nestřelci* kurz absolvovali jen v 49,69 % případů. I ve skupině *nestřelců* se nacházelo dalších 4,37 % respondentů se zdravotnickým vzděláním.

Shrnutí

Střelci se stavějí k obraně a ochraně obyvatelstva mnohem pozitivněji než *nestřelci*. Výjimkou je pouze názor na vykonávání občanské služby, kde je postoj s *nestřelci* takřka vyrovnaný, a to v její neprospěch. Nadpoloviční většina *střelců* také dále rozvíjí své střelecké schopnosti prostřednictvím odborných střeleckých kurzů a pravidelných návštěv strelnice.